

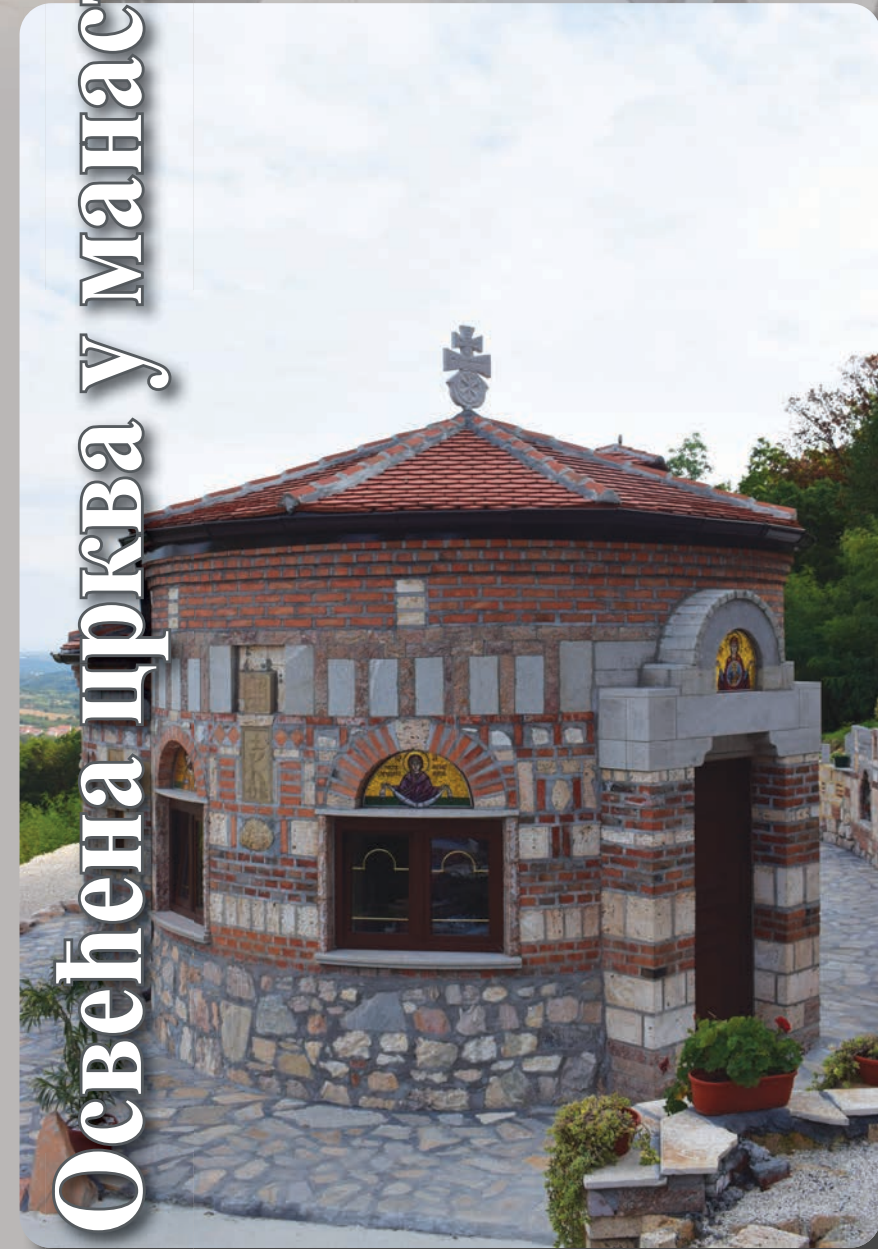

ОСВЕШТАНА ЦРКВА ПОЈАСА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ У МАНАСТИРУ БРЕЗОВЦУ

*Свети Димитрије Ростовски, Владимир (Иким),
Свети Амвросије Милански, Максим (Пафилис),
Марко Јефтић, Ксенија Кончаревић, Роман Савчук*

фото репортажа

Освећена црква у манастиру Брезовцу

Каленик

Свети Димитрије Ростовски

Беседа о заштити Пресвете Богородице

стр. 2

ан Затворник

Владимир (Иким)

Слово на дан Светог апостола и стр. 6 јеванђелисте Луке

Свети Амвросије Милански

Слово о узајамној љубави хришћана

стр. 9

Максим (Пафилис), Вишак ничега	11
Марко Јефтић, Реч Божија	13
Ксенија Кончаревић, Шест деценија Српског језика у богослужењу	15
Освећење цркве у Брезовцу	18
Прослава 600 година од оснивања манастира Никоља Рудничког	29
Интервју са мозаичарком Анастасијом Денеш	34
Роман Савчук, Јеванђеље, православље и... свет	37
Кирилос Костопулос, Онтолошка лепота и одећа	39

Из летописа Епархије шумадијске
Промене у Епархији шумадијској
Служења, приједи и посете Епископа шумадијског Г. Јована
In Memoriam
Дечија страна

Главни и одговорни уредник: Никола Миловић, протојереј
Заменик главног и одговорног уредника: Негослав Јованчевић
Редакција: Др Зоран Крстић, протојереј ставрофор, Дејан Марковић, протојереј,
Лазар Марјановић, ђакон

Уредништво и администрација: "Каленик", Владимира Роловића број 1, 34000 Крагујевац,
e-mail : nm ilv c2@gm il lc m
Дизајн и прелом: Дејан Манделц

ОСВЕШТАНА ЦРКВА ПОЈАСА ПРЕСВЕТЕ
БОГОРОДИЦЕ У МАНАСТИРУ БРЕЗОВЦУ
Свети Димитрије Ростовски, Владимир (Иким), Свети
Амвросије Милански, Максим (Пафилис),
Марко Јефтић, Ксенија Кончаревић, Роман Савчук

Издази са
благословом Његовог
високопреосвештенства
Архиепископа крагујевачког
и Митрополита шумадијског
Господина Јована

Година XLVI,
Број 5, (281), 2025.

Издавач:
Српска православна епархија
шумадијска

Издази:
шест пута годишње

Тираж: 2000 примерака

Штампа: ГРАФОСТИЛ,
Крагујевац

271.222(497.11)
ISSN 1820-6166 = Каленик
COBISS.SR - ID 50771212

Свети Димитрије Ростовски

БЕСЕДА О ЗАШТИТИ ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ

У овим последњим тешким временима, када су се, са умножавањем наших грехова, наше несреће увећале, испуњавајући речи Светог апостола Павла: невоље од разбојника, невоље од рођака, невоље од народа, невоље у градовима, невоље у пустињи, невоље на мору, невоље међу лажном браћом (2Кор. 11, 26), када, испуњавајући речи самога Господа, народ устаје против народа и царство против царства, и глади, пошаст и земљотреси долазе на разним местима (Мт. 24, 7), када нас притискају најезде странаца, грађански ратови и смртоносне ране, Пречиста и Преблагословена Дева Марија, Мајка Господња, даје нам своју заштиту да би нас ослободила од свих невоља, да би нас заштитила од глади, пошаст и земљотреса, да би нас спасла од ратова и рана, и да би нас сачувала неповређене под својом заштитом. Овај знак се јавио у царском граду Цариграду, за време владавине благочестивог цара Лава Мудрог (1) у славној цркви Пресвете Богородице у Влахернама (2). Тамо, током свеноћног бденија, у недељу, првог дана месеца октобра (3), у четвртом часу ноћи, у присуству мноштва народа, Свети Андреј, Јуродиви Христа ради (4), подиже очи горе и угледа Царицу Небеску, Заштитницу целог света, Пресвету Деву Богородицу, како стоји у ваздуху и моли се, сијајући светлост сунца и покривајући народ својим часним омофором. Видевши то, Свети Андреј рече свом ученику, блаженом Епифанију (5):

„Видиш ли, брате, Царицу и Госпођу свих, како се моли за цео свет?“ Епифаније је одговорио: „Видим, свети оче, и ужаснут сам“ (6).

Као што је некада Свети Јован Богослов видео на небу велики знак, жену обучену у сунце, тако је Свети Андреј, у цркви Влахерне, попут неба, видео Невенчану Невесту, обучену у соларни пурпур. Знак који је видео Јован Богослов прасликовао је нашу Премилостиву Заштитницу, будући да се исти знак појавио у време када се видио открило уништење које је претило целој творевини: и би, каже он, сјај, и гласови, и громови, и земљотреси, и велики град, и показа се велики знак на небу, жена обучена у сунце (Откр. 11, 19; 12, 1) (7).

Зашто се овај знак, који је прасликовао Пречисту Деву, није појавио пре муње, грома, гласова, земљотреса и града, када су сви елементи још били мирни, већ током најстрашнијег превирања на небу и на земљи? Да бисмо показали да нам Премилостива Заштитница наша жури у помоћ у најтеже време, када нам се приближава пропаст, и штити нас од сјаја заводљиве, краткотрајне светске сујете, од гласова светске гордости и таштине, од грмљавине изненадног напада непријатеља, од буре страсти и од града казне одозго која нам прети за грехе. Јер када нас све те невоље снађу, одмах, као велики знак, појављује се брза Помоћница хришћанског рода, штитећи нас и покривајући нас невидљивим заступништвом. Господ је дао такав знак онима који Га се боје (Пс. 59, 6); Јер у овом свету смо постављени као на мету за гађање. Стреле лете на нас са свих страна: једне из оружја видљивих непријатеља, који брзо затежу лукове и хвале се пред нама својом гордошћу; друге из лука невидљивих непријатеља, да бисмо са жалошћу признали

да не можемо да поднесемо стреле демона; неке из нашег тела, које се бори против духа; неке од лука праведног гнева Божијег и претње казном, као што о томе каже

Свети Давид: Ако се не обратите, он ће очистити своје оружје, затегнути свој лук и припремити га: и у њему је припремио сасуде смрти, учинио је своје стреле да буду потрошене (Пс. 7, 13-14). Да не бисмо били смртно рањени свим тим стрелама и могли избећи опасност, дат нам је знак, заштита Пречисте и Преблагословене Деве. Покривени као штитом Њеним покровом, остајемо неповређени од стрела. Јер наша Заштитница има хиљаду штитова за нашу заштиту, као што јој Дух Свети говори: Врат је твој као стуб Давидов: хиљаду штитова виси на њему, све стреле моћних (Песма над песмама 4, 4) (8).

Некада је Давид саградио свој лепи и узвишени стуб између Сиона, који стоји на високој гори, и Јерусалима, који се налази доле, названог кћер Сионска (9). И тај стуб беше између њих, као врат између тела и главе, јер је надмашио Јерусалим висином и досезао до Сиона. На том стубу су били окачени штитови и све оружје потребно за рат и одбрану Јерусалима. Свети Дух упоређује Пречисту Деву са овим Давидовим стубом: јер Она, будући кћи Давидова, јесте посредница између Христа, Главе Цркве, и верних, који чине тело Цркве; Она превазилази Цркву; јер је Она заиста виша од свих њених чла-

нова, али Она досеже чак и до Христа, пошто му је дала тело. Она је посредница и сада, када је стајала у ваздуху између неба и земље, између Бога и људи, између Оснивача Подвига – Христа и војујуће Цркве, попут Давидовог стуба између Сиона и Јерусалима, на коме су окачени штитови. Ови штитови означавају њене свемоћне молитве за нас Богу, које су достојни чули током виђења

све високе грађевине Јерусалима. Није, дакле, узалуд што се наша Заштитница, која је за нас чврст стуб пред непријатељима, упоређива са стубом. Она нас брани и украшава. Она брани када далеко од нас тера видљиве и невидљиве непријатеље, када ослобађа заробљенике из окова, када избавља оне које муче нечисти духови, када теши ожалошћене, заступница је увређених и тихо

њене часне заштите. Молила се са нежношћу, као Мајка свом Сину и Творцу, изговарајући током молитве речи испуњене божанском милошћу и љубављу: „Царе небески! Прими сваког човека који Те слави и призива Пресвето Име Твоје на сваком месту, и где год је сећање на име моје, освети то место; прослави оне који Те славе и с љубављу поштују мене, Твоју Мајку, примајући од њих сваку молитву и побожне завете и избављајући их од свих зала и невоља.“ Зар такве молитве Њене нису штитови који штите војујућу Цркву? Заиста су то неуништиви штитови, помоћу којих можемо угасити све огњене стреле (10).

Свети Амвросије каже за Давидов стуб (11) да је створен са двоструком сврхом: за одбрану града и за његов украс. Давид, каже Амвросије, створио је стуб за одбрану и украс града: то је била одбрана, јер се са стуба могао издалека видети непријатељ и отерати га од града; то је био украс, јер је својом висином надмашио

уточиште оних које гони олуја, када храни гладне и посећује болесне. Она нас краси, покривајући пред Богом срамотну наготу нашег живота својим највишим заслугама, као најдрагоценијим одећама, и својом изобилном благодаћу, као неисцрпним благом, испуњавајући наше сиромаштво, чини нас угодним у очима Господњим. Она украшава када нас, који немамо брачну одећу, покрива својом хаљином и чини, као да је невидљива за Свевиђеће Око, нашу срамотну наготу душе, коју је првобитно пробразовала невидљива и неуређена земља, прекривена водама. Неуређена и пуста земља била је пробраз грешне душе, која је изгубила своју духовну лепоту, лишена добрих дела и туђа благодати Божијој. Воде које су прекривале неуређену земљу пробразовале су милост Богородице, неисцрпну, попут мора, и, попут многотекућих река, изливајући се на свакога и покривајући свакога. Када се Дух Божији кретао по водама, кретао се и по земљи, скривен под водама и неукрашен, као да не види њену ружноћу. Ово је тајанствено наговестило да душа, покривена најмилостивијем покровом Деве Богородице, чак и ако није украшена врлинама, неће бити лишена благодати Светога Духа, јер ће покров Пресвете Богородице покривати њену ружноћу, као што је вода покрила немирну земљу, и подједнако ће је украсити лепотом своје благодати и привући Светога Духа к њој. Пречиста Дева нас краси када грешнике чини праведнима, а нечисте чистима, као што о томе каже блажени Анастасије Синајски (12): Она врачаре чини апостолима и царинике јеванђелистима, а блуднике достојнима веће части од девица. Тако је Марију Египћанку (13), која је некада била блудница, сада учинила часнијом од многих девица; она која је раније била помрачена и нечиста сада сија као сунце у царству Христовом заступништвом Пречисте Деве Марије, која остаје покров и украс свима који јој прибегавају. Она краси и цео духовни Јерусалим, или Цркву Христову, која на данашњи дан овако пева: О, дивни украсе свих верних, пророчко испуњење, апостолима слава и мученицима обogaћење, девствености похвало и дивни покрове целом свету (Служба Покрову Богородице, стих 3).

На Давидовом стубу, заједно са штитовима, биле су стреле бранилаца земље: и Пречиста Дева, оживљени стуб, има са собом и стреле моћних, то јест молитве святих који се моле са Њом. Јер се Она није појавила сама у храму стојећи у ваздуху, већ са анђeosким војскама и са мноштвом светих, који су је побожно окруживали у белим хаљинама. Молитве свих ових светих за нас су

као моћне стреле, способне да отерају све хорде нашег непријатеља – ђавола. Пречиста Владичица Богородица зна да је наш живот на земљи рат: непријатељ се бори против нас свим снагама; подигао је своје хорде против нас и окупио нас својим легијама, по речи псалмопојца: Многи пси нас окупише, мноштво безбожника нас

опколи (Пс. 21, 17); отворише уста своја на нас као лав који риче и риче (Пс. 21, 14). Зато је Царица Небеска, желећи да нам помогне, подигла све небеске силе против нашег непријатеља, призвала пророке и апостоле, сабрала мученике и девице, сјединила свете и праведнике и јавила се са њима да нам пружи помоћ, да нас окружи јаком војском и да нам подари победу над непријатељима: јер се њеним победама уздижу, њоме падају непријатељи (Акатист, Икос 2). Она је дошла са анђеоским војскама, јер је Она била лествица коју је предвидео Јаков (Пост. 28, 12-15) (14), која је окружена мноштвом анђела. Сећајући се овде Јаковљеве лествице, неко би се могао запитати: зашто анђели нису остали непомићни, већ су се непрестано пењали и силазили? Схвативши да је та лествица била праобраз Деве Марије, према речима црквене химне: Радуй се, Мосте који води ка небу, и Висока Лествице коју је Јаков видео (Служба Благовести), разумеће зашто анђели нису остали непомићни на лествици. Јер у молитви непрестана Богородица (15) заповеда анђелима да заједно са Њом непрестано помажу људима: успињући се ка Богу, да уносе молитве људи,

и силазећи, да им доносе помоћ и благослове од Бога. Иста Лествица сада је са собом спустила мноштво анђела са неба, доносећи нам заштиту и одбрану одозго. Она је дошла са анђелима да им заповеди да нас чувају на свим нашим путевима; Она је са собом довела мноштво свих светих, да би, пошто су се заједно помолили за нас, и они принели наше грешне молитве Њеном Сину и Богу нашем. Међу свим светима који су се јавили у храму са Пречистом Девом, била су два изабрана: Свети Јован Крститељ, највећи међу рођеним од жена (Мт. 11, 11), и Свети Јован Богослов, кога је Исус волео, и који је био наслоњем на Његове груди на последњој вечери (Јн. 21, 20). Наша Заступница их је обојицу уздигла са собом, имајући велику смелост пред Богом, да би заједно са њима брже склонила Бога ка милости: јер много може делотворна молитва праведника (Јк. 5, 16). И Пречиста Дева стајаше између два девственика девојк, као заветни ковчег између два херувима (16), као престо Господа над војскама између Серафима, као Мојсије са испруженим рукама између Арона и Ора; тада је паклени Амалик пао са свим својим мрачним царством (Изл. 17, 11-14) (17).

Дакле, слаavimo Покров Пресвете Деве Марије, сећајући се њеног славног појављивања у Влахернској цркви, које су видели Свети Андреј и Епифаније. Слави-мо, уносећи захвалност нашој Заштитници за велику милост указану хришћанском роду, усрдно јој се молећи да нас, који тражимо њену заштиту, сада и увек молитвено заштити. Молимо се јер без њене заштите било би немогуће да живимо ми, који стално гневимо Бога. Грешећи много пута, падамо под многе казне по речи псалмопојца: многе су ране грешника (Пс. 31, 10). Већ бисмо пропали због наших безакоња, да се за нас није заузела Премилостива Владичица: јер да ова Заступница није стајала пред нама молећи се: ко би нас избавио од таквих недаћа, и ко би нас до сада сачувао слободним (18). Пророк Исаија саветује Јевреје да се на неко време крију, док не прође гнев Господњи. Али где се човек може сакрити од гнева Господњег? Током наших патњи, нигде нисмо нашли покров за заштиту, осим једне Владичице света, која каже за себе устима Светога Духа да је Она, као густа тама, покрила земљу (Сирах 24, 3) (19). Заиста, кријемо се под покровом Ње, Која је, као облак, покрила земљу. Али зашто, о Пречасна Дево Богородице, упоређујеш себе са тако недостојном ствари, облаком? Зар немаш сунца, месеца и звезда са којима би се упоредила? Тим пре што је Премудрост са дивљењем рекла о Теби: Ко је овај што продира као зора, добар је као месец, изабрани је као сунце (Песма над песмама 6, 9) (20). Какву лепоту има облак, да се не либиш да се упоредиш са њим? Ова тајна је јасна: када се облак згусне над земљом и покрије је, тада све животиње остају неповређене од ловаца, јер их нико не може ухватити. Зато Пречиста Дева себе назива облаком: Она нас скрива од ловаца. Али ми грешни, по Златоустом, у својој нечовечности јесмо стока и звери: угађамо стомаку као медведи, гојимо месо као мазге, осветољубиви смо као камиле, бавимо се крађом као вукови, љутимо се као змије, убадамо као шкорпије, лукави смо као лисице, носимо у себи отров злобе као змије. Такве звери као што смо ми гоне разни ловци: праведни гнев Божији стиже нас, кажњавајући нас за наше зле подухвате, по речи: Бог је Господ освете, Бог освете није се смилостивио (Пс. 93, 1). И безакоња наша стижу нас, тако да свако од нас може рећи: безакоња моја су ме стигла, и нисам могао гледати

(Пс. 40, 13). Невидљиви непријатељ нас такође прогони: Он је као медвед који лови, седи преда мнош, као лав на скривеним местима (Плач Јеремијин 3, 10). Видљиви непријатељ нам такође прети. Он каже: Гонићу, убићу мачем својим, рука ће моја владати (Исл. 15, 9). Али ми имамо смелост, имамо облак који нас покрива – Пречисту Деву Марију. Уздамо се у Њу, бежимо к Њој; под Њеном заштитом ни длака са главе наше неће пропасти. Ми вапијемо: Покриј нас својом заштитом, Заштитнице наша, Пречиста Дево! Покриј нас у дан зала наших (Пс. 27, 5). Али сви дани живота нашег су злослутни, као што је некада рекао патријарх Јаков: Мало је и злослутно било дана година живота мојега (Пост. 47, 9). Посебно злослутни су они дани наши у којима видимо зло и сами чинимо много зла, скупљајући себи гнев у дан гнева (Рим. 2, 5). Сви ови злослутни дани наши захтевају Твоју милостиву заштиту, о Пресвета Дево! Покриј нас у све дане живота нашег, а посебно у суров дан када ће се душа одвојити од тела. Јави нам се Твојом помоћи и сакриј нас од ваздушних духова зла на небеским местима, и на дан Страшног суда сакриј нас у тајним местима Твога Заштитника! Амин.

напомене:

1. Лав VI Мудри, византијски цар од 886. до 912. године.
2. Влахерне је место у Цариграду на западном углу града. Током процвата Византијског царства било је познато широм Истока по својим светињама. Влахерне су биле посебно познате по Богородичиној цркви, коју је саградио цар Лав I Велики (457-474), за време чије владавине су свете одежде Пресвете Богородице, пренете из Палестине и 474. године постављене у ову цркву. Овде су, заједно са одећом Богородице, у златном кованом кивоту чувани њен омофор и део њеног појаса. Под омофором Богородице, или тачније, маторионом (грчки: mathorion), подразумева се Њен покривач за главу, велики вео који је носила на глави.
3. Ово знамење се догодило у првој половини X века, на крају живота Светог Андреја Јуродивог (+ око 936. године). Значајно је да је виђење видео Свети Андреј, Словен по рођењу, а празник је установљен и прослављен у словенским земљама. У самом Цариграду, иако се овај празник није прослављао, сећали су се виђења Светог Андреја. У Влахернској цркви налазила се икона Богородице у облику у којем се Она јавила Светом Андреју.
4. Његов спомен Црква слави 2. октобра.
5. Епифаније, племенити младић, ученик Светог Андреја, који је, према неким, касније положио монашке завете са именом Полиевкт и постао цариградски патријарх (+956). Слави се Његова успомена 5. фебруара.
6. Док су Свети Андреј и Епифаније размишљали о овом чудесном виђењу, Богородица се молила дуг сат, проливајући сузе на Њено боголико и пречисто Лице. Завршивши овде своју молитву, пришла је олтару и помолила се и за људе који су стајали пред Њом. На крају молитве, скинула је велики и страшни покров, који је сијао као муња, који је носила на својој пречистој глави, и, држећи га у својим пречистим рукама, раширила га је преко свих људи који су тамо стајали. Ови дивни људи гледали су доста времена у покров раширен преко људи и славу Господњу, која је сијала као муња; док је Пресвета Богородица била тамо и покров је био видљив. Али после Њеног одласка он је постао невидљив. Али узевши га са собом, оставила је благодат онима који су тамо били.
7. Под ликом апокалиптичне жене обучене у сунце, већина разуме Цркву, а под сунцем Исуса Христа. Истовремено, ова жена би могла да прикаже Пресвету Богородицу обучену у Божанску, небеску славу.

8. Давидов стуб, окићен победоносним оружјем и штитовима, прасликао је Пресвету Богородицу, о чему ће бити даље речи. Из Светог писма се не зна ништа више о овом чувеном Давидовом стубу, осим да је подигнут на некој планини и да је створен у Фалпиоту, чије име такође означава утврђења.

9. Сион, југозападни, најпространије и највише од четири брда на којима је изграђен Јерусалим, Јевреји су га сматрали светим и првобитно је служио као верски центар и упориште Јерусалима. Стога Свето писмо често назива Јерусалим кћерју Сиона.

10. То јест, разне земаљске околности и искушења: посебно огњене стреле злога, напади ђавола, овог првобитног, страшног непријатеља људског рода, који нас пржи као смртоносном ватром.

11. Амвросије Медиолански (Милано, у Италији), најпознатији отац Западне Цркве и хришћански писац IV века (+ 397). Његов спомен се слави 7. децембра.

12. Преподобни Анастасије, игуман са Синајске горе (+ око 685); његов спомен је 20. априла.

13. Њен спомен се слави 1. априла.

14. Господ, каже Свети Јован Дамаскин о овом прототипу, „саградио је себи оживљену Лествицу, чији је темељ утврђен на земљи, а врх додирује само небо, и на којој је утврђен Бог. Духовна Лествица, то јест Дева, утврђена је на земљи, јер је рођена на земљи; Њена глава додирнула је небо, јер Њена глава беше Бог и Отац.“

15. Изражавање кондака Успењу Пресвете Богородице.

16. Богородица је са правом упоређена са ковчегом. У Старом завету, у скинији, а касније и у јерусалимском храму, налазило се унутрашње светилиште, „Светиња над светињама“, доступно само првосвештенику, и то само једном годишње. У овом светилишту чувао се ковчег завета, кутија прекривена златом изнутра и споља, која је садржала најсветије предмете за изабрани народ. Са својих страна био је осенчен „херувимима славе“, златним киповим ових највиших и Богу најближих Небеских Сила. Овај ковчег је праобразовао Богородицу, која је у себи садржала самог Бога, због чега Црква пева о „оживљеном ковчегу Божијем“ (Канон Благовести, песма 9). Као непрестана заступница за људски род пред престолом славе, Она је за нас ковчег, окружен мноштвом херувимских сила, штитећи нас својим молитвама од свих невоља.

17. Током својих лутања по арапској пустињи, Израилци су морали да се упусте у битку код Рефидима са грабежљивим номадским народом – Амалићанима. Мојсије, Арон и Ор су се попели на врх брда. И када је Мојсије подигао руке, Израил је побеђивао, а када их је спустио, Амалик је побеђивао. И када су Мојсијеве руке отежале, онда су га посадили на камен, а Арон и Ор су му подупирали руке, које су биле подигнуте до заласка сунца. Тада су Израилци срушили Амалика и уништили његов народ оштрицом мача. Подизање Мојсијевих руку у овом тренутку фигуративно је приказало за Израил моћ молитве. Значење поређења је јасно: непрестаним молитвама Богородица, као да је подржавају Свети Јован Крститељ и Свети Јован Богослов, обара, попут Мојсија, невидљивог непријатеља хришћана – ђавола са свим његовим силама, што напада на нас у овом свету, који је као пустиња.

18. Из тропара за мало освећење воде.

19. Богородица уопште, како у Светом писму тако и у црквеним химнама, назива се „облаком“ (маглом): из Ње је засијало сунце правде. Друго, зато што Она жеднима излива живу воду опроштаја (грехова) и пустила је на нас облак нетрулежности Христове; треће, зато што нас својом божанском заштитом и топлим заступништвом покрива и штити од свих зала и недаћа.

20. Овај пророчки прототип није ограничен само на ово значење. Као што јутарња зора, растерујући таму ноћи, претходи блиставом сунцу, позајмљујући од њега своју светлост, тако је и Пресвета Дева непосредно претходила „Сунцу правде“ – Христу, и од Њега је примила своју славу као Богородица. Рођењем Христовим нестала је тама идолопоклонства и многобоштва, и стигао је незалазни дан богопознања и побожности.

Владимир (Иким), Митрополит ташкентско-средњазијски

СЛОВО НА ДАН СВЕТОГ АПОСТОЛА И ЈЕВАНЂЕЛИСТЕ ЛУКЕ

У име Оца и Сина и Светог Духа!
Драга браћо и сестре у Христу!

Свети Лука је од младости имао много талената, и пред њим се налазио широк избор животног пута. Живео је у Антиохији, сиријском граду познатом по процвату наука и уметности, где није мањкало зналачких учитеља.

Радознао, интелигентан младић, листао је странице људске мудрости једну за другом. Могао је постати познати говорник или писац, лекар или уметник, могао је стећи богатство и добити почести у Антиохији. Али на изненађење свих који су га познавали, Свети Лука је занемарио своју „блиставу каријеру“, напустио рођаке и пријатеље, напустио родни град и отишао у Галилеју, у потрази за Учитељем Правде који се тамо јавио.

У једној од црквених химни, Свети апостол Лука је назван светлим писцем Јеванђеља Христовог. Његова чиста душа, која није налазила мира у пригушеним светлима светског образовања, тежила је ка Вишој Светлости. Не, смирили Лука није желео да блиста и да се гордо „изражава“, већ да се причешћује Божанском Светлошћу. Чак и у Антиохији, овај млади Грк је видео истину о Једном Богу у светим књигама Јевреја, и сазнао из Старог Завета о Искупитељу који долази у свет. Чувши за Исуса из Назарета, Свети Лука је несумњиво предосетио: ево Онога Који на себе узима грехе палог света.

Свети Лука је постао један од најскромнијих ученика Спаситеља. Није био међу оних дванаест врховних изабраника који су стално били близу Сина Човечијег, који су могли да чују сваку Његову реч и који су постали први сведоци Његових Божанских дела. Млади Антиохијац као да се изгубио међу гомилом хиљада људи, који су из даљине пратили Исуса Христа и хватали мрвице са Господње трпезе. Међутим, међу свим тим људима, дивећи се Христовим чудима и учењу Љубави које је Он проповедао, Свети Лука је био најпажљивији посматрач и слушацац. Као на чистом воску, утиснуо је у своје сећање свете догађаје којима је имао среће да буде сведок.

Христос, Познавалац срца, није дозволио да Свети Лука остане само созерцатељ, већ му је припремио тешку судбину јеванђелисте.

Свети Лука је био међу седамдесет апостола које је Господ изабрао... И посла их по двоје пред својим лицем у сваки град и место куда је хтео да иде, и рече им: „Жетве је много, а посленика мало. Молите се, дакле, Господару жетве да пошаље посленике на жетву своју. Идите; ја вас шаљем као јагњад међу вукове“ (Лк. 10, 1-3).

Апостоли из реда Седамдесеторице били су обдарени духовном силом, која им је омогућавала да чине чуда:

да исцељују болесне и истерују демоне. Апостол Лука је са трепетом осећао ову силу у себи. Припремајући пут Господу, пролазећи кроз стране, а понекад и непријатељске градове и села, Свети Лука се калио и сазревао духом. Достојно је обављао дело јеванђелизације, а тајно је туговао, јер је био лишен најслађег виђења Спаситеља. Али по повратку, овај скромни ученик, међу својом браћом био је срећан обећањем Сина Божјег: Не радујте се томе што вам се духови покорављају; него се радујте што су ваша имена записана на небесима (Лк. 10, 20).

Али светло време учеништва је прошло за Христове апостоле, и дошли су дани велике туге и искушења. Сина Човечијег је издао један од ученика, заробили су га издајнички фарисеји, разапели су га охоли Римљани. Када се вршила велика жртва на Голготи, свети Лука, међу малобројним вернима, стајао је издалеке и посматрао (Лк. 23, 49).

После смрти Спаситеља, свет се Његовим ученицима чинио као пустиња из које је Истина заувек нестала и Љубав отишла. Али милостиви Господ их је убрзо утешио, а Свети Лука је био један од првих којима се јавио на дан Свог Васкрсења – чак и раније него сабрању најближих изабраника. Спаситељ се јавио као тајанствени пратилац Светом Луки и Клеопи на вечерњем путу, смирио збуђеност њихових умова, објаснио им шта је о Њему речено у Писму (Лк. 24, 27), пробудио у њима наду, а затим им је подарио најсрећнији тренутак препознавања Њега, Васкрслог – и њихове очи су се отвориле (Лк. 24, 31).

Од тог благословеног часа, Свети Лука је извршио земаљски подвиг који му је био припремљен са срцем испуњеним радошћу и Божанском светлошћу. Инспириран славним чудом Васкрсења Христовог, постао је сведок нових Божанских достигнућа: Вознесења Господњег и силаска Светог Духа Утешитеља на апостоле. После Педесетнице, Свети Лука је неко време остао у Јерусалиму. Општио је са очевицима Речи, једанаесторицом изабраних апостола, и хранио своје срце непрочењивим детаљима земаљског живота Сина Божијег. Посетио је кућу Светог апостола Јована, где је живела Пречиста Богородица, и слушао Њене приче о Рођењу Спаситеља света. Свети Лука је постао очевидац првих великих дела Христових апостола, сећао се чуда и говора врховног апостола Петра, видео је храбру смрт првог Христовог мученика, Светог архијакона Стефана. Тако се обогатила ризница сећања смиреног апостола Луке, да би касније била изливена у свет на страницама богонадахнутих свештених књига.

Усред све већег прогона који су богубивствени фарисеји подизали против следбеника Христових, Свети Лука је сматрао да је најбоље да напусти Јерусалим.

Повукао се у своју домовину, Антиохију, где је већ постојала велика хришћанска заједница. Пролазећи кроз Самарију, понео је са собом нетрулежну десницу Светог Јована Крститеља, руку под којом је некада Христос Спаситељ склонио главу и примио крштење од свог Претече. (Крајем 18. века, десница Светог Јована Крститеља постала је власништво Русије: донета овде са Малте, ова велика хришћанска реликвија осветила је нашу земљу).

Свети Лука никада није тежио да буде први; најбоља судбина за њега била је да постане ученик достојног ментора. Остао је у Антиохији, у кругу браће у Христу, све док се није почео остваривати подвиг врховног апостола Павла, просветитеља народа. Почевши од другог јеванђеоског путовања апостола Павла, Свети Лука је постао његов стални пратилац, подносећи заједно са њим искушења и невоље за веру Христову.

Свевишњи, припремајући највиши небески венац за апостола Павла, дозволио му је у земаљском животу трн у телу – тешке телесне болести. Тада је Светом Луки добро дошла вештина медицине коју је савладао у младости: лековима је ублажавао патње свог великог учитеља. Такав пратилац био је истински дар Божји за врховног апостола Павла, који је Светог Луку називао својим вољеним лекаром.

Свети Лука се није одликовао само својим талентима као лекар: он је био и највернији од оних који су следили апостола Павла. Када је велики апостол послат под

стражом из Палестине на суђење римском цару, Свети Лука је остао са њим. Касније, када је апостол Павле, угњетаван тамницом, болешћу и мучењем, чекао своје погубљење у римском затвору, само га Свети Лука није напустио. У бризи свог вољеног лекара, душа просветитеља народа, мучена предосећањем болне смрти, нашла је утеху. И Свети апостол Павле је писао из затвора: „Ја сам већ спреман за жртву, и време мог одласка је близу. Дobar сам рат водио, трку своју завршио, веру сачувао; и сада ми је припремљен венац правде, који ће ми дати Господ, праведни Судија, у онај дан... Димас ме остави, заволевши овај свет, и оде у Солун, Крискент у Галатију, Тит у Далмацију“, само је Лука са мношвом (2. Тим. 4, 6-8; 10).

У Риму је Свети Лука завршио главно дело свог живота: по надахнућу Светог Духа написао је Јеванђеље и књигу Дела светих апостола. Разлог за ово достигнуће изгледао је безначајан: извесни племенити антиохијски хришћанин, Теофил, замолио је Светог Луку да напише о животу Спаситеља. Свети Лука је дошао по савет код свог ментора, апостола Павла, а он је охрабрио свог ученика, благосиљајући га за подвиг јеванђелисте.

Свети Лука отвара јеванђеље које је написао скромним речима: „многи су већ почели да излажу казивања о догађајима који су се догодили међу нама“ (Лк. 1, 1). Заиста, у то време учињено је више од стотину покушаја да се начине књиге о Христу Спаситељу. Међутим, из целог овог мора ранохришћанске литературе, саборна Христова Црква издвојила је и препознала као истински инспирисана Богом, слободна од лажних људских нагађања, само неколико дела, међу којима су била и дела скромног апостола из реда седамдесеторице, Светог Луке.

Са страхопоштовањем и прецизношћу, негујући сваки детаљ дела и учења Божанског Спаситеља које му је било познато, са страхом Божјим, Свети Лука је написао јеванђелску причу. Најречитији од учитеља Цркве, Свети Јован Златоусти, рекао је: „У поређењу са другим писцима Јеванђеља, Свети Лука се одликује већом пуноћом којом обухвата новозаветне догађаје, почевши од рођења Светог Јована Крститеља, о коме само он говори.“ Исто тако, Свети Лука је детаљно описао последњи јеванђелски догађај, Вазнесење Исуса Христа на небо. Свети Јован Златоусти, који је био стручњак за лепоту књижевног стила, такође истиче чистоту и елеганцију грчког језика у књигама Новог завета које је написао Свети Лука. Овде је Свети јеванђелиста ставио у службу божански инспирисане приче бриљантно световно образовање које је стекао у Антиохији.

У свом родном граду, Свети Лука је савладао и сликарску вештину. Тај таленат је усмерио и на служење Свевишњем и Његовој Цркви. Свети Лука је оснивач иконописа, видљиве проповеди Речи Божије, чувајући за наше очи лик Богочовека Христа, Његове Пречисте Мајке и светих подвижника Господњих. На дасци трпезе за којом су ручавали Спаситељ, Пресвета Дева и Праведни Јосиф Обручник, Свети Лука је насликао прелепи лик Приснодеве Марије са Божанственим Младенцем у наручју. Ово дело инспирисаног светог уметника било је почаствовано благословом саме Богородице: *Нека благодат Онога који се родио од мене и милост моја буде са овом иконом.* И Православна Црква пева Царици Небеској: *Првој која је насликана, јеванђелисти јеванђелских прича, и ономе који је Теби донесен, Царице,*

да би омогућила онима који Те поштују да се спасу.

Прва икона Пресвете Богородице, коју је начинио Свети Лука, постала је благо Руске Цркве у 12. веку. За ову чудотворну икону, Свети благоверни кнез Андреј Богољубски саградио је величанствени Успенски сабор у Владимиру. Од тада се ова икона Богородице назива „Владимирска“. Шест пута је спасење Русије долазило од Владимирске иконе Пресвете Богородице у време страшних најезди. Усред невоља и превирања, православни руски народ је вапио Царици Небеској пред Њеном Владимирском иконом: Спаси Руску земљу! – и милостива Владичица је одвраћала недаће. А када је,

током Смутног времена, народна милиција кренула да ослобађа Москву од пољских освајача, руска војска је рекла: Боље је нама да погинемо него да предамо Владимирску икону Пресвете Богородице на скрнављење.

Авај! У модерно доба, Владимирска икона Богородице је изложена светогрђењу, које се наставља до данас. Велику светињу православља држе у затвору не безбожни бољшевици, већ људи који себе називају културним, па чак и духовним. Да ли ови музејски радници заиста не схватају да су они заправо „духовни“ наследници разбојника који су опљачкали Цркву двадесетих година 20. века?

Свете православне иконе су неизмерно вишег значења од онога што се назива ликовном уметношћу. То нису слике које радују око, већ прозори који се отварају у Царство Небеско. Ниједно ремек-дело уметника који демонстрира познавање анатомије и просторне перспек-

тиве не може изазвати она узвишена и светла осећања која созерцање свете иконе изазива у души човека који се моли. Стајање пред светим иконама је разговор са Невеским светом који одговара верујућем срцу.

Није естетска префињеност, већ Божанско Откровење инспирисало Светог Луку када је стварао икону Богородице. Није одраслог Исуса Христа, кога је имао срећу да види, први иконописац приказао поред Пресвете Богородице. Тајна највише духовности произилази из слике коју је забележио Свети Лука: Пречиста Дева Мајка са Божанским Младенцем. Овај симбол Свеспасеног Рођења и Универзалног Мајчинства, није створен људским расуђивањем, али они никада нису схватили надземаљску лепоту православне иконе.

У животу апостола и јеванђелисте Луке може се видети пуноћа служења Свевишњем и својим ближњима. Он се не само трудио у усамљеничким подвизима, већ је стекао и славу као јеванђелиста у многим земљама међу многим народима, тако да је назван „други апостол Павле“. Сам врховни апостол Павле поверио је свом скромном сапутнику, Светом Луки, оснивање Цркве у Македонији. Свети Лука је био сведок храброг мучеништва апостола Павла у Риму, а затим је наставио свето дело свог учитеља. Проповедао је истину Христову у Грчкој, а у старости предузео је дуго апостолско путовање у Либију и Египат. Снагом коју му је Бог дао, Свети Лука је чинио чуда и речу хришћанске љубави водио је људе на пут Вечног Живота. И у својој смрти, апостол Лука се удостојио да следи жртвени подвиг Божанског Спаситеља: био је разапет на гранама маслиновог дрвета од стране незнабожаца грчке области Ахаје.

Љубљена браћо и сестре у Господу! Гледајући подвиг живота апостола Луке, сваки хришћанин мора да схвати: Бог дарује човека талентима не за забаву, расипање или претварање у зло, као предмет гордости или искушење за друге. Апостол Лука је поседовао многе дарове и све своје таленте, увећавши их радом, посветио је Свемогућем Дародавцу. Као писац, постао је духоносни јеванђелиста. Као уметник, постао је оснивач свештеног иконописа. Као лекар, ублажавао је болести страдалног апостола Павла, а касније је исцелио физичке и психичке тегобе многих људи, и сада наставља да исцељује оне који му се топлом молитвом прибегавају. Апостол Лука је уз помоћ својих талената заслужио најсветлију небеску срећу. Зато следимо његов свети пример, посвећујући све своје снаге и способности служењу Господу, како нам не би донели пропаст уместо спасења.

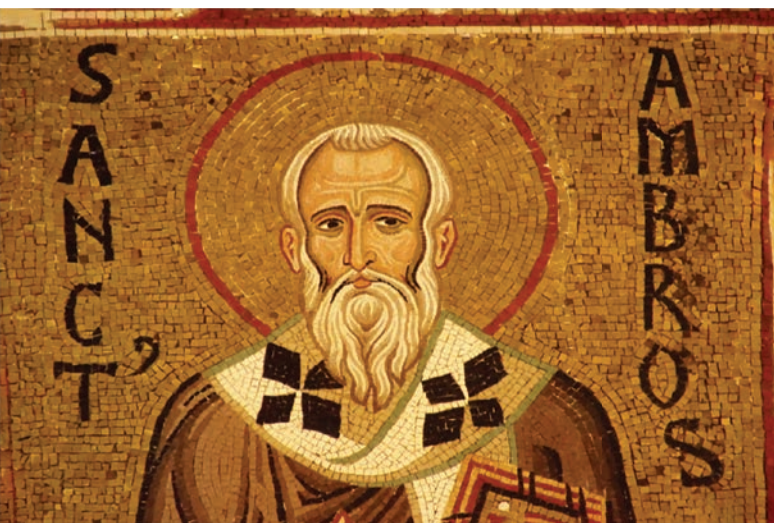
Свети Лука је био скроман, трудио се да остане у сенци старијих апостола, али га је сам Господ прославио. Име Светог Луке сија је у сазвежђу четири јеванђелиста, прати наратив о делима врховних апостола, засенује украс храмова Божјих, а Света Црква пева црквену звезду, божанског Луку. Дакле, не сујетна сујета, већ смирено служење Врховном, води човека ка истинској части, која се протеже од земаљског света до висина Небеског Царства.

Вековима су од светих моштију апостола Луке долазила исцељења очних болести – уз повратак здравља исцељенима долазила је и духовна проицљивост. Нека и нас грешне просвети Свети Лука, приповедач апостолских дела и светли записивач Јеванђеља Христовог, живи лекар, исцељујући људске немоћи и непрестано се молећи за душе наше. Амин.

Свети Амвросије Милански

БЕСЕДА О УЗАЈАМНОЈ ЛЈУБАВИ ХРИШЋАНА

У књизи Дела Апостолских читамо да је побожност народа под надзором Апостола била толико велика, а прва хришћанска заједница толико процветала, да, примивши веру, нико више није чувао свој дом само за себе и ништа није сматрао својим, већ је све било заједничко по праву братства (*secundum ius fraternitatis*). Они који исповедаху једну веру имаху међу собом заједништво (*communio*) и у животу, то јест, код оних који имаху једну веру, имаше и једно имање, а код оних код којих беше Христос заједнички – и трошкови беху заједнички.

Јер побожни људи сматраху за преступ не учинити учесником свог имања онога ко учествује с њима у благодати; стога су се, као браћа, свиме заједно користили. Братство у Христу је несравњиво боље од братства по плоти (*fraternitas secundum carnem*); јер братство по плоти састоји се само у телесном сродству, а братство у Христу – у једномишљу и једнодушности, како је написано: „А у народа који је поверовао било је једно срце и једна душа“ (Дап 4, 32).

Стога је истински брат (*verus frater*) онај ко нам је сродан не толико по телу, колико по души. Истински брат је, говорим, онај код кога

са братом постоји један дух и једна воља. Тако је братство у Христу (како сам већ рекао) боље од братства по плоти. Браћа по плоти понекад су у завади међу собом; а браћа у Христу су увек у миру међу собом. Први понекад са завишћу деле заједничку имовину; ови увек се са радошћу жртвују један за другог и жртвују своју својину. Први често презиру у друштву и сроднике; а други често примају и туђе.

Таква (како сам већ рекао) беше побожност хришћана у време Апостола, да нико од њих није називао свој дом својим, и нико ништа није присвајао себи, као што Апостол Лука каже: „и нико није говорио да је што од његовог имања његово лично, него им је све било заједничко“ (Дап 4, 32). Стога међу њима није било ниједног сиромаша (*pauper*, досл. сиромаша, потребитог, оног без иметка, прим. прев.). Благословен је, дакле, тај народ који, имајући многе богате у Христу, није имао ниједног сиромаша у овоземаљском животу, и који, размишљајући о вечном богатству, ослобађаше браћу своју од привремене сиротиње.

Јер су, као што Писмо каже, продавали имања и домове своје, а цену продатог полагали к ногама Апостола, да би се сваком обезбедило оно у чему је имао потребу (Дап 4, 34-35). Видите веру светих људи, како су се зарад Христа одрицали своје имовине и ништа себи нису остављали. Јер се нису старали да сами не буду гладни, већ се старали да други не осећају глад. Таква беше побожност народа под надзором Апостола! Да ли у садашње време налазимо ишта слично? Наравно, Христос је исти. Исти је Христос, али није исто срце. Иста је вера међу народом, али више нема те великодушности. Један не мисли о сиротињи другог, тако да се испуњава оно што Апостол каже: „један гладује, а други се напија“ (1 Кор 11, 21).

Јер многи хришћани не само да не дају од свог, већ још отимају туђе. Не само што не приносе своје богатство к ногама Апостола, већ и братију своју одвраћају од ногу свештеника. Наступило је време о којем пише блажени Апостол: „у последње дане умножиће се безакоње и охладиће љубав“ (Мт 24, 12). Јер сада се умножио грех отуђености, који је раније нестајао од великодушности, и охладела је братска љубав, која је некад била распаљена Христовом љубављу. У време Апостола владала је братска љубав, тако да у заједници верујућих није било

сиромаштва; а сада је таква хладноћа међу хришћанима, да једва пронађемо једног богатог. Овде под богатим разумем не толико по имању, колико по делима. Јер Апостол рече: нека буду богати добрим делима (1 Тим 6, 18). Он хтеде да се у заједници верујућих сматра богатим онај ко је богат у Христу. А сведочанство да у време Апостола није било ниједног сиромаша показује нам да су тада имали толику благодат вере, да сви преобиловаху небеским богатством.

У садашње време међу хришћанима ретко налазимо богатог, иако су многи у домовима богати златом, у Цркви су сиромашни у добротворности. Јер када помажу сиромасима не толико колико могу, оно што приносе бива непримерено (Богу), а оно што задрже не насити њих. Тако рече Господ Каину, када је овај приносио жртву:

„Нећеш ли бити мио, кад добро чиниш? А кад не чиниш добро, грех је на вратима.“ (Пост 4, 7); тако и ти, хришћанине, неправедно делиш, када из великог богатства више задржаваш за стомак, него што дајеш Господу.

Тако и Ананија, споменут у књизи Дела Апостолских, мислио је да праведно приноси; али, бивајући неправедно подељено, изгуби и онај новац који је приносио, и онај који је оставио код куће – изгуби не само новац већ и спасење. Јер када је украо део од обећаног, истовремено би осуђен, јер је лагао пред Богом у свом обећању; у обмани, јер се одлучио да сакрије део од целокупног дара. Јер Апостол Петар рече о њему: „није људима лагао, него Богу“ (Дап 5, 4). Дакле, браћо, ако је Ананија осуђен зато што није предао све што је обећао из свог имања, шта ће бити са оним ко не жели да преда обећано другима?

Стога, браћо, не занемарујте оно што сте обећали Богу када сте први пут примили благодат вере (*gratia fidei*). У нашем граду има много странаца и досељеника; чините оно што сте обећали, да вам, као Ананији, не буде речено: „лагао си, не људима, него Богу“.

Са латинског превео Небојша Стевановић

Изворник: S. Ambrosius Mediolanensis, „Sermo de mutua caritate Christianorum“, у: *Sermones S. Ambrosii hactenus ascripti*, Auctor incertus, Saeculo IV, https://la.wikisource.org/wiki/Sermones_S._Ambrosio_hactenus_ascripti?utm_source=com

При преводу са латинског језика и изворника коришћена је подела Беседе према: Святого Амвросия Медиоланского, „Слово о взаимной любви христиан“, у: *Христианское чтение*, 4, Москва, 1837, 28-34.

ИЗ СЛУЖБЕ СВЕТОМ АПОСТОЛУ И ЈЕВАНЂЕЛИСТИ МАТЕЈУ

Онај Који испитује срца људи, када је твоје свето срце апостоле, Божанским предзнањем сагледао, од неправде и од света је тебе избавио, и од тебе је тада светило за свет начинио, па ти је наредио да све крајеве света просветиш и обасјаш; удостојио си се да и његово свето Еванђеље јасно напишеш; Зато га моли да спасе и просвети душе наше.

Призван си да будеш учитељ уместо цариник, јер када те је беспочетни Бог-Реч позвао, и наредио да му следујеш, и заједницу у царству ти обећао, тада си свеблажени све оставио, и метеж и бриге светске напустио, па си за њим одлучно следовао. И сада се боговидче насићујеш неизрецивим и јасним гледањем њега, па га моли да се спасу и просвете душе наше.

У давнини је тебе неко пророчко оштро око јасно видело, и угледало те је као свети камен који се котрља по земљи, и који ломи замке обмане; зато те је свемудри, Реч Ипостасна, учинио за светлост у свету и проповедником правде и истине, обасјаног зрацима Трисунчане светлости, свечасни. Њега моли да спасе и просвети душе наше.

Слуго највеће божанске Мудрости, када је недоступна Светлост дошла у телу, као што је одлучио, таму незнања је разорио, и тада те је призвао, да следујеш његовим живоносним наредбама, и постао си Матеје несхватљиво Божански чувар и црквено светило и Христово станиште. Њега моли да се просвете и спасу душе наше.

Ти си свехвални и премудри Матеје постао огњени језик, који је спалио обману, и примио си Утешитеља када је дошао, који је твоје биће освештао, зато си зачудио сваког разумног који је твоје речи чуо, јер си људима говорио о великим делима Сведржитеља, па је сада по свој земљи изашла твоја благовест, богонадахнути. Зато Бога моли, да помилује све који ти певају.

На позив Христа да будеш небески ученик, усрдно си богоугодни за њиме пошао, и сваки посао и бригу земну си одмах одбацио, достојно и покорно си веру о горњем царству примио, а од доле на земљи ревносног живота и празне славе си одступио, и од цариника си благовеститељ постао, и свима си светлост у тами био, и залуталима вођа ка спасењу; а сада си усрдни моливеник за цео свет, и свима који те славе си чувар спасоносни.

(Вечерње, стихире на Господи возвах, глас 4)

Примио си Божанску круну духовне лепоте апостоле, и десницом Сведржитеља си најлепшим венцем царства украшен, па се блисташ мудри и са ангелима стојиш, пред престолом Владике Христа, свеблажени.

Као проповедник живог Бога, достојен си да добијеш дрво живота, јер си благовестио по свету божански долазак Живота, и дрветом знања ниси расуо разум, него си остао као чврста и непоколебива лествица цркве, свеблажени.

Цркву, као невесту Христову, си свето украсио твојим Еванђељем као круном, богоблажени, па сада твој свети спомен празнује свечано, зато се моли Матеје апостоле, да се избави од сваке невоље и великих беда.

(Канон, девета песма, глас 4)

Максим (Пафилis), Епископ метиленски

ВИШАК НИЧЕГА

У тишини која нас обавија попут плашта, у овој пустињи где је свако лице разбијено огледало, ходамо сами. Ми смо велика гомила, збир усамљености која очајнички тражи смисао, храну, нешто што није само одраз наше празнине. Носимо своје болести као медаље, своје глади као наш једини идентитет. И чекамо. Шта чекамо? Можда буку да прекине тишину, реч да споји делиће нашег постојања, ватру у овом леденом сумраку. Ми смо гомила разбијених речи, поезија коју нико више не чита.

У овом пејзажу пропадања, Христос види све. Његова визија није хладан поглед статистичара који броји јединице, нити равнодушни поглед владара. То је визија која продира, која пробија површину и дотиче утробу. „И сажали се на њих“ (Јеванђеље по Матеју, 14, 14). Његов поглед се не зауставља на спољашњој слици гомиле, ове анонимне масе. Он препознаје крик иза стиснутих усана, Он види болест која се гнезди у сржи костију, пустош која се шири попут гангрене у души. Његово саосећање није апстрактна емоција, интелектуално разумевање беде. То је физичка реакција, унутрашњи ритам. Његова утроба постаје место где бол другог постаје Његов.

У нашем времену, научили смо да гледамо, а да не видимо. Гомила је постала „публика“, „циљна група“, „бироачко тело“. Други човек је број у анкети, пиксел на екрану, такмичар у арени преживљавања. Саосећање, када постоји, дегенерише у механичко доброчинство, организовано давање милостиње које држи „доброчинитеља“ на безбедној удаљености од „корисника“, чистећи савест без прљања руку. Наше деловање не произилази из појаве лица Другог у нама, већ из прорачуна, стратегије, потребе за самопотврђивањем. Доброчинство које држи дистанцу, попут погребника који се плаши да ће бити контаминиран лешем.

А онда, логика интервенише. Ученици, рационални, практични људи, виде проблем и предлажу решење самодовољности. „Овде је пусто место, а већ је доцкан; отпусти народ нека иде у села да оде и купи себи храну“ (Јеванђеље по Матеју, 14, 15). Ова фраза је квинтисенција модерне цивилизације. То је глас бирократије, економске правоверности, индивидуалне одговорности која се претвара у колективну равнодушност. „Пусти их да иду и сами себи нађу храну.“ Нека свако реши свој

проблем. То није наша одговорност. Пустиња је место, а решење је расејање, обновљена фрагментација. Утврђујемо се иза „аутономије“ другог како бисмо оправдали сопствено порицање односа. Њихова логика је логика страха: страх од неадекватности, страх од запетљавања, страх да ако поделимо оно што имамо, неће нама ништа остати. То је логика која гради зидове да би заштитила баште које су већ увенуле.

И Христос одговара преокретом који руши темеље ове логике. „Нема потребе да иду; подајте им ви нека једу“ (Јеванђеље по Матеју, 14, 16). Одговорност се враћа. Проблем гомиле постаје проблем ученика. Месија не долази као мађионичар који све решава из даљи-

не, већ као онај који позива на учешће у чуду. Он не каже „ја ћу их нахранити“, већ „ви им дајте“. И овде се открива огољеност људског рачуноводства. „Немамо овде до само пет хлебова и две рибе“ (Јеванђеље по Матеју, 14, 17). Бројање страха. Спознаја сиромаштва. То је све и свашта што имамо. То је ништа.

И на овом „ничему“, Христос ће изградити друштво изобиља. Он узима оскудицу у своје руке, благосиља је и нуди је. Његов чин није множење бројева, већ квалитативна трансформација саме стварности. Његов благослов претвара оскудицу у извор живота. У ери у којој су наши животи вођени рачуноводственим размишљањем – управљањем ограниченим ресурсима, анализом трошкова и користи, максимизирањем профита – овај покрет је побуна. То је доказ да живот није игра са нултим збиром.

Ориген, залазећи у мистерију ових стихова, примећује да се чудо не исцрпљује у Христовом чину, већ се завршава рукама ученика. Он пише да су ученици ти који могу да управљају вишком благодати, за разлику од гомиле. „Хлебова и риба је било довољно, тако да су сви јели и наситили се, а неки од благословених хлебова нису могли да се поједу. Јер је остало за мноштво оно што... ученици, који су били већи од мноштва, могли су да подигну, вишак уломака, и да их складиште у корпе напуњене остацима, којих је било колико племена Израиљевих“^[1] Ученици су позвани да постану управници економског богатства које се рађа ни из чега, носиоци нежаномије која се не заснива на поседовању већ на давању.

„И једоше сви и наситише се“ (Јеванђеље по Матеју, 14, 20). Овде лежи врхунац чуда. Није чињеница да је пет хиљада људи јело, већ да су „сви“ јели и „сви“ се наситили. Нико није био искључен. Чудо није само натприродни догађај, већ рођење заједнице, евхаристијског окупљања у срцу пустиње. У свету где је вишак једног глад другог, где расипање сапостоји са недостатком, овде се предлаже други модел: богатство не настаје из производње, већ из односа и дељења. Вишак није отпад, већ драгоцен део, доказ љубави која се прелива. Дванаест корпи нису само остаци obroка, већ завештање за будућност, обећање да овај извор никада неће пресушити.

А онда, најшокантнији обрт. Након што их је нахранио, након што их је учинио телом, заједницом, Христос их отпушта и повлачи се. „И одмах принуди Исус ученике своје да уђу у лађу... док он отпусти народ“ (Јеванђеље по Матеју, 14, 22). Он не искоришћава чудо да би изградио моћ. Он не манипулише захвалном гомилом. Он не оснива странку, организацију, нову религију на темељу своје моћи. Он им даје апсолутну слободу: слободу од самог њиховог добротинијетла. У ери када сваки „принос“ захтева нешто заузврат – гласове, следбенике, признање, новац – Његов став је радикално одбијање сваког облика доминације. Његово присуство је подједнако интензивно у чуду колико је дискретно у одласку.

Он оставља за собом у пустињи ситу гомилу која је на тренутак постала заједница и тишину пуну значења дељења. Његово одсуство је простор који нас позива да га испунимо, не понављањем чуда, већ сопственом одлуком да дамо својих „пет хлебова“ и своје „две рибе“. Да ризикујемо љубав.

Право чудо није умножавање хлебова. То је ломљење ега. То је тренутак када срце постаје отворено место, а руке које су некада мериле недовољност сада се пружају да дају. То је храна која вечно задовољава, вода која гаси пустињу постојања. Тишина која следи није крај. То је почетак нашег сопственог путовања у онострано, где је једини компас празна корпа нашег срца која чека да се напуни и да се поново подели.

[1] Ὁριγένης, Τὰ Εὐρισκόμενα Πάντα, ἐν Patrologiae Cursus Completus: Series Graeca, ἐπιμ. Jacques-Paul Migne, т. 13 (Paris: J.-P. Migne, 1862), 908. https://www.google.com/books/edition/Patrologiae_cursus_completus/mgtTOcN4x84C?hl=el&gbpv=1

Извор: arxon.gr

ЦРКВЕНЕ ПЕСМЕ СВЕТОМ ЈОВАНУ ЗЛАТОУСТОМ

Као Бог који све промислом одржава, даровао нам је тебе, Свети Јоване Златоусти као другог једнаког са апостолима, и као светог казатеља горњих небеских тајни.

Прославимо Златоустог Јована, као свега златног и златоречивог, који је златним сјајем Божије науке све позлатио, и језиком светлијим од злата цео свет просветио, јер је испуњен светлом, и Божанску благодат је излио.

Сав си постао дом Божији, и сав си постао свирала Духа, јер си богонадахнутим песмама истакао сваку врлину и разлог спасења, и најавио лепоту царства небеског, свеблажени Јоване Златоусти.

Ти си доброту Божију проповедао, и изложио примере покајања, и посебно си поучавао како да се клонимо од зала, и постао си преблажени за углед, јер си и сам све извршио, и о добрим делима си нам поуке излио, славни оче Златоусти.

(Канон, четврта песма, глас 8)

Када твојим речима Златоусти разумно говоримо, ми се светом богословљу учимо, па изобиле плодова на корист доносимо, а од повреда и злобе се уклањамо, зато си нам свима учитељ спасења био, кличући: величајте Христа у векове.

Моли Златоусти Владику за нас, јер имаш оче самилост, слободу и милостиву и човекољубиву љубав према нама; зато ми верни тебе ка Спасу приводимо као заступника, заштитника, и усрдног молитвеника, богомудри јерарше, свеблажени Јоване.

Изобличио си младалачко противљење и упорну тврдоглавост и неправду царева, а усрдно си заступао преподобни ојађене, и жртвеном љубављу си био отац сирочади, удовица и сиротиње, кличући: величајте Христа у векове.

(Канон, осма песма, глас 8)

Био си као најчистији сасуд Божанског Духа и пастир свети, и као ангел на земљи, и кула цркве и лествица догмата, и грешнима заступник, а покајницима Божанска утеха, сиротињи старатељ и сирочадима утеха, Јоване Златоусти, молитвениче за душе наше.

Ти си као много светло сунце, јер твојим речима цео свет обасјаваш, постао си као звезда пресветла, и као светило блиставихзрака, ти у мору овог света захваћене буром увек привлачиш ка најтишем пристаништу благодатног спасења, златоречиви Златоусти, молитвениче за душе наше.

Ти си земни ангел и небески човек, славни и добар песник, река пуна разумне воде, облак кише разума, који нас богато натапа; учитељ спасења, а помоћник у покајању, Јоване Златоусти, заиста си ти све ово постао.

Неправедно си од пастве твоје одагнан оче преподобни, и сјединио се патњи и горком заточењу, у којем си се удостојио блаженог уснућа; и као храбри страдалник, победивши много Лукавога, круном победе је тебе Христос овенчао, Јоване Златоусти, молитвениче за душе наше.

(Јутрење, хвалитне стихире, глас 4)

РЕЧ БОЖИЈА

У тринаесту суботу по Педестници, 6. септембра 2025. године, у Поповићу је одржана 14. смотре црквеног беседништва. Тема овогодишњег сабрања била је Реч Божија. У овом броју вам преносимо беседу јереја Марка Јефтића

Ваше Високопреосвештенство, преподобно монаштво, часно свештенство, драга браћо и сестре у Христу!

Хтео бих најпре да заблагодарим Богу што нас је опет и опет сабрао на овом благословеном месту, нашем Митрополиту на благослову и прилици да вам се данас уопште и обратим, као и оцу Марку и његовој домаћој Цркви на позиву, љубави и пажњи, коју нам годинама указују.

Данас стојимо пред дубоком и спасоносном истином наше вере – тајном Речи Божије. Свето Писмо нас од прве своје странице учи да Бог све ствара речју: „И рече Бог... и би тако.“ Реч није само средство обраћања, она је сила стварања, она је израз воље Божије, Његовог промисла и Његове љубави према створењу. У Старом завету, Реч Божија јавља се као сила која ствара и преображава свет. Бог ствара свет речју, што показује да реч није пука људска творевина, већ божански Логос. Пророци у Старом завету такође нису говорили своје речи, већ Реч Божију: „И дође ми Реч Господња говорећи...“ (Јер 1, 4).

Она је увек реч опомене, али и реч наде.

Најузвишенији израз Речи Божије налазимо у Личности Господа нашег Исуса Христа, који је, како нам сведочи Јеванђеље по Јовану, „Реч која је постала тело и настанила се међу нама“ (Јн 1, 14). Христос није само говорио о Богу Оцу, Он је сам био и јесте та Реч која открива Бога, која исцељује човека и која води у вечни живот. Христос је Реч Божија у пуном смислу. Библија постаје Реч Божија тек онда када преко ње проговори сам Христос. Суштина Речи Божије је егзистенцијални позив човеку на одлуку за или против вере. Реч Божија је увек позив на преображај. Библија је жива и увек актуелна, јер у њој говори живи Христос. Сила Речи Божије је у томе што она додирује срце човека и води га у покајање и нови живот.

У Новом завету Реч Божија добија пуноћу у Христу, оваплоћеном Логосу. Христова реч није реч као људска реч. Његова реч није ограничена, није празна, није пролазна. Његова реч је жива и делотворна, „оштрија од сваког двосеклог мача“ (Јевр 4, 12). Када Господ говори, небо се отвара, болест одступа, демони беже, мртви устају. У Гетсиманском врту, једно Његово „Ја сам“ било је довољно да војници падну на земљу (Јн 18, 6). Ово сведочи да Реч Христова има силу која надилази све људске речи.

Сетимо се само неких примера:

- Када је губавац пришао Господу и рекао: „Господе, ако хоћеш, можеш ме очистити“, Христос му рече: „Хоћу, очисти се!“, и одмах се губави очисти. (Мт 8, 2-3);
- Када је кћерка Јаирова лежала мртва, Христос рече: „Девојчице, теби говорим, устани!“, и она уста. (Мк 5, 41);
- На гробу Лазаревом, Христос узвикује: „Лазаре, изађи напоље!“, и четири дана мртав човек устаје и излази из гроба. (Јн 11, 43);
- Капетан римски, незнабожац, моли Христа да исцели његовог слугу, али каже: „Реци само реч, и оздравиће слуга мој.“ Христос се задиви таквој вери и рече: „Нека ти буде како си веровао“, и у тај час слуга оздрави. (Мт 8, 5-13). Дакле, не како си рекао, већ како си веровао.

Свети Оци Цркве много су говорили о сили Речи Божије. Свети Јован Златоусти учи да „Реч Божија преображава душу човека и води је од мрака незнања ка светлости истине“. Он упозорава да Реч Божија није нешто што само слушамо, она је нешто што живимо. Свети Јован Златоусти учи да је Реч Божија храна душе, исто као што је хлеб храна тела.

Блажени Августин каже: „Када читаш Свето Писмо, Бог ти говори. Када се молиш, ти говориш Богу.“ Овај дијалог душе са Богом кроз Реч је срж духовног живота.

Свети Григорије Богослов учи да је свака реч Христова била реч љубави, чак и када је изгледала као прекор. Он је грдио фарисеје не да би их осудио, него да би их пробудио, да би их позвао на покајање. Његова реч никада није била реч осуде без милости. Свети Григорије Богослов каже да Реч Божија лечи не само тело, него пре свега душу.

Свети Јустин Ћелијски сведочи: „У сваком слову Јеванђеља присутан је живи Христос.“ Оци су једногласни у томе да Реч Божија није текст, него живи сусрет са Христом.

У православљу, Реч Божија се не одваја од живог Предања и живота Цркве. Она је присутна у Светом Писму,

али и у Литургији, Светим Тајнама и молитвеном животу. У западном хришћанству, посебно код протестаната, често се наглашава „Sola Scriptura“ – само Писмо као извор вере. Православље, међутим, учи да је Писмо део ширег живог Предања, које Црква чува и у којем Дух Свети делује.

Али, драга браћо и сестре, Реч Божија није нешто што припада само прошлости. Христос и данас говори. Он и данас лечи. Он и данас подиже палог човека. Како? Кроз Јеванђеље, кроз Тајне Цркве, кроз молитву, кроз савест, кроз ближњег, па чак и кроз тишину, ако смо спремни да слушамо.

И данас, Реч Божија делује у свету. Она теши очајне, даје снагу страдалницима и води грешнике у покајање. Многи сведоче да су управо кроз читање Светог Писма нашли смисао живота и утеху у тренуцима патње. Литургијске речи и даље освећују човека: „Са страхом Божијим и вером приступите.“ Реч Божија није музејски текст, већ живо и делотворно семе које пада у срце сваког верника.

Колико пута смо били на ивици очаја, и нека реч из Светог Писма нас је утешила: „Не бој се, јер ја сам с тобом“ (Ис 41, 10). Или: „Дођите к мени сви који сте уморни и натоварени, и ја ћу вас одморити“ (Мт 11, 28).

И данас, као и некада, Реч Христова има силу да прекрене људски живот. Она мења грешника у праведника. Она лечи душевне ране које лекари овога света не могу да излече. Она даје смисао животу, и улива мир који превазилази сваки разум.

Али да би Реч Божија деловала у нама, потребно је нешто веома важно: потребно је да имамо веру и послушност. Као што земља не може дати плод ако семе не падне у њу и ако се не обрађује, тако ни човек не може доживети силу Речи Божије ако је не прими са вером и ако не живи по њој.

Зато, браћо и сестре, нека нам Реч Божија буде храна душе свакога дана. Читајмо Свето Писмо не формално, већ срцем. Питајмо се: „Шта ми Господ данас говори овим речима?“, и нека наша срца буду као добра земља која доноси плод: тридесетоструко, шездесетоструко и стоструко.

На овом месту подсетио бих на још једно знаменито место из Јеванђеља, које нам сведочи како Реч Божија умножава све оно што чистим срцем и искреном душом предамо Господу. У 14. глави Јеванђеља по Матеју читамо како је Господ наситио пет хиљада људи са пет хлебова и две рибе. Овај одломак читамо током литургијске године и изнова се дивимо како се Господ стара и за духовну и за телесну храну човеку. Његови ученици су уплашени, јер мноштво које је слушало Његову проповед остаје крај Христа. Апостоли су забринуте и моле Учитеља да их отпусти да оду негде да се окрепе. Међутим, Христос их пита шта имају од хране и када они завапе одговарајући да то није довољно ни за најближи круг ученика, Господ им заповеда да донесу то што имају и благословивши даде им да разделе народу, и претече дванаест котарица. Овај предивни одељак Радосне вести не сведочи само о бризи Господњој о сваком сегменту нашег бића, већ и о томе да колико год је мало то што имамо, колико год да је безначајно, у близини Речи Божије и Његовим благословом и то мало бива умножено толико да намиримо све око себе и да још претекне.

Реч Божија је Христос, живи Логос који нас спасава. Он је вечан, непролазан и спасоносан. Нека наша срца увек буду отворена да приме Реч Божију, да она у нама рађа плодове љубави, вере и наде. „Блажени који слушају реч Божију и држе је“ (Лк 11, 28).

Нека нам Господ да снаге да живимо по Његовој речи, да Његова реч постане наш пут, истина и живот.

Да сте ми живи, здрави и Богом благословени!

Проф. др Ксенија Кончаревић

ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА СРПСКОГ ЈЕЗИКА У БОГОСЛУЖЕЊУ

Српски народ постао је пунолетан оног тренутка када је добио аутокефалну Цркву и самосталну државу. Свој пуни национални идентитет је доживео када је постао хришћански народ, народ Божији, жива Црква. Православни поглед на свет (ортодоксија) и њему саображен начин живота (ортопраксија), за шта су се Срби коначно и неопозиво определили у време Светог Саве, све до новијег времена чинили су основни садр-

жај нашег националног бића. Древно хришћанско, ћирило-методијевско, светосавско и косовско предање представљали су темељ, метафизичку перспективу у оквиру које се одвијао крсно-васкрсни ток српске историје. Језик, традиција, обичаји, култура понели су на себи печат хришћанске вере и православне самосвести. Данас, у постатеистичком и посттоталитарном друштву, српски народ враћа се свом хришћанском идентитету и смислу постојања своје културе и језика – да се „креће, живи и постоји у Господу“ (Дап. 17, 28). Црква се све више, од многих и многих, поновно открива као тајна освештања и преображења жалости, пропадљивости, метежности, пустошности у радост непрестаног узрастања и саздавања, плодношења у Цркви као саборном богочовечанском организму који је, како то надахнуто

каже француски православни теолог Оливије Клеман, „срце света, мистична оса његовог трајања, трајања које га одваја од апсурда да би се преобразио у историји у литургијском времену“.

У мисији наше помесне Цркве велику улогу имало је увођење савременог српског књижевног језика у богослужење. Пре шездесет година, 13. новембра 1964. године, Свети архијерејски синод СПЦ на основу реферата митрополита загребачког Дамаскина Грданичког Светом архијерејском сабору из 1963. године, доноси одлуку о увођењу извесног броја молитава на српском језику у богослужење, након чега превођење богослужбених текстова са црквенословенског језика добија свој пуни замах, а развија се и аутентично химнографско стваралаштво на нашем стандардном језику.

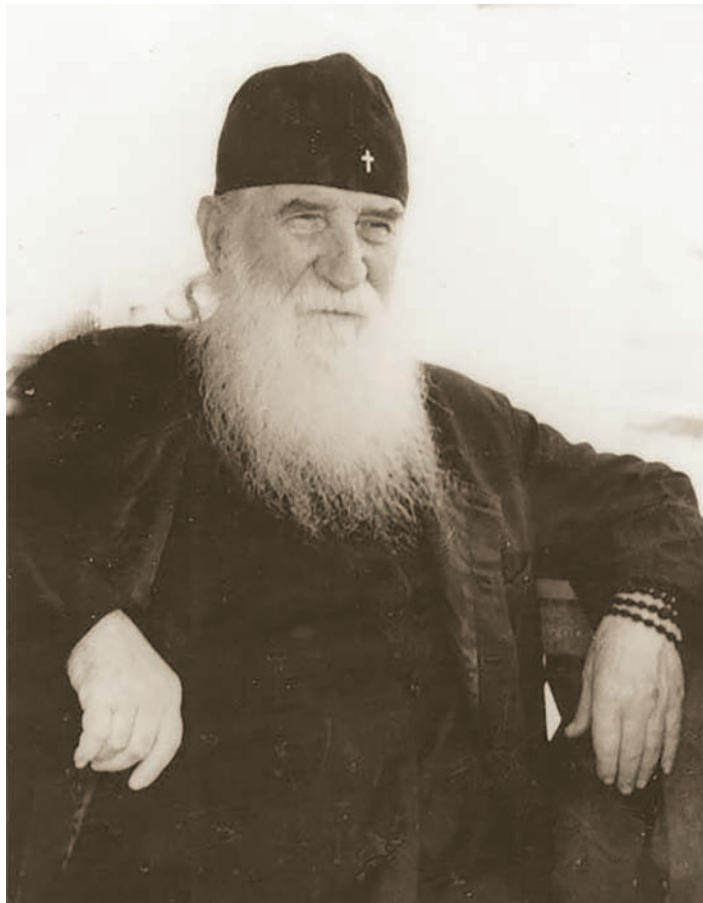
Иницијативе за увођење српског народног језика у православно богослужење јављају се најпре на подручју Карловачке митрополије, крајем шездесетих и почетком седамдесетих година XIX века. У Србији се ово питање интензивно поставља крајем осамдесетих година XIX века, свакако у заносу због добијања пуне аутокефалности Српске цркве у Србији (1879).

Године 1922. појављују се прве богослужбене књиге на савременом српском језику: епископ бачки др Иринеј Ћирић, канонизован 2023. као свети исповедник вере, објављује књигу *Вечерње молитве*, а јерођакон Јустин Поповић, канонизован као Преподобни Јустин Нови Српски, објављује први интегрални превод Златоустове Литургије.

О Јустиновом методолошком приступу и односу према превођењу богослужбеног текста може се доста закључити на основу његовог поговора зборнику *Божанствене Литургије* из 1978. Одмах ћемо напоменути да је овај поговор он објавио у 84. години живота, док је свој први превод Литургије публиковао у 28. години. Дакле, поговором он жели да ретроспективно обухвати и валоризује и методологију свога преводилачког рада, и оправданост свога подухвата, који је у савременој српској литургијској мисли окарактерисан као „најзначајнији допринос не само литургици, већ и литургијском животу и литургијској свести од времена Светог Саве па до данас“ (проф. др Ненад Милошевић).

„Као што се живот Цркве у целости увек прелива преко границе сваке поједине епохе, органски их спајајући и сједињујући,“ пише отац Јустин, „тако и њен молитвени језик: само је онда истински народни ако је израз континуитета и богатства оправослављене народне душе и народног језика. Као што је смисао Цркве да сваки народ, примајући га у себе, обогати својом пуноћом, тако се она односи и према језику тога народа: примајући га за свој језик којим се обраћа Богу, она га надахњује и обогаћује сопственим саборним ризницама и развија његове богодане могућности. Црква је мерило и народа и језика народног, никад обратно. Она никад не раздваја и не сиромаша, напротив – увек сабира и спаја народ и народе и њихове језике, ново богати ризницама старог, а старо обнавља живим соковима новог (ср. Мт.

13, 25)“. Већ из овог фрагмента видимо да се отац Јустин, просуђујући о најважнијим мерилима савременог српског богослужбеног израза, залаже за његово богатство, лепоту, континуитет са дотадашњим сакралним и књижевним изразом, као и потребом да се језиком очува целовитост српске културе, а уједно и језичко заједништво свих који се, ма где живели, у богослужењу служе српским језиком.

За Преподобног Јустина, како видимо из његовог даљег излагања, „литургијски језик увек [је] еванђелски, псаламски, молитвени језик у надахнућу Духа Светога, језик богослужења и богослављења, којим се освећује и посвећује народни језик. Тако се и живи народни језик освећује богослужбеном, литургијском употребом“.

Реферат митрополита загребачког др Дамаскина Грданичког Светом архијерејском синоду и Сабору из 1963. и потоња одлука Синода из 1964. године представљали су основ за увођење српског језика у богослужење СПЦ, уз очување традиционалног црквенословенског израза. Основни аргумент митрополита Дамаскина за овај потез јесте неразумљивост традиционалног језика пастви: пошто констатује да је од црквенословенског језика „наш живи српски језик потпуно удаљен, без обзира на то што многе речи оба ова језика имају исти корен“, он пише: „Стога је наш садашњи богослужбени језик неразумљив за наш народ, па чак, у извесној мери, и за саме свештенике. Као такав он није у стању да одговори својим задатку, тј. да служи као средство нашем данашњем човеку, да би он помоћу њега ушао у дубине тајне наше вере (...) и да му помогне да би њиме он изразио своја верска осећања и мисли, те да би на тај начин богослужбени језик био стварно његов лични израз мисли и осећања“. Даље, митрополит Дамаскин наводи да су на српском језику понекад служили епископи Гаврило Змејановић, Георгије Летић и Иринеј Тирић, да је то чи-

нио и патријарх Варнава (Росић) „на Благодарењу“, да су у многим црквама на српском на Ускрс и на Велики четвртак читали Еванђеље, а у неким и целу Литургију служили, те да је владика Николај на народном језику створио оригинално духовно песништво.

По доношењу одлуке о увођењу српског језика у богослужење интензивира се преводилачки рад. Својим преводима истаћи ће се пре свега Јустин Поповић, који нам је оставио *Велики требник*. Призрен, 1993. (овај превод завршен је још 1958, али услова за његово штампање није било; машинопис је постојао у неколико примерака који су коришћени у манастиру Ћелије и у пракси још неколико свештеника, поштовалаца оца Јустина); *Служебник на српском језику*. Манастир Крка 1967 (машинопис) – у питању је превод из 1922. који је редиговао јеромонах Артемије Радосављевић; *Божанствене Литургије*. Београд, 1978; *Мали молитвеник*. Манастир Ћелије, Ваљево, 1982; *Молитвеник – Каноник*. Манастир Ћелије, Ваљево, 1991. Поред тога, ава Јустин преводио је и акатисте, каноне и молитве (акатисти у његовом преводу обједињени су у књ. *5 Сабраних дела*, Београд, 1999). Од других значајних прегалаца на пољу богослужбеног преводилаштва споменућемо и јеромонаха Дамаскина Давидовић (*Паримије које се читају у току Великог поста на пређеосвећеним Литургијама*. Београд, 1975), проф. др Емилијана Чарнића (*Чин свештене и божанствене Литургије св. Јована Златоуста*. Диселдорф, 1976; *Псалтир*. Крагујевац, 1977; *Паримије*. Краљево, 1980; *Апостол (за недеље и празнике)*. Вршац, 1981; *Требник*. Крагујевац, 1983; *Велики канон св. Андрије Критског*. Крагујевац, 1984. и *Часослов*. Крагујевац, 1986, протојереја др Матеју Матејића (*Божанствена Литургија светог апостола Јакова брата Божијег и првог епископа јерусалимског*. Вршац, 1992), епископа Хризостома Столића (*Литургија Пређеосвећених Дарова светог апостола Јакова брата Божијег*. Вршац, 1996. Књ. 1: среда четврте недеље Великог поста; Књ. 2: Велики понедељак; Књ. 3: Велики уторак; Књ. 4: Велика среда; *Божанска Литургија светог апостола Марка*. Вршац, 1998; *Литургија Апостолских установа*. Краљево, 2006.), епископа др Атанасија Јевтића (*Псалтир са девет библијских песама*. Врњачка Бања, 2000; *Паримејник*. Требиње – Врњачка Бања, 2000; *Часослов*. Београд, 2007. (користиће се док се не појави нови текст званичног превода Комисије САС СПЦ); *Божанствена Литургија светог апостола Јакова брата Божијег и првог епископа јерусалимског* (Београд – Требиње 2007) и др Артемија Радосављевића (*Посни триод. Света велика седмица – страсна*. Косовска Грачаница, 2008). Ипак, најширу распрострањеност добила су синодална издања превода богослужбених књига, као што су: *Еванђеље на српском језику за богослужбену употребу*. Земун, 1977; *Служебник*. Превод Комисије САС СПЦ. Београд, 1986; *Служебник*. Превод Комисије САС СПЦ. Београд, 1998; *Служебник*. Превод Комисије САС СПЦ. Београд, 2007; *Свештена књига Апостол*. Текстови апостолских читања – превод Комисије САС СПЦ; превод прокимена и стихова – еп. Атанасије Јевтић. Београд, 2011). Такође ваља споменути изузетан допринос епископа Хризостома Столића приређивању и објављивању богослужбених књига на српском језику: *Апостол – како се чита свакога дана по седмицама*. Краљево, 2003; *Свето Јеванђеље – како се чита сваког дана по седмицама*. Врутци, 2005; *Жички и Студенич-*

ки минеј: септембар – август. Т. 1-12. Краљево, 2006. (у текст минеја, који је доминантно црквенословенски, укључене су и службе на српском језику) и *Србљак* издат у Добруну 2015, такође са мешовитим текстовима.

Шездесетогодишњица званично увођења српског језика у богослужење значајан је повод за сагледавање литургијске и духовне обнове нашег народа у минулим деценијама. Уз богослужбено снажно се развијало и богословско стваралаштво на српском језику, што не треба да нас чуди: за свете Оце Источне Цркве богословље је врхунац молитвеног живота. Отуда и она позната древ-

на аскетска изрека: „Ако си богослов – ти се истински молиш; и ако се истински молиш – ти си богослов“. Богословствовати, по речима епископа Атанасија Јевтића, значи следовати светим Оцима „као живим сведоцима и свагда присутним личностима у небоземној заједници Тела Христовог, тачно онако као на Светој Литургији, где је присутна читава *Заједница Светих у Христу*, на челу са Њиме као „Прворођеним међу многим Браћом“ (Римљ. 8, 29)“. Најзад, од богослужења и богословља долазимо и до мисије, чији је циљ на првом месту преношење, предавање и примање благодатног искуства црквеног живота. Српски језик данас кроз проповед свештеника, штампане и електронске медије, радио и телевизијске станице актуализује преношење речи Премудрости и Истине Јеванђеља Христовог у нашем времену и на просторима на којима живе наши сународници, који се том речју продуховљују и омуद्रошћују, приводе спасоносној Истини и вечно, непресушном, преизобилном Животу у Троједином Богу у „Слави благодати Његове“ (Ефес. 1, 6).

ИЗ СЛУЖБЕ СВЕТОМ КРАЉУ СТЕФАНУ ДЕЧАНСКОМ

Којим дивним и похвалним песмама да опевамо Стефана? Као небескога човека и земног ангела, и као праве вере бранитеља и кривоверја изгонитеља. Као непоколебиву кулу своје Отаџбине, у ратовима храброга и у невољама трпеливога, преступницима оштрог казнитеља и праведнима усрдног помоћника. Христос нам њиме дарује велику милост.

Којим венцима похвале да овенчамо Стефана? Као лепоту мудрости, и висину смирености, а гордости рушитеља. Као бедем необориви своје обитељи. Као непобедивога страдалника и по ранама другог Јова. Као страшног прогонитеља демона, а ангелима славног сажитеља. Христос нам њиме дарује велику милост.

Којим умилним песмама да величамо Стефана? По чистоћи разума као орла на висинама. Као помоћника сиротиње и хранитеља удовицама; паћеницима утешатеља, а пониженима усрдног служителја. Као делатеља доброг по дару од Бога, јер он је неправду омрзнуо и

правду заволео, и нама од Христа моли велику милост.

Којим дивним накупљеним цвећем да овенчамо Стефана? Као изабраног Христовог сасуда, у којем се са Оцем и Дух уселио. Као другог Јосифа у невољама, а кротошћу другог Давида, по мудрости Соломону равного, а по ревности Илији једнакога, по врлинама углед царевима, као милостивог и провереног учитеља, јер нам њиме Христос дарује велику милост.

(Велико вечерње, стихире на Господи возвах, глас 2)

Радујте се и веселите се све западне земље и заиграјте, јер код себе имате звезду незлазну и веома светлу, која и сунчане зрак превазилази, Стефана славнога, као врло родну и одабрану грану из светог корена; као искреног делатеља Христових закона, који је Христа веома заволео, и од њега нам моли велику милост.

Радуј се сав српски народе, радујте се и велико благо похвалите, у нарочитом дану Стефановог спомена, јер међу вама је израстао као ружа мирисна, и сада се међу мученицима као светла звезда пресијава, и као пастир добри нас не оставља никада, него нас невидиво посећује, и од Спаса нам дарује велику милост.

Нека се исток са западом радује, и нека се не горде, јер друго сунце овде преславно заблиста, и не одлази ка западу нити тоне у земљу, него са земље на небеса узлази, и са разумним духовима тамо борави, и одатле нам шаље зраке и чува нас и освештава, а од Христа нам дарује велику милост.

(Велико вечерње, стихире на литији, глас 1)

Као новојављено сунце, што зрацима светлим сија на све стране, изнедрила те је Стефана западна страна, и тајанствено обасјаваш све, који Господу победничку песму певају.

Лишењем телесних очију, стекао си духовни вид, па сада видиш, што по апостолу око није видело и на срце човеку дошло, а то ти Христос даде јер си га заволео.

Истину је рекао Соломон, да је спомен праведнога са похвалама, јер ево сада окупљени из разних народа, похвалама овенчавају бесмртну главу Стефана.

Очистивши разум и срце, и душу си слободну учинио славни, и постао си сасуд изабрани, достојан Божије посете, зато и дошавши Христос са Оцем и Духом дом је себи у теби начинио.

(Прва песма канона, глас 1)

ОСВЕЋЕЊЕ ЦРКВЕ У БРЕЗОВЦУ И СВЕТА АРХИЈЕРЕЈСКА ЛИТУРГИЈА

У суботу, 13. септембра 2025. године, у комплексу манастира Брезовац код Аранђеловца, Његово високопреосвештенство Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски Господин Јован освештао је новоизграђени храм посвећен данашњем празнику Појасу Пресвете Богородице.

Митрополит Господин Јован је у јутарњим часовима освештао новоизграђени храм, а потом је служио Свету архијерејску Литургију.

Његовом Високопреосвештенству су саслуживали архимандрит Петар из манастира Пиносава, јеромонах Силуан са Свете Горе, Архијерејски намесник опленички, протојереј ставрофор Миладин Михаиловић, Архијерејски намесник орашачки, протојереј ставрофор Мићо Ћирковић, протојереји Љубиша Ђураш и Милован Ранковић, протођакон Иван Гашић и ђакон Александар Бабић.

На Светој Литургији на којој се велики број верника причестио, Његово високопреосвештенство Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски Господин Јован је верне поучио својом беседом:

„Нека буду на здравље и на спасење молитва и Света Литургија коју смо овде служили браћо и сестре. Нека је срећно и Богом благословено освећење овог новог храма, ове нове цркве, коју је данас Дух Свети преко нас недостојних осветио, и означио да је то место дом Божији, а сваки је храм, браћо и сестре, дом Божији, сваки храм је парче Неба на земљи. А где Бог станује? Станује у дому своме, а дом Његов, то је Црква Његова. То је Тело Његово, а и ми кад смо са Христом и када је Христос у нама, онда је и Бог са нама, онда смо и ми са Њим.

Ево, Богу хвала, осветисмо овај храм, можда чудесан за многе од нас, али овај храм заиста има много симболике. Ово окружење које окружује овај храм, такође има у себи много симболике. Верујем, можда неко то не зна, овај храм би требало да буде и јесте копија цркве Светог Петра Цетињског, на Ловћену, коју су незнабожци нажалост срушили, али, као што сам рекао, када сам полагао мошти у свети Престо, крв мученика је увек била семе хришћана. Тако да и тим њиховим рушењем нису постигли оно што су хтели. Много је сазидано црква које су подигнуте на подобије Ловћенске капеле.

Ево овде, у овој светој обитељи, сада имамо три олтара, на којима се приноси бескрвна жртва Господу Богу и Спаситељу нашем. Први је олтар Светог Архангела Гаврила, то је ова стара црква, други је олтар параклис, капела, посвећена Светом Јоаникију, Митрополиту црногорско-приморском, чија је крв обагрила, напојила, овај крај овде, а Бог ће дати да нам открије где је његов светли гроб, где је он заиста пострадао, не зато што је био неки злочинац, никако, него зато што је веровао у Христа, што је бранио своју Цркву, што је бранио свештенство, што је штитио свој народ. И ево трећег, данашњег, новог олтара, посвећеног полагању Појаса Пресвете Богородице.

Овај празник полагања појаса Пресвете Богородице, вуче корене из давнина. По предању тај појас Пресвете Богородице приликом свог успења, дала је Светом апостолу Томи. Он га је чувао, па је касније пренет у Цариград, па данас имамо један део Њеног појаса у ма-

настиру Ватопеду у Светој Гори, имамо исто један део у Грузији и заиста многи могу да посведоче, а верујем и овде наш отац Силуан из Свете Горе, како се многа и многа чудеса догађају на појасу Пресвете Богородице. Зато ми, браћо и сестре, никада не можемо у потпуности да будемо свесни, колико нам је потребна

молитвена заштита Мајке Божије. Да бисмо могли да схватимо ту њену улогу у домостроју у спасењу рода људскога, да бисмо могли да схватимо, како то она и својим појасом и својим покровом и својим рукама и својим крилом, окриљује и закриљује оне који заиста Њој притичу са молитвама и ишту помоћ. Заиста, браћо и сестре, треба нам помоћ свих светих, а на првом месту, после Господа Исуса Христа, налази се Пресвета Богородица.

Пресвете Богородица је не само Мајка Њеног и нашег Господа, она је Мајка целог рода људскога. Када кажемо „мајка“, онда осетимо како су нам је пуно срце, када изговоримо реч мајка, јер мајчина љубав, наше природне мајке, личи на љубав Божију, зато нам је пуно срце мајке. Ми живимо у овом времену у коме живимо, у невољама које нас сналазе и које ће нас вероватно сналазити, али не смемо да губимо дах. Који дах? Дух Свети, браћо и сестре, не смемо да губимо Духа Светога, јер ако Њега сачувамо, тај Дух Свети кога смо задобили на крштењу, кога задобијамо и обнављамо када примамо све друге Свете Тајне и Свете врлине, тај Дух ће нас водити и руководити. И нећемо потонути, нећемо пропасти, али зато треба да послушамо Светог апостола Павла који каже: 'Духа Божијега немојте гасити у себи'. Он нас упозорава да ми, не дај Боже, не угасимо Духа Светога, да, не дај Боже, угасимо молитвену заштиту Пресвете Богородице, која се непрестано моли за нас. А и ми дајмо мало од себе и узвратимо јој рекавши: 'Мајко, имам те невоље, имам те проблеме, имам те муке, имам та искушења', али рецимо јој све то као да говоримо својој мајци. Ко ће да чује боље своје дете него мајка? Е па тако нас чује и Пресвета Богородица, зато се обратимо Њој. Не требају нам неке велике школе да бисмо могли да научимо молитве како да се обраћамо Пресветој Богородици. То може и писмен и неписмен човек да научи, оне четири речи: 'Пресвета Богородице, спаси нас'. Мајка Божија

ће нас спасити само ако верујемо у Њеног Сина и нашег Господа Исуса Христа, ако верујемо у Цркву Христову, ако живимо Црквом и ако живимо Јеванђељем.

Нека је срећна данашња слава и срећно освећење ове цркве. Благодарим свима, који сте и у најмању руку допринели да ово, да кажем Божанско чудо, овде овако заблиста. Хвала и оним малим приложницима и оним великим, хвала оцу Јоаникију који је ово све осмислио, хвала што сте га послушали, можда вас је неки пут и грдио, али шта ја могу, то је његово, је ли, он је то све радио из љубави да би управо ово засијало, а погледајте оне стене тамо, зар то није Ловћен? Нека сте срећни и нека сте Богом благословени, нека Мајка Божија свима који сте и најмање допринели, узврати стоструко и умоли свога Сина и Господа нашега, да се и ми спасемо. Бог вас благословио.“

Након своје беседе Његово високопреосвештенство Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски Господин Јован је доделио грамате, захвалнице и ордење заслужним мештанима. Митрополит Јован је доделио Архиепископске грамате признања, Срђану Коларевићу из Брезовца, Бојану Дукићу из Бање, Марку Нићифоровићу из Брезовца, Милану Нућифоровићу из Брезовца, Горану Радисављевићу из Липовца, Николи Николићу из Аранђеловца, Николи Коларевићу из Брезовца, Милану Милановићу из Брезовца, Сашу Нешићу из Брезовца,

Јовану Милићевићу из Брезовца, Ивани Вујановић из Брезовца, Јанку и Тањи Ивовић из Тополе. Даници Левић из Брезовца је додељен орден Војда Карађорђа, а ордењем Војда Карађорђа одликују се и Дејан Скерлић из Липовца и Марко Лаловић из Буковика. На предлог Архиепископског намесништва орашачког у Аранђеловцу, Његово високопреосвештенство Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски Господин Јован додељује монаху Јоаникију орден Светих Новомученика крагујевачких.

По додели грамата, захвалница и ордења, недалеко од новоосвећеног храма уприличена је трпеза љубави за све окупљене вернике.

Немања Искић, протонамесник

ИЗ ЛЕТОПИСА шумадијске епархије

КТИТОРСКА СЛАВА У МАНАСТИРУ ПАВЛОВЦУ

У петак, 1. августа, када Света Црква прославља Светог Стефана Високог, деспота српског, и његову мајку Преподобну Евгенију (Лазаревић), Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију у храму Преноса моштију Светог Николаја Мирликијског – манастиру Павловац, задужбини Светог деспота Стефана Лазаревића. Митрополиту су саслуживали свештеници Епархије шумадијске.

Након прочитаног јеванђељског одломка, наш Митрополит је између осталог рекао: „Срећно и благословено наше сабрање око ове Светиње, око које се вековима српски народ окупљао, молио се Богу, гледао лице један другог. Светињи овој је зуб времена и непријатељ учинио своје, али Богу хвала и народу у ондашњем владици Сави, који су се потрудили да се ова Светиња обнови и да се у њој поје Литургија и овог света, као и онога. Славимо Светог деспота Стефана, који у себи сажима мноштво особина, које треба да буду узор за сваког човека. Величина човека није у његовом узношењу, положају, звању, знању, него у служењу Богу и ближњима. Хоћу пред свима вама да се захвалим оцу Гаврилу, који се овде сам, просто надљудским моћима бори да ову Светињу очува и унапреди, па нека му Господ и Свети деспот Стефан подари здравље, разума духовнога, и да деспот Стефан и њега и нас својим молитвама приведе ка Богу и Царству Небеском.“

На крају евхаристијског сабрања Митрополит Јован је освештао славске дарове. Овогодишњи домаћин славе била је Сузана Васић, председница ГО Младеновац. На предлог управе манастира Павловац Митрополит Јован одликовао је Младена Паунића власника фирме „Walter BBQ“ из Београда орденом Светих крагујевачких новомученика I степена, а фирму „Агора Б“ из Мионице Архијерејском граматом захвалности. Након Литургије у порти манастира је изведен културно-уметнички програм, који су извели Љиљана Поповић и група „Жива вода“ из Београда. Потом се приступило трпези љубави, коју је припремио настојатељ Светониколајевске обитељи монах Гаврило (Гардаш).

Марко Јефтић, јереј

ХРАМОВНА СЛАВА И РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ГАРАШИМА

У салу Гараши надомак Аранђеловца, на дан Светог пророка Илије, 2. августа, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију уз саслуживање свештенства Епархије шумадијске. По читању одломака из Светог Писма, Митрополит Јован је окупљеним верницима честитао храмовну славу и рекао између осталог: „Данас наша Црква слави Светог пророка Илију, који је био огњене вере, кога је Бог слушао. Свети пророк Илија имао је толико вере у Бога да је и мртве васкрсавао. Чули смо у Јеванђељу како је васкрсао сина удовице. Свети пророк Илија је, као што знамо, жив узнет на небо. Он ће поново доћи на земљу пред Други долазак Христов. Као што је, као пророк, био претеча Христов у телу, тако ће бити и претеча Његовог другог доласка, када ће Господ судити живима и мртвима. Свети пророк је и данас међу нама. Ако му се молимо, он је са нама. Он је пример праве, истрајне вере. Зато молимо Господа, молимо Светог пророка Илију, да нам дометне вере.“

Митрополит Јован је у току Свете Литургије рукоположио ђакон Дејана Обрадовића из Венчана у чин свештеника уз наречење да ће службовати на парохији горње-трешњевичкој при намесништву орашачком. Митрополит је оца Дејана поучио о значају свештеничке службе.

По заамвоној молитви је уприличена литија око храма након које је Митрополит Јован пререзао славски колач данашњем свечару Владимиру Димитријевићу, који је са породицом приредио у порти храма славску трпезу на којој су учествовали сви окупљени верници. По Светој Литургији у порти храма је од КУД-а „Електропорцелан“ из Аранђеловца уприличен културно-уметнички програм.

Немања Искић, протонамесник

СЛАВА КАПЕЛЕ МАНАСТИРА ДРАЧЕ

У понедељак, 4. августа, када Црква прославља Свету Марију Магдалину, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију у Манастиру Драча, поводом славе капеле. Митрополиту су саслуживали свештеници Епатхије шумадијске.

Митрополит Јован обратио се верном народу, рекавши између осталог: „Данас Црква прославља верну сапутницу Господа нашега Исуса Христа, Свету Марију Магдалину, која је

слушала реч Божију и извршавала је. Она је била послушна Христу, а из те благословене послушности настало је и њено следовање Христу, како при Његовом страдању на Голготи тако и у Васкрсењу. Господ је оздравио душом и телом Свету Магдалину и она са благодарношћу узвраћа Христу тиме што је кроз послушност и смирење постала ученица и мироносица Христова. Мудрости праве нема без смирености, јер Господ каже: 'Бог се гордима противи, а смиренима даје благодат'. Ако немамо врлине смирења и послушности, кад изађемо пред лице Божије нећемо чути благе речи Христове: 'Благо онима који слушају реч Божију и извршују је'. Дакле, треба да се научимо смирености, а смирености је када човек служи другима ради угађања Богу а не себи, не својој вољи и гордости. Зато нека нам помогне Света Марија Магдалина да се спасавамо и следујемо Христу кроз свој живот."

Никола Марковић, чтец

ПОМЕН ПОСТРАДАЛИМА У АКЦИЈИ „ОЛУЈА“

У понедељак, 4. августа, у Саборном храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је помен жртвама страдалим у акцији „Олуја“, уз саслужење свештенства храма.

Након помена, Митрополит Јован се обратио беседом: „Данас нас је љубав и саосећање са нашим пострадалим браћом и сестрама довела у овај свети храм, да се Богу помолимо за душе оних који су невини страдали. А страдали су не зато што су нападали туђе домове, већ зато што су бранили своју веру, своја огњишта, зато што су веровали у Бога. Вечерас смо се сабрали да се помолимо за њихове душе, али и за њихове и ваше најмилије који су преживели ону несрећну „Олују“, како су је назвали они који су зло починили. Лепо је што смо се вечерас сабрали, али бих волео да вас видим чешће у цркви, не само када дође годишњица. Јер најдубља веза између нас и наших покојника јесте молитва. Када се молимо за њихове душе, ми их чувамо у свом сећању и не препуштамо забораву. Зато се вечерас помолимо Господу за нашу пострадалих браћу и сестре, да их Господ прими у Царство Небеско. А вас, њихове потомке и ближње, позивам да их чувате у молитви и у срцу, да их никад не заборавите. Њихова проливена крв је семе – можемо слободно рећи – нових хришћана, баш као што је већ у другом веку један свети отац рекао: 'Крв мученика биће семе нових хришћана.' Нека Господ упокоји њихове душе, нека их прими у Своје Царство."

СВЕТА ЛИТУРГИЈА У МОНАСТИРУ СВЕТЕ ПАРАСКЕВЕ У СТРАГАРИМА

У петак, 8. августа, када Света Црква прославља Преподобну мученицу Параскеву, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету Литургију у манастиру Свете Параскеве у Страгарима. Митрополиту Јовану саслуживали су свештеници Епархије шумадијске. Након прочитаног јеванђелског зачала Митрополит Јован се обратио верном народу рекавши између осталог: „Нека је срећна и благословена слава манастира Петковице, слава Преподобне мученице Параскеве Римљанке, коју данас ова света обитељ, игуманија и ми овде сабрани слави. Прослављамо велику угодницу, мученицу и молитвеницу Божију, која је истинским сведочењем Христа Господа потврдила не само веру у Бога, већ и ревност, устрајност и храброст у тој вери. Вера Христова највише светли и осветљава душе људске онда када та вера светли животом и када је потврђујемо делима. Вера нам открива оно што је истинито, а нема друге истине од истине Божије. Од искрене вере рађа се она највећа врлина – врлина љубави. Плод вере наше јесте спасење. Ми, како је то лепо рекао Свети владика Николај, не држимо веру ради вере, него ради спасења наших душа. Живимо у вери, љубави и смирењу, јер само тако ћемо наследити Царство Божије. Нека је сте срећни и Богом благословени и нека је срећна слава ове велике светиње."

ХРАМОВНА СЛАВА У ВЕНЧАНИМА КОД АРАНЂЕЛОВЦА

Дана, 9. августа, на дан Светог великомученика Пантелејмона у цркви брвнари у Венчанима код Аранђеловца, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован је поводом храмовне славе служио Свету архијерејску Литургију, уз саслуживање свештенства Епархије шумадијске. У току Свете Литургије Митрополит Јован је крстио малог Василија, сина свештеника Дејана Обрадовића, родом из овога места.

Након читања Светог Јеванђеља, Митрополит Јован је поучио окупљене, рекавши између осталог: „Када читамо житије Светог Великомученика Пантелејмона, не можемо да оценимо да ли је он више чуда чинио благодаћу Божијом док је био у животу или после своје телесне смрти, јер безбројна су чудеса која је овај светитељ чинио и чини. Свети Пантелејмон, се одликовао даром љубави према Богу и ближњима. Лечио је људе бесплатно, првенствено молитвом, вером, пажњом и саосећањем. Љубав Божија је свела Бога на земљу. Волети Бога значи у исто време волети ближњег. Име Пантелејмон значи милост. Како је дивно кад је човек милостив, јер што се више дајемо другима, то ће нама стотруку Бог узвратити, не дајемо ли себе за другога, не дајемо ли себе ни за Бога, нећемо ли примати."

Након Свете Литургије Митрополит Јован је пререзао славске колаче, а потом је заслужним мештанима доделио грамасте признања. Драгану Савићу из Венчана додељена је Архиепископска грамата признања, Раци Ђирјаковићу из Венчана, Милети Радовановић из Венчана и Мили Вулићевић из Пркосаве додељене су грамасте захвалности, архиепископском захвалницом одликован је Драгиша Ерић из Венчана. Миодрагу Минићу из Лазаревца, додељен је орден Војводе Карађорђа. Потом је у порти цркве уприличен културно-уметнички програм, а онда и трпеза љубави за све окупљене вернике.

Немања Искић, протојером

ХРАМОВНА СЛАВА У СТАНОВУ

Дана 9. августа када Црква Христова прославља Светог великомученика Пантелејмона који је живео крајем 3. столећа и био родом из Никомидије, прослављена је храмовна слава у Крагујевачком насељу Станову. Светом Литургијом начествовао је протојером Александар Сенић, уз саслужење свештеника Епархије шумадијске.

За певницом појао је хор Саборне Цркве на челу са протојером Драгославом Милованом.

Храм је био премали да прими све оне који су дошли да прославе свог небеског заштитника и заступника пред Васкрслим Господом. Многи су се данас и причестили Телом и Крвљу Христовом. Након заамвоне молитве обављен је литијски опход око Цркве где је на платоу испред храма пререзан славски колач. Колачар ове године био је Никола Врућинић са породицом, а колачар за следећу годину је Алекса Димитријевић. Након духовне гозбе уследила је и телесна гозба у ресторану „Фаро“.

СЛАВА КАПЕЛЕ ЧАСНОГ КРСТА У СТАРОЈ ЦРКВИ У КРАГУЈЕВЦУ

У десети четвртак по Духовима 14. августа, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архиепископску Литургију у Старој Цркви у Крагујевцу поводом Славе Крстионице Часног Крста. Митрополиту Јовану су саслуживали протојером ставрофор др Зоран Крстић, гост са Косова и Метохије јером Небојша Секулић и свештеници Епархије шумадијске.

Беседом се верном народу обратио протојером Владан Костадиновић рекавши између осталог да „човек није од стране Бога бачен у овај свет да се сналази према сопственим способностима и памети. Не, он је руковођен Божијим енергијама онако како се Бог јавља у име Оца и Сина и Светог Духа, то јест онако како нам је дато Сином и како нам је дато Духом Светим. И да оно што можемо да урадимо, што нас руководи, што нам даје путоказ како да ходамо јесте спремност нашег срца да се отвори за енергије Божије. Једино тако ми можемо упознати Бога, једино тако и можемо доћи до његове помоћи.“

Након Свете Литургије и причешћа верног народа, Митрополит Јован је преломио славски колач, чији је домаћин ове године била Надежда Лазаревић, а затим је присутнима поделио иконице и свој Архиепископски благослов. Трпезом љубави је настављено слављење празника у просторијама парохијског дома.

Мирослав Василијевић, протојером

АРХИЕПИСКОПСКА ЛИТУРГИЈА У МАНАСТИРУ НИКОЉУ

У петак 15. августа, када Света Црква прославља пренос моштију Светог првомученика и архијереја Стефана, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету Литургију у манастиру Никоље. Митрополиту су саслуживали свештеници Епархије шумадијске.

Након прочитаног јеванђелског зачала Митрополит Јован се обратио верном народу рекавши између осталог: „Свети архијером Стефан је први мученик за веру Христову и први сведок Христа. Свети архијером Стефан није био само утврђен у вери, него и у истини која је у Христу, а не у човеку или у некој групи која себе проглашава за меру истине. Христос је једина истина, и зато је рекао: 'Ја сам пут, истина и живот'. Ко иде тим путем, живи у истини и спреман је да за њу да и живот. Наша мера треба да је Господ Исус Христос, као што је била и Светом архијером Стефану. Ништа га није могло поколебати. Знао је да га на крају пута истине чека Бог. Свети архијером Стефан постао је сведок Христов јер је узео свој крст, а тиме и крст Христов, што значи да је чинио све што је до њега: ширио љубав, а не мржњу, слогу, а не раздоре. Све што чинимо, треба да буде на путу врлине, добра и љубави, а плод тога да принесемо у подножје Крста Христовог. Нека нам је срећан и благословен празник Светог архијереја Стефана и Госпојински пост.“

Након Литургије уследила је трпеза љубави.

ХРАМОВНА СЛАВА У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ

У уторак, 19. августа, Преображење Господње, у цркви у Смедеревској Паланци свечано је прослављена храмовна слава. Тим поводом служена је Божанствена Литургија којој је присуствовао велики број верника који су приступили Светој тајни Причешћа. Начествовао је протојером Срђан Ковачевић, а саслуживали су свештеници Епархије шумадијске.

Након заамвоне молитве, извршен је опход око храма, потом је пререзан славски колач и освештано грожђе, како налаже древна црквена традиција везана за овај Господњи празник. Овогодишњи колачар био је Дарко Димитријевић. Сабранима се пригодном беседом обратио протојером Срђан Ковачевић, нагласивши да празник Преображења Христовог није само успомена на догађај који се одиграо на Таворској гори, већ и позив свакоме од нас на унутрашње преображење. Христос се на Тавору преобразио пред ученицима да би показао славу Божанства и позвао све да својим животом стреме томе да постану причасници Његове светлости.

После Литургије и ломљења славског колача, сви сабрани позвани су на трпезу љубави која је припремљена у парохијском дому.

СЛАВА САБОРНОГ ХРАМА У КРАГУЈЕВЦУ

Саборни храм у Крагујевцу је 28. августа прославио своју храмовну славу Успења Пресвете Богородице. Славска радост почела је свечаним бденијем које су служили свештеници Епархије шумадијске. На дан славе, Свету архиепископску Литургију служио је Његово високопреосвештенство Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски Г. Јован, уз саслужење свештенства Епархије шумадијске и госта протојереја ставрофора др Милоша Весина.

У празничној беседи протојереј ставрофор др Милош Весин, је рекао између осталог: „Није случајно што се на свим богородичним празницима на Светој Литургији чита један од најлепших одломака из Еванђеља по Луки. У њему се говори како је Христос дошао код својих пријатеља, и како су га две сестре, Марта и Марија, угостиле. Марта, забринута и ревносна, трудила се да што боље угости тако драгог и великог Госта. А Марија је седела крај ногу Исусових, упијајући сваку његову реч. Један од отаца Цркве, Свети Поликарп, Епископ смирнски је указао да управо тај сусрет Христов са Мартом и Маријом представља пуноћу онога што је у свом животу остварила Пресвета Владичица наша Богородица. Она је у себи ујединила улогу Марте и Марије. Пресвета Дева је служила свакодневним потребама нашег Господа током Његових првих тридесет година живота. Са друге стране, Пресвета Богородица је имала и улогу Марије. Јер и онда када није могла до краја да разуме поједине догађаје, еванђелист веома прецизно каже: „А све је то слагала у срцу своме.“ Другим речима, упијала је и чувајући у срцу речи и дела Христова, примала је све то као своје послушање. Тако и Црква обједињује у себи и службу Марте и молитвеност Марије, показујући нам пут ка незалазном дану Царства Божијега.“

Радост празника употпуњена је приступањем великог броја верног народа Светој Чаши. После литије око Саборног храма коју је предводио Митрополит Јован, пререзан је славски колач и освећено жито. Празнично славље је настављено послужењем за верни народ, које је уприличено захваљујући домаћину славе Дејану Милетићу и његовој породици, као и братству Саборног храма у Крагујевцу.

Срећко Зечевић, протојереј

СВЕЧАНО ПРОСЛАВЉЕНА ВЕЛИКА ГОСПОЈИНА У МЛАДЕНОВЦУ

У четвртак 28. августа, парохијани младеновачког храма Успења Пресвете Богородице, молитвено су прославили храмовну славу. Евхаристијским сабрањем начелствовао је Архијерејски намесник младеновачки протојереј ставрофор Жељко Ивковић, уз саслужење младеновачког свештенства. Беседу у вези са празником и о његовом спасоносном значају произнео је протојереј Петар Лесковац, посебно се осврнувши на догађај из Еванђеља где Господ хвали Мартино гостољубље, али говори да је Маријино слушање речи Господњих и саживљавање са њима „бољи део који се неће од ње одузети“.

Након евхаристијског сабрања, заједничарење је настављено на трпези љубави у сали парохијског дома. На крају трпезе љубави прота Слободан Кеџић се захвалио свима на сарадњи и љубави коју су му пружали током његове свештеничке службе и овогодишњем домаћину уручио пригодан дар. Домаћин овогодишње славе био је Срђан Рацковић са породицом, а следеће године домаћини ће бити Марко Ковачић.

Марко Јефтић, јереј

СЛАВА ЦРКВЕ У САРАНОВУ

Божанствену Литургију поводом славе цркве у Саранову служио је протојереј ставрофор Миладин Михаиловић, Архијерејски намесник опленички и рачански, уз саслужевање свештенства Епархије шумадијске. Слово поуке произнео је отац Дејан Шишковић, парох лаповски, говорећи о величини Мајке Божије која је мајка и заступница свих нас. Светој Чаши приступили су скоро сви који су дошли на Свету Литургију.

По Причешћу уследио је крсни вход око цркве и ломљење славског колача којег је за ову прилику као и трпезу љубави уприличила породица Бранисављевић на челу са свештеником Владом и његовим оцем Зораном, уз учешће целокупне породице Бранисављевић из Саранова и Раче, а уз старање оца Мирољуба Блажића пароха сарановачког са породицом.

УСПЕЊЕ ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ У ДЕНКОВЦУ

Свештени манастир Денковац прославио је свој престони празник Успење Пресвете Богородице. Празничном службом начелствовао је високопреподобни протосинђел Пајсије, настојатељ манастира Светог Пајсија у Шуљковцу.

Оцу Пајсију су саслуживали настојатељ манастира Саринца јеромонах Нектарије, протојереј Живомир Газдић, протонамесник Слободан Савковић, војни свештеник Милош Коцић, јереј Стефан Васиљевић и јерођакон Петар сабрат манастира Денковца. Торжеству панигира допринели су појци предвођени игуманијом манастира Липара мати Тавитом, уз молитвено учешће игуманија Ралетинца и Дивостина, монахиња из Прерадовца и Епархије врањске, као и верног народа који је у великом броју приступио Светом Причешћу.

ХРАМОВНА СЛАВА СЕЛА ВЛАКЧЕ

На празник Успења Пресвете Богородице, 28. августа, Светом Литургијом коју је служио протојереј Јован Биберџић, уз саслужење протојереја Драгослава Богдановића и ђакон Стевана Илића, почела је прослава храмовне славе у селу Влакчи. У препуном храму многи верници приступили су светој Тајни Причешћа.

У послеподневним часовима, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован посетио је Храм Успења Пресвете Богородице у Влакчи и том приликом осветио славске дарове и пресекао славски колач. У беседи је владика Јован истакао важност поштовања Пресвете Богородице као Свемајке свих оних који верују у Њенога Сина, Господа нашег Исуса Христа.

Митрополит Јован поделио је иконице и архијерејски благослов свима и захвалио се на гостопримству које су му приредили парохијани овог села заједно са својим свештеником Слободаном Радивојевићем.

ВЕЛИКОГОСПОЈИНСКО ВЕЧЕ

У славу и част Пресвете Богородице, братство Саборног храма, благословом Његовог Високопреосвештенства Мит-

рополита шумадијског Г. Јована, уз подршку Града Крагујевца, организовало је шеснаесте по реду Великогоспојинске духовне свечаности.

У поподневним часовима служено је вечерње богослужење у Саборном храму, а у 18 часова, организовано је Великогоспојинско вече, уз присуство Митрополита Јована, протојереја ставрофора Зорана Крстића, свештенства Града Крагујевца, помоћника градоначелника за сарадњу са црквама и верским заједницама Мирка Чикириза.

Академију је отворио протојереј ставрофор др Милош Весин, пригодном беседом о Мајци Божијој. Славље је настављено сплетом песама и игара Шумадије, у којем су учешће узели Центар за неговање традиционалне културе „Абрашевић“ Крагујевац, вокални солиста Катарина Богдановић и Народни оркестар Ненада Миловановића Пегија. Одломке из беседе Преподобног Јустина Ћелијског и песму Матије Бећковића „Прича о Светом Сави“ изговорио је крагујевачки глумац Аврам Цветковић. Програм је водио вероучитељ Предраг Обровић.

Срећко Зечевић, протојереј

СЛАВА ЦРКВЕ У РЕКОВЦУ

Дана 29. августа када Света Црква прославља спомен на Светог Романа, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован је служио Свету архијерејску Литургију у Рековцу поводом храмовне славе. Митрополиту је саслуживало свештенство Шумадијске епархије и гостојући свештеници из других епархија СПЦ.

Митрополит Јован се обратио вернима, рекавши између осталог: „Када се молимо, разговарамо са Богом. Господ у Јеванђељу каже 'Молите се непрестано'. Ми смо се данас сабрали да служимо Свету Литургију. Нема већег дела на земљи које је Бог дао човеку него да служи Литургију. Она нам поручује сједињење са Богом, она нам између осталог каже 'Горе имајмо срца', и докле год имамо горе срца, и наше мисли су уперене ка Богу. Литургија је Божанско дело, није људско. И зато Литургија, што опет чешће говорим, спушта небо на земљу, а земљу уздиже на небо. Јуче смо прославили Успеније Мајке Божије, Велику Госпојину. Ми и данас прослављамо заједно са Светим Романом Мајку Божију, Њен празник. Пресвета Богородица је лествица која спаја небо и земљу, она је уствари мост. Преко тог моста је Господ сишао у род људски. Пресвета Богородица је сва вера, Она је сва смирење, Она је сва молитва, и све поверење у Силу Божију, у љубав Божију, у то да је све у Божијим рукама, и да Он све може.“

Нако Свете Литургије, уприличен је културно-уметнички програм, а затим и трпеза љубави за све присутне.

Срђан Ђорђевић, јереј

ПРИЗИВ СВЕТОГ ДУХА ЗА ПОЧЕТАК НОВЕ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ У ХРАМУ СВЕТОГА САВЕ

У понедељак, 1. септембра, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију са призивом Духа Светога на почетку школске године, у храму Светог Саве у крагујевачком насељу Аеродром. Митрополиту Јовану саслуживали су професори богословије са ректором протојерејем ставрофором проф. др Зораном Крстићем и свештенством храма Светог Саве.

После прочитаног Јеванђеља, по благослову Митрополита Јована беседио је ректор богословије протојереј ставрофор проф. др Зоран Крстић, рекавши између осталог: „Четврт века наша школа обавља мисију на корист наше Цркве, а на спасење свих оних који учествују у том делу. На непрестани призив Божији и жељу Божију да спасе човека, човек може да се оглуши, а може и да прихвати. Оног момента кад прихвати, настаје пуноћа времена. И то су речи пресвете Богородице: 'Ево слушкиње Господње, нека ми буде по речи Твојој'. То је она реченица са којом вас позивамо да почнете ваше школовање. Упућен вам је позив, на који треба да одговорите. Оно што је црквен одговор, следећући пресвету Богородицу, је да кажете: 'Ево слуге Господње'. И само у том случају ћемо имати као помоћника Духа Светога, кога данас призивамо, да бисмо разумели вољу Божију и били послушни Богу. На тај начин ће вам школовање бити лако.“

У наставку Свете литургије после Причешћа, Митрополит Јован је произнео молитву призива Духа Светога на почетку школске године и покропио је ученике освећеном водом да би „усвајали корисне науке које им се предају, у славу Пресветога Имена Твога, на корист и напредовање свете Цркве Твоје, и познали добру и савршену вољу Твоју“.

Александар Ђорђевић, ђакон

ЧЕТРНАЕСТА СМОТРА ЦРКВЕНОГ БЕСЕДНИШТВА У ПОПОВИЋУ

У тринаесту суботу по Педесетници, 6. септембра, када наша Црква прославља Светог свештеномученика Евтихија и Свету мученицу Сиру, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован началствовао је Евхаристијским сабрањем у храму Светог Георгија у Поповићу. Митрополиту су саслуживали свештеници Епархије шумадијске.

Након прочитаног јеванђелског зачала Митрополит Јован се обратио сабраном народу рекавши између осталог: „Црква се не опредељује ни за какву партију. Она се опредељује за Христа, јер сви ми који смо у Цркви, који смо крштени, већ смо опредељени за Царство небеско. У Царству небеском нема поделе. У њему владају мир, хармонија, слога. Данашње Еванђеље поставља питање, како су га фарисеји и иродовци поставили Христу: да ли треба давати порез ћесару или не? Господ им је одговорио: 'Дајте ћесару ћесарево, а Богу Бо-

жије. Свети оци тумаче да је ћесару потребно да добије новац са његовим ликом и натписом. Зато је Господ и рекао: 'Покажите ми новац.' Показаше му новац и он их упита: 'Чији је ово лик?' Рекоше: 'Ћесаров.' И тада Господ рече: 'Дајте ћесару ћесарево, а Богу Божије.' А шта је Божије? Душа је Божија. Јер човек у себи носи лик Божији. Душа је боголика, створена да чезне за Богом. Зато и припада Богу. Човек је створен да служи Богу кроз заједницу, кроз другога човека. Нико се у Цркви не спасава као појединац, већ као део Тела Христовог."

Након молитвеног дела сабрања, благословом Митрополита Јована, под покровитељством Управе за сарадњу са црквама и верским заједницама, Министарства правде Владе Републике Србије, Градске општине Сопот и Центра за културу Сопот, у порти цркве у Поповићу одржана је четрнаеста по реду „Смотра црквеног беседништва“. Тема овогодишњег Беседништва била је „Реч Божија“. Овогодишњи учесници били су: свештеник Марко Јефтић и драмски уметник, професор сценског говора Биљана Ђуровић.

Музички део програма је извео Музички вокални састав „Канон“ из Крагујевца. Простор порте је за ову прилику додатно обогаћен изложбом „Молитвена изворишта“.

Бојан Миленовић, ђакон

ХРАМОВНА СЛАВА У СТЕПОЈЕВЦУ

У недељу 7. септембра, на дан Сабора Срба Светитеља у истоименом храму, поводом храмовне славе у Степојевцу, служили су Свету архијерејску Литургију Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован и умировљени Епископ канадски Г. Георгије, уз саслуживање свештеника Епархије шумадијске.

Након прочитаног јеванђеља Митрополит Јован је честитао славу окупљенима и обратио се беседом: „Нема већег благослова него да се сабирамо у Цркви, у Телу Христовом, на Литургији која спушта небо на земљу и земљу уздиже на небо. Литургија се служи ради причешћа, и зато свети оци кажу: тамо где нема причешћа, не треба ни да се служи Литургија. Ми долазимо на Литургију да се причестимо, да се сјединимо са Богом, да Христа сместимо у себе, да примимо благослов Божији, благослов Цркве, и да тај благослов пренесемо у домове наше. Ми Срби треба да будемо Богу благодарни што је из рода нашега Бог подигао толики број светитеља, који нас заступају својим молитвама пред Богом. Они су живели јеванђелском вером, тако што су испунили оне две заповести Божије: да волимо Бога свим срцем, свом душом, свом мишљу и да љубимо другога као самога себе. И зато их је Бог прославио и осветио. Црква открива тајну њиховог људског бића, да нам покаже да је човек створен да постане храм Пресветога Духа. Величина једног народа није у величини земље, ни у броју људи, већ у томе колико је изродио светитеља Божијих.“

После причешћа верних, уследила је литија око храма, а затим је Владика Георгије благословио славске дарове и пререзао колач. У порти храма је додељен орден Војда Карађорђа Дејану Кастратовићу Калету и архијерејске грамате заслужним појединцима, а затим је одржан славски програм уз хорско певање и фолклорне игре. За све окупљене приређена је трпеза љубави испред храма и у парохијском дому, трудом надлежног свештеника Ненада Петровића, његове породице и црквених одборника.

СЛАВА ЦРКВЕ БРВНАРЕ У ОРАШЦУ

У Орашацу, надомак Аранђеловца, верни народ је са својим свештенством у уторак, 16. септембра дочекао Митрополита шумадијског Г. Јована на имању породице Карић испред цркве брвнаре посвећене Светом Јоаникију, првом патријарху српском, чија се успомена на овај дан прославља. Митрополит Јован је служио Свету архијерејску Литургију уз саслуживање свештенства Епархије шумадијске.

Митрополит Јован је у својој беседи рекао између осталог: „Нека вам је срећан данашњи празник, Светог Јоаникија, првог Патријарха српског, срећна слава овоме храму, где смо се сабрали да литургијски прославимо великог светитеља из рода нашега. Свети Јоаникије имао је много невоља у свом животу, али се он Богу молио, од Бога је тражио помоћ, и помоћ није изостала. Он се угледао на речи Светог апостола Павла који је казао за хришћане: 'Ми смо сарадници Божији, а ви Божија њива', као што је сејао Бог по њиви душе и срца Светог Јоаникија, тако је Јоаникије Свети сејао по свом народу семе Божије. Ако је Христос у нашем срцу, онда је цела васељена у нама, онда су и пријатељи и непријатељи у нама, јер тамо где је Христос, тамо је љубав, а тамо где је љубав, тамо је Бог.

Да није светлост Христова обасјала Светог Јоаникија, он би остао човек као ти и ја, али онога кога осветли светлост Христова и који живи светлошћу Христовом, Бог освећује и просвећује, и тако постаје свети човек. Срећна слава ктитору овога храма, сестри Оливери и њеној породици, нека је срећна слава овоме храму, нека смо срећни и благословени, а бићемо срећни и благословени док Бога имамо у себи, док Христа имамо у себи, док Христом живимо.“

По Светој Литургији уследио је опход око храма, а потом је пререзан славски колач данашњим свечарима породице Карић. По резању славског колача уприличена је трпеза љубави. У наставку своје посете Аранђеловцу, Митрополит Јован је освештао новоизграђену предшколску установу под називом „Српска мајка“.

Немања Искић, протонамесник

ОСВЕЋЕЊЕ ТЕМЕЉА И ЗВОНА НОВОГ МАНАСТИРСКОГ ХРАМА У СЕЛУ ЋЕЛИЈЕ ЛАЈКОВАЧКЕ

У уторак 16. септембра Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован, у касним поподневним часовима, уз саслуживање свештенства Епархије шумадијске, освештао је темеље и звона новог манастирског храма посвећеног чудотворној икони Пресвете Богородице „Купина несагорива“ у селу Ћелије лајковачке.

Митрополит Јован је беседио, рекавши изеђу осталог: „Благодаћу Духа Светога осветили смо темеље за нови храм, посвећен икони Мајке Божије 'Несагорива купина'. Ваше присуство ми даје наду да ћемо уз помоћ игумана Евстатија и његових сарадника, овај храм брзо довршити. Бог и Мајка Божија, и Свети великомученик Георгије, саслушаће наше молитве. Претходне суботе осветио сам сто тридесет осму цркву откако сам дошао за Владику у Шумадију. То је најпре дело вас, браћо и сестре, мога монаштва и свештенства. Сви ми оведе данас сабрани, већ се уписујемо у ктиторе. Ту је наш Ненад Живојиновић, који је рекао да ће донирати подизање темеља.

Захваљујући њему и у договору са игуманом, овај темељ је и освећен. Нека сте срећни и Богом благословени. Нека вас Мајка Божија Штити и моли се за вас. Нека Свети Георгије буде ваш помоћник и молитвеник.“

Митрополиту Јовану и окупљеним верницима се захвалио и протосинђел Евстатије (Драгојевић), игуман манастира Светог великомученика Георгија у Ћелијама. Као спомен на данашњи свети дан игуман Евстатије уручио је поклон Митрополиту Јовану, архијерејски жезал. Стојану Живановићу уручена је на дар икона 'Купина несагорива' у знак захвалности за труд и љубав, које је указао манастиру у Ћелијама. Свештенику Миодрaгу Марковићу, који је недавно рукоположен, а био је у светој обитељи на пракси и помагао, Игуман Евстатије је даровао свештеничку одежду. На предлог игумана Евстатија одликовани су, Орденом Војда Карађорђа: Архијерејски намесник колубарско-посавски, протојереј ставрофор Златко Димитријевић из Лазаревца, Ненад Живоиновић из Лазаревца, Драган Цветковић из Стубице, председник ГО Лазаревац Томислав Рикановић из Лазаревца, Ненад Стојановић из Лазаревца, Љиљана Теших, протиница из Шопића, Љубивоје Лазић из Лазаревца, Никола Станић из Београда, Светолик Филиповић из Лазаревца; Архијерејском грамоматом признања: Горан Блажић из Јабучја, Дејан Поповић из Лазаревца, Александар Лукић из Степања, Тин Берић из Београда, Слободан Ђнатовић из Лазаревца, Милорад Дикић из Попадића, Стојан Матовић из Попадића, Александар Стевановић из Липља, Данка Петровић из Лазаревца, Тијана Маринковић из Лазаревца, Евстатије (Драгојевић), игуман манастира Ћелије лајковачке из Ћелија.

Пригодан културно-уметнички програм КУД-а „Диша Ђурђевић“ из Лазаревца и трпеза љубави допринели су да овај дан буде прави црквено-народни сабор.

СЛАВА КАПЕЛЕ МАНАСТИРА БЛАГОВЕШТЕЊА КОД СТРАГАРА

У петак 19. септембра, када наша Света Црква прославља Чудо Светог Архангела Михаила, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету Литургију у манастиру Благовештење код Страгара, уз саслуживање свештенства Епархије шумадијске. Пре Свете Литургије Митрополит је осветио новоосликану икону у припрати храма, коју је осликао Игор Пјанић из Зворника.

Након прочитаног зачала из Светог Јеванђеља Митрополит се обратио верном народу рекавши између осталог: „Када је послао апостоле да проповедају еванђеље Христос им је рекао: Ко вас слуша, мене слуша. Ако се одрекне вас, одрећи ће се и мене, и Онога који ме је послао, Бога Оца. Слушати реч Божију, значи испуњавати је. Реч Божија оживљава, и све бива на реч Божију. Онај који слуша реч Божију има веру, а онај који не слуша, нема веру. Онај који слуша, извршава све што му се каже са љубављу, а не из страха или обавезе.

Најбољи пример нам је дала Пресвета Богородица. Када јој је арханђел јавио да ће родити Спаситеља света, она је рекла: 'Нека ми буде по речи Твојој'. Нека је срећан данашњи дан, срећна слава капеле, нека нас анђео Божи води и руководи, а он ће нас водити ако се молимо свом анђелу чувару. Сви смо добили свог анђела, питање је само да ли се наш анђео радује или тужи кад не верујемо, немамо љубави или смирења и када Бога не славио.“

Након заамвоне молитве пререзан је славски колач и одржан парастос преминулим монахињама, из сестринства овога манастира. Потом је уследила је трпеза љубави.

ОСВЕЋЕЊЕ ТЕМЕЉА ПАРОХИЈСКОГ ДОМА У МЕСТУ РИБАРЕ КОД ЈАГОДИНЕ

У суботу, 20. септембра, када Света Црква слави Светог мученика Созонта, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију у месту Рибаре код Јагодине, уз саслуживање свештенства Епархије шумадијске.

Непосредно пре Свете Литургије Митрополит Јован је извршио освећење темеља за нови парохиски дом у порти храма. Митрополит Јован поучио је верни народ пригодном беседом, рекавши између осталог: „Данашње јеванђеље говори о љубави. Господ каже: 'ово вам заповедам да љубите једни друге, ако вас свет мрзи знајте да је мене омрзнуо пре вас', зато што свет неће Бога. Ми хришћани нисмо од овога света, али овај свет не смео да презремо, јер је он дело руку Божијих и зато нам је овај свет дат да би овде живећи у љубави са Богом и са ближњима задобили Царство Божије. Царство небеско је у Светој Тројици. Света Тројица живи у љубави и зато нам и данашње јеванђеље говори о љубави. Ако читамо Свето Писмо, видећемо да се у њему највише говори о Божијој љубави према човеку и о томе како човек треба да узврати на божанску љубав, својом човечанском љубављу. Без богољубља нема ни човекољубља. Као што без човекољубља нема ни богољубља. Онај који има љубав тај има Бога, ако има Бога и љубав он има цео свет у себи. И пријатеље и непријатеље, јер Бог воли све. Издвојимо ли себе из заједнице нема нам спасења, а заједница Бога и људи се огледа у Цркви као Телу Христовом. Молимо се Богу љубави да се љубав зацари и у животу нашем и у целом свету, и да схватимо да зло добра донети не може.“

Након Свете Литургије, уследило је послужење за све присутне. Награђени су Зоран Момировић и Мико-фарм ДОО из Рибара орденом Војда Карађорђа, Зоран Перић из Рибара архијерејском грамоматом признања, као и Југослав Јовановић из Рибара архијерејском захвалницом. Протонамесник Далибор Сентић се захвалио свима на љубави који су поделили на овај свечани дан, а нарочито Митрополиту Јовану за архијерејски благослов и узнете молитве пред престолом Творца.

ХРАМОВНА СЛАВА У МАЛИМ КРЧМАРИМА

Ове године црква у Малим Крчмарима је прославила своју Крсну Славу по 95. пут. Молитвено сабрање предводио је Митрополит шумадијски Г. Јован, а саслуживали су му свештеници архијерејског намесништва рачанског као и гост из жичке епархије.

После прочитаног Јеванђеља Митрополит Јован је произнео беседу и рекао између осталог: „Данас прослављамо Свету недељу и Рођење Пресвете Богородице. У одељку из недељног Јеванђеља чули смо како се један законик дрзнуо да приђе Христу да га куша. Питао је Христа која је заповест највећа у закону? Христос му је одговорио: 'Највећа заповест у закону јесте љуби Господа Бога својега свим срцем својим, свом душом својом, свим мислима својим, свим осећањима и љуби ближњег свог као себе самога'. Господ каже да о овима двома заповестима 'виси сав закон и пророци'. Ако бисмо се потрудили да живимо по овима двома заповестима, живели бисмо срећно и благословено. Ако бисмо испуњавали овде две заповести, ми би већ овде почели да остварујемо Царство Небеско, а тиме и наше спасење. Други празник који данас празнујемо јесте Рођење Пресвете Богородице. Пресвета Богородица је увела Бога у овај свет, како каже тропар данашњи, јер је Син Божији кроз Пресвету Деву је постао један од нас у свему сличан као и ми, осим у греху. Он је Бог који је постао човек, а остао Бог и тиме је показао да и човек може да постане бог, не по суштини, већ по благодати Божијој.“

Мноштво деце и народа се причестило Светим Тајнама, а потом је уследио вход око цркве и ломљење славског колача, кога је уприличио, као и трпезу љубави, председник општине Рача Бранко Радосављевић са породицом.

ПРОСЛАВЉЕНА МАЛА ГОСПОЛИНА У ГЛОГОВЦУ

У недељу 21. септембра, парохијани глоговачког храма Рођења Пресвете Богородице, молитвено су као и у претходних 90 година прославили храмовну славу. Велико мноштво парохијана из Глоговца и околних села је од раног јутра испунило храм и порту. Евхаристијским сабрањем начелствовао је умировљени свештеник протојереј ставрофор Славко Јоцић, уз саслужење протонамесника Александра Радосављевића.

Беседу у вези о спасоносном значају данашњег празника произнео је јереј Миодраг Марковић. Свештеник Миодраг је у беседи нагласио да је Пресвета Богородица, која је заправо нова Ева, најважнија личност у домостроју нашег спасења, и да је она посредница између људи и њеног Сина, Господа нашег Исуса Христа.

Након евхаристијског сабрања, заједничарење је настављено у сали парохијског дома. Домаћин овогодишње славе је био Ивица Антонијевић са породицом, из Глоговца.

ХРАМОВНА СЛАВА КАРАЂОРЂЕВЕ ЦРКВЕ У ТОПОЛИ

У задужбини вође Првог Српског Устанка, Војда Карађорђа, у недељу, 21. септембра, служена је Света Литургија поводом храмовне славе. Евхаристијским сабрањем начелствовао је протојереј ставрофор Драгољуб Ракић уз саслужење свештенства шумадијске епархије. Сабраном народу беседио је протојереј ставрофор Ђорђе Радишић. Он је истакао важност рођења Пресвете Богородице за цео људски род.

После заамвоне молитве пошло се у крсни вход улицама Тополе. Празник Рођења Пресвете Богородице празнује као своју славу и Општина Топола, тако да је пресечен колач и испред ове установе. Повратком у храм верни народ који је свечано прошао улицама Тополе присуствовао је и сечењу славског колача који је ове године као домаћин храмовне славе припремио Ненад Урошевић са породицом. Сабрање је настављено славским ручком у ресторану „Језеро“ у Тополи.

Стеван Илић, ђакон

ХРАМОВНА СЛАВА И РУКОПОЛОЖЕЊА У МЕЂУЛУЖЈУ

На празник Светих Јоакима и Ане, 22. септембра, у храму посвећеном овим светитељима у Међулужју, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију, уз саслуживање умировљеног Епископа канадског Г. Георгија и свештенства Епархије шумадијске. У току Литургије Митрополит Јован је рукоположио у ђаконски чин дипломираног теолога Младена Марића, а у свештенички младеновачког ђакона Сашу Костадиновића.

Након прочитаног јеванђељског одломка, наш Митрополит је рекао између осталог: „Бог где хоће не само да побеђује, него и нарушава поредак природе. Тако се чудесно родила Пресвета Богородица од њених родитеља, Светих Јоакима и Ане, када је биолошки било готово немогуће због старости, али баш због тога што је Пресвета Богородица сва чудесна, требало је да буде чудесно и њено рођење. Јоаким и Ана дуго нису имали порођа, али имали су веру и живели су у праведности. Били су сједињени свезом љубави у браку, који су очували као Свету тајну, која поставља почетак и људској и свештеној историји. Бог им је даровао Мајку Господа нашег Исуса Христа. Живота Јоакима и Ане је пример васпитања детета и у данашње време. Нека је срећна слава овога храма, да сте срећни и Богом благословени и да нам живот Јоакима и Ане буде пример како треба и као родитељи и као деца да живимо.“

Након причешћа Митрополит Јован је освештао славске дарове и пререзао славски колач. Овогодишњи домаћин био је Срећко Борисављевић са породицом. Након тога се приступило трпези љубави коју је припремило братство храма.

Марко Јефтић, јереј

СВЕТА ЛИТУРГИЈА И РУКОПОЛОЖЕЊЕ У АЗАЊИ

У недељу 28. септембра, када наша Црква прославља Светог мученика Никиту, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован служио је Свету архијерејску Литургију у цркви Светих Бесребреника Козме и Дамјана у Азањи, код Смедеревске Паланке. Митрополиту су саслуживали свештеници Епархије шумадијске.

Након прочитаног јеванђелског зачала Митрополит Јован се обратио верном народу рекавши између осталог: „Ако пажљиво читамо Еванђеље, са побожношћу и вером, видећемо ко смо, шта смо и какви смо. Свети оци су рекли да у Еванђељу има више одговора него што може цело човечанство да постави питања. Из данашње еванђељске приче о талантима сазнајемо да Бог не дели људе по томе колико су способни за ово или за оно, него да ли су своје дарове употребили за опште добро. Ако је неко примио од Бога и мало, а потрудио се да и тај најмањи Божији дар умножи, прима праву награду од Бога, јер Бог гледа на наш труд, на наше срце, на шта употребљавамо дар живота који нам је дао.“ Митрополит Јован је благоизволео да рукоположи ђакон Владимира Степановића у чин презвитера. Потом му се обратио пастирском беседом и дао му поуку, рекавши између осталог: „Владимире, дете моје, теби се данас много даје. Првенствено ти се дају душе људске, за које ћеш бити одговоран. Спасавашеш поверени народ, колико будеш радио на своме спасењу и колико се будеш молио за паству коју ти Црква даје. Данас се теби даје, као сваком од нас који смо рукоположени, да Богу посветимо све своје. Њему посвећујемо и уста, и руке, и све. И зато Он нам све даје, да ми чинимо дело Божије. Зато те молим да чуваш благодат свештенства. Црква од тебе, и мене, и свакога, тражи ревност, ватреност, крепост, упорност. Да победиш себе и да помогнеш другима да побеђују своје недостатке.“ Након Свете Литургије уследила је трпеза љубави коју је са својим парохијанима уприличио свештеник Милош Николијевић.

ХРАМОВНА СЛАВА ЗАТВОРСКЕ КАПЕЛЕ У КРАГУЈЕВЦУ

У уторак седамнаести по Духовима, 30. септембра, Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован, служио је Свету архијерејску Литургију у капели окружног затвора у Крагујевцу, поводом храмовне славе Светих мученица Вере, Наде, Љубави и Софије. Високопреосвећеном су саслуживали крагујевачки свештеници.

Светом литургијском сабрању присуствовали су, осим управе окружног затвора, и штићеници ове установе.

По прочитаном Јеванђељу, Митрополит Јован обратио се присутнима рекавши између осталог: „Црква данас прославља три сестре, три мученице, Веру, Наду и Љубав, којима је ова капела и посвећена. Три имена, три највеће вредности и вр-

лине хришћанске. Вера у Бога, нада у живот вечни, нада да Бог неће оставити човека, без обзира какав тај човек био. Био најбољи, био најгори, био најправедни, био најгрешни. И то је оно најважније у животу када имамо и падове и успоне, да знамо да нас Бог неће оставити и да је Бог са нама уколико ми верујемо у Бога. Вера је основ нашег живота. Бог је љубав. Љубав покрива мноштво грехова. Кад некога волимо, нећемо о њему ништа ружно не само учинити, него ни помислити. Љубав је та која је свела Бога на земљу и љубав је та која везује и повезује човека са Богом и човека са човеком.“

У наставку Свете Литургије присутни штићеници окружног

затвора су се причестили, а потом је пререзан славски колач, припремљен трудом управе затвора и протонамесника Бранислава Матића. Митрополит Јован је благоизволео осветити икону Светих мученица Вере, Наде, Љубави и Софије, коју су иконописали штићеници овога завода. Уочи славског ручка, молитву Оче наш отпевали су притвореници показавши љубав према Богу и ближњима.

Александар Ђорђевић, ђакон

**Продајни
центар
Епархије
шумадијске**

**Интернет продавница
црквених предмета за
цео свет**

www.eprahija.rs

**Опрема за храмове
Опрема за свештенство
Иконе, крстови, тамјан
Филигрански програм
Јеванђеља, књиге
Црквени артикли**

www.eprahija.rs

ПРОСЛАВА 600 ГОДИНА ОД ОСНИВАЊА МОНАСТИРА НИКОЉА РУДНИЧКОГ

Овај велики догађај за Српску православну цркву и Епархију шумадијску почео је у суботу, 4. октобра, вечерњом службом. Након молитве уследила је додела награда учесницима ликовног и литерарног конкурса који је организовала ОШ „Живко Томић“ из Доње Шаторње на тему „600 година од обнове манастира Никоље“. У наставку прочитан је историјат манастира Никоље, а затим је изведена представа „Ноћ Лазарева“, која је реализована уз подршку Културног центра Топола, по тексту Владимира Ђорђевића, у режији Милића Јовановића.

Светом архијерејском Литургијом којом је начествовао Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Г. Јован у недељу, 5. октобра, настављена је прослава великог јубилеја. Митрополиту су саслуживали ректор богословије „Свети Јован Златоусти“ из Крагујевца и проф. др Зоран Крстић, свештеници из Епархије шумадијске, и гост и Епархије браничевске архимандрити Димитрије (Плећевић).

У току малог входа Владика Јован рукопродизео је протојереја Милана Савића у чин протопрезвитера ставрофора са правом ношења напрсног крста.

После прочитаног јеванђелског зачала, сабраном народу беседио је Владика Јован:

„У име Оца и Сина и Светога Духа! Помаже вам Бог, браћо и сестре!

Часно свештенство, преподобно монаштво, драга браћо и сестре, сабрали смо се данас у овом светом манастиру Никољу, у којем се наш народ сабирао пуних шест стотина година. Сабирао се народ који је био жељан Бога. Сабирали су се боготражитељи, они који Бога воле и они који воле једни друге. Тако је било, и надам се и Богу се молим да тако буде док је света и века. Ми смо се данас овде сабрали да прославимо живого Бога, да се сетимо свих оних угодника Божијих који су започели да граде ову светињу, да би се у њој сабирао народ, да би се народ, као што рекох, сетио Бога

живого, да би се сетио да је Бог домаћин у овоме свету, а да смо ми Његови сарадници. Сваки је човек сарадник Божији, уколико се труди да живи по Јеванђељу. Онај који се труди да живи Црквом, он је сарадник Божији. Онај који ружи Цркву и напада Цркву да би себе издигао изнад ње, тај је себи обезбедио муку вечну, обезбедио је пакао. Јер ко је год устајао на Цркву, Цркву није победио. Црква је увек победница, браћо и сестре. А много је шта Црква кроз своју историју пропатила, али је остала уздигнута, јер Црквом руководи Дух Свети. И Црква није ни моја, ни твоја, ни Јанкова, ни Маркова,

што би рекао наш народ, она је Црква Божија. И та Црква Божија, као и овај свештени манастир, сабира народ да га напоји живом водом и да га уједини у заједницу Бога и људи. Када долазимо на Литургију, будимо свесни да улазимо у предворје раја. Литургија је рај, а то може да осети само онај који има праву, јеванђелску, непоколебљиву веру. И ја се заиста данас радујем целим својим бићем што заједно са вама служим Свету Литургију у овоме манастиру у коме се Литургија и молитва служе више од шест векова. Слава Божија на овом светом месту почивала је вековима и почиваће, док се у њему служи Божанствена Литургија. Свети оци кажу да ће свет постојати дотле док се у њему служи Света Литургија. Ако, не дај Боже, престане да се служи Литургија, света више неће бити.

Господ, Мајка Божија и свети отац Николај, коме је овај манастир посвећен, увек су били уз овај манастир, и кад је страдао, и кад се обнављао, а он се обнављао онда када се народ српски духовно подизао, без обзира на све невоље које је претрпео кроз историју, а тога је било заиста много. Кад би ови зидови манастира и његове фреске могли да проговоре, да нам саопште све те потресне исповести које је народ овде долазио да пред невидљивим, али свуда присутним Богом искаже, пред свештеником, пред живим Богом да изнесе оне тајне које човек носи у себи, а нема храбрости да каже ни оцу ни мајци, али у Бога има поверење. То не значи да немамо поверење у своје родитеље, али Бог је тај који може много више да нам помогне у невољама него што могу отац, мајка или било који човек. Овде је наш народ исповедао своје грехе, овде је долазио да се радује када га радост обузме, и да тугује када га туга обузме. Долазио је да би кроз светињу и кроз Свету Литургију упознао своју душу, да би упознао веру и љубав своју и свога народа. Кад би ове фреске у овоме манастиру проговориле, могли бисмо да испишемо предивну, истиниту, мукотрпну, дуготрајну и велику историју српскога народа. Током ових шест векова у овом манастиру све је било у знаку Распећа Христовог и у знаку Васкрсења. Јер, ко се са Христом распиње, тај са Христом и васкрсава. Ко се не распиње са Христом, тај неће ни васкрснути са Христом.

Све је то доживљавао наш благочестиви народ кроз своју веру, Литургију и хришћански живот. Овај мана-

стир је Литургијом и Јеванђељем крепио снагу овог народу да остане веран Богу и роду своме. Да остане веран Цркви. А било је кроз историју овог манастира много покушаја да се људи одврате од Бога. Сећамо се и оне несрећне идеологије, која, не знам да ли још увек није сасвим нестала, јер још увек има оних који се бусају у прса и говоре: 'Бог је тамо негде, на страни, а овде је чињеница.' Дакле, браћо и сестре, зато је овај манастир опстао свих ових векова, и Богу хвала, опстаје и данас као сведок српске духовности, културе и молитве. Зашто је овај манастир опстао толико векова, кроз све невоље које је пролазио? Зато што је народ веровао у Бога и што је живео вером, што је веру претварао у дела. Што му вера није била само на језику и на устима, него на делима. Зато што је свака стопа ове порте манастирске натопљена молитвеним сузама оних који су овде живели, и знојем оних који су градили и обнављали овај манастир. Свака стопа овде је натопљена крвљу бранилаца и знојем градитеља. Ако гледамо наше манастире и цркве, заиста је наш народ градитељски народ. Нажалост, било је и оних који су ометали да се граде храмови.

Свака стопа је овде освећена, заливена, као што рекох, молитвама оних који су овде живели, који су се овде подвизавали. Ми треба да будемо Богу благодарни што учествујемо у овом шестовековном јубилеју, који нас позива да се сетимо да је земља на којој стојимо света. И данас, сабрани у овом светом месту, на Светој Литургији, можемо да чујемо оне речи које је чуо пророк Мојсије на гори Синају: 'Изуј обућу своју, јер место на коме стојиш јесте свето.' Тако је Бог рекао Мојсију. Са таквим осећањем, са таквом вером, са таквом побожношћу и смиреносћу, српски народ је походио ову светињу и зато је она, као што рекох, освештана. Истина је да светиња освећује место, али и човек својим животом или освећује или обесвећује место, зависно од његовог духовног и моралног живота. Онима који су живели у овом манастиру, Бог се јављао. И данас се Бог јавља на овој Светој Литургији. Само је питање имамо ли ми ту веру да верујемо да се Бог јавља? Имамо ли духовни слух да чујемо глас Божији? Или, оптерећени свим другим, само не Богом и собом, не чујемо Божије јављање. А свака Литургија је Богојављање. На свакој се Литургији Бог јавља. Дух Свети силази на ове предложене дарове, на хлеб и вино, и претвара оно што је природно у натприродно, претвара их у Тело и Крв Христову, којом се ми причешћујемо. Ако верујемо да је то тако, онда смо, када се причешћујемо, свесни да се сједињујемо са Богом. А без сједињења са Богом нема нам вечног живота, браћо и сестре. А нема нам, верујте, ни благословеног живота у овој свету.

Ево, и данас Бог позива нас, децу своју, и благосиља нас да будемо учесници овог светог догађаја прослављања шест векова манастира Никоља. Бог нас је удостојио, и зато треба да се радујемо. Данас, верујем, сви они свети преци наши, и сви који нас гледају са онога света, радују се, јер виде да ова светиња није узалуд грађена. Бог нас је, као и наше претке, удостојио

да се окупљамо око овог светог олтару и да учествујемо у Светој Литургији, која нас је овде сабрала на Трпезу Господњу. Трпеза Господња постављана је на овом олтару пре шест векова, као што рекох, и она је и данас постављена. И биће, ако Бог да, постављена до свршетка света и века. И можемо данас слободно рећи да је овај манастир био крвоток српског народа. Овде, у тишини манастирских зидина, чува се тајна трајања и вера, која се не гаси у српском народу. Богу хвала, овде је време додирнуло вечност. Јер је свака икона, у ствари, прозор у вечност. Ова светиња је све време носила бремене свога народа и била уз народ, а народ је био уз ову светињу. Било је и оних који су рушили и омаловажавали ову светињу. Нажалост, и данас их има, то смем рећи. Али не може човек никога омаловажити толико колико сам себе може омаловажити. Може читав свет да нас понижава, али нико не може да нас понизи толико колико ми сами себе можемо понизити кроз тврдоглавост, кроз сујету и да не набрајам даље. Историја ове светиње нераскидиво је везана са историјом нашег народа. И зато, кад је народ страдао, страдала је и ова светиња. Кад се народ духовно дизао, дизала се и подизала и обнављала ова светиња. И овде је народ долазио

да чује управо ове речи Господа Христа, које смо данас чули из Еванђеља, када је та жена, незнабошкиња, пришла Христу и молила га да јој оздрави ћерку. Пазите, та жена је молила, а Господ каже: 'Није добро узети хлеб од деце и давати га псима'. То би и за нас данас било увредљиво да нам неко тако каже, је ли тако? Али ова жена, осећајући Христа пред собом, само што не каже: 'Господе, јесам псето, али сам Твоје псето, помози.' Пазите: 'Јесам, али Твоје псето, помози.' А Бог је дошао да спаси и човека и творевину. И шта јој је Господ рекао? 'Иди, ћерка ти је здрава.' Али она је рекла: 'Господе, помози мом неверју.' Нама треба вера да опстанемо као народ. Нама вера треба у сваком тренутку, поготово у времену у коме живимо и у приликама које нас обузимају. Данас да се помолимо Богу за мир у роду нашем, за мир у целом свету. А видите, браћо и сестре, ви боље од мене знате: свет се спрема за рат. Зашто? Нестало је љубави. Или, боље речено, смањила се љубав. Није нестала, али се смањила љубав према Богу и према чо-

веку. Човек, чим нема љубави, престаје да воли другога, а чим престаје да воли, он жели да удари на другога, што бисмо рекли, да га победи. Видите колико се данас даје на наоружање. Чему служи наоружање? Ваљда да се убија. Кад бисмо ми све то претворили у добротворство, да чинимо добро и Богу и другоме и себи, и кад бисмо се придржавали Христове речи: 'Што не желиш себи, не чини другоме', тада не би било ни потребе за ратовањем, ни за свађама, ни за отимањем. Јер, ко жели да га неко покраде? Не жели нико. Онда немој да крадеш другога. Није само питање крађе нечега материјалнога. Страшно је када крадемо дух из човека да бисмо га потчинио себи.

Нека овај јубилеј, и Господ, Мајка Божија и Свети Никола умноже житеље овог манастира како би се оправдали и они који живе овде и ми који долазимо у ову светињу, да је волимо и да се у њој Богу молимо. Бог вас благословио“.

После отпуста Митрополит Јован, на предлог Ц. О. Доњошаторачке одликовао је Управу манастира Никоља орденом Новомученика крагујевачких I степена, а Дејана Чоловића, директора фирме „Бекамент“ орденом Новомученика крагујевачких II степена. Граматама признања подручне Епархије шумадијске одликовани су Милош Прокић из Доње Шаторње, Михаило Продановић из Блазнаве, Петар Јовановић из Београда, Срђан Станојевић из Младеновца, Владан Таковац из Горње Шаторње, Зоран Прокић из Доње Шаторње, Чedomир Милошевић из Винче, Саша Марјановић из Доње Шаторње, Радиша Станисављевић из Горње Шаторње и Бојан Шевић из Блазнаве.

После Свете Литургије уследио је културно-уметнички програм. Након тога сви који су се данас сабрали у овој светињи учествовали су у трпези љубави коју су спремили мати игуманија Евдокија, мати Јована и верни народ из села Шаторња и околине.

Стеван Илић, ђакон

Научни скуп „Манастир Никоље и руднички крај кроз историју“, поводом шест векова од заснивања манастира

Учесницима литургијског прослављања значајног јубилеја – шестсто година постојања манастира Светог Николе у Шаторњи, 5. октобра 2025. године, говорили су на научном скупу истраживачи који се баве друштвеном и сакралном историјом рудничког краја и Шумадије. Саопштени су резултати истраживања од уско историјских тема о настанку овог манастира и континуитета живота у њему, као и других цркава и манастира у околини, преко политичких и демографских прилика у османском и периоду обнове српске државности и легенди везаних за историјске личности и рудничке манастире, до последица догађаја из Другог светског рата по становништво и црквени живот овог краја. И ови разговори су сведочили да је Никоље важна карика нашег црквеног и државног трајања, и спона која одржава континуитет у најтежим временима; молитве никољских подвижника, и у тако чемерним периодима као што су турско ропство и не тако давно доба безбожничтва, као и благочестивост задужбинара, чували су и преносили до данас науку Господа Исуса Христа и

српску државотворну идеју.

Врло богате археолошке средњовековне налазе, пре свега сакралне природе, у горњојасеничком подручју или на обронцима планине Рудник, представио је др Дејан Радичевић са Филозофског факултета у Београду у сарадњи са Владаном Миливојевићем из аранђеловачког Народног музеја. Прва озбиљнија истраживања овог подручја, након што су их крајем 19. века започели Јанко Шафарик и Јован Мишковић, спроведена су крајем 20. и почетком 21. века. Поред налаза који се односе на варошицу Рудник и доказе о рударском привређивању, највише се говорило о ономе што је откривено о манастирима и црквама – о онима које су претрајале до данас (Никољу у Шаторњи, Благовештењу, Вољавчи и Петковици у Страгарима), али и о онима које су у руше-

винама – у засеоку Страгара Вукојевцу, манастирском комплексу Ђурине ћелије на граници Јарменоваца и Манојловаца, остацима богомоље на Црквинама у насељу Колонија у самој рудничкој варошици.

О неким још увек неразјашњеним питањима у вези времена подизања манастира Никоља, и поред јасно читљивог ктиторског натписа и релативно богате литературе, говорио је Негослав Јованчевић из крагујевачке богословије Светог Јована Златоустог у Крагујевцу. Неке од тих недоумица су: да ли ктиторски натпис који се налази на надвратнику западног портала припрате говори о години подизања само нартекса или целог комплекса без звоника (1425); да ли је сама црква старија од припрате; шта значи формулација из ктиторског натписа „с трудом и откупом“; да ли је ово била гробна црква задужбинареве породице; да ли су остаци живописа у олтару из времена подизања цркве или и они припадају каснијем добу као сликарство припрате? Такође, готово ништа се не зна о ктитору Николи Доречновићу и у каквом је он односу са деспотом Стефаном Лазаревићем чије се име помиње у ктиторском натпису.

Др Срђан Катић, виши научни сарадник Историјског института Београд, на научном скупу поводом шест векова од подизања манастира Никоља у Шаторњи, саопштио је расправу *Села Горња и Доња Шаторња и манастири Никоље Рудничко и Свети Арханђел 15–18. век*. У њој је битно допунио оно што су до сада пронашли старији истраживачи турских катастарских и

пореских пописа из времена након пада под османску управу – Олга Зиројевић и Ахмед Аличић. Суштина је да су ови крајеви били знатно насељенији него што је првобитно пронађено и да многе цркве ипак нису запустеле како је навођено. Поменуо је и значај кнежевске властеле Бакићи и Бакића дворе на Венчацу.

Из рада др Милоша Ивановића (Историјски институт Београд) *Властела рудничког краја у држави српских деспота* издвајамо детаљ да су истакнути властелини рудничког краја, војвода Никола Зојић и Новак Белоцрквић, 1398. године сковали заверу против кнеза Стефана Лазаревића. Међутим, одлучном акцијом Стефан је угушио побуну погубивши Новака Белоцрквића, док је Николу Зојића, који се склонио у утврђену Островицу код Рудника, натерао да се замонаши.

Истакнути познавалац повеза старих књига Александар Ђеклић говорио је о тој делатности у средњем веку са посебним освртом на старе богослужбене књиге манастира Никоља, поменувши и неке за летопис манастира важне записе.

Јована Милованчевић, докторанд на Филолошком факултету Универзитета у Београду, припремила је саопштење о легендама које говоре о улози неких историјских личности, на пример Карађорђа и других устаничких вођа, у животу рудничких манастира. Посебно је занимљиво што је ауторка поједине легендарне догађаје протумачила кроз симболику о њиховом значењу које препознају теоријска истраживања митова и легенди.

Врло драгоцене информације слушаоци су добили од Борисава Челиковића, историчара и издавача, који је говорио о пореклу становништва Шумадије на основу резултата антропогеографских истраживања која су спровели ученици Јована Цвијића. Све оно што је разасуто у многобројним свескама Српског етнографског зборника из прве половине 20. века Челиковић је систематизовао тако да се може стећи потпуна слика како су миграције становништва у 19. веку одрживале структуру становништва појединих крајева Шумадије.

Др Немања Девић, научни сарадник Института за савремену историју у Београду, који је био и непосредни организатор овог скупа, говорио је о животу парохије у Шаторњи у 20. веку са освртом на период од 1941. до 1945. године. Из мноштва чињеница о овом месту које је између два светска рата имало статус варошице и које је тада било знатно насељеније него данас, помињемо да се и овом приликом чуло како су ратне прилике и политичке промене доносиле житељима много страдања и других неповољних околности.

За зборник радова са овог научног скупа који ће у Шумадијској епархији бити штампан наредне године, писане радове су приложили др Јасмина Ћирић (Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац), *Дворине и Матејче: упоредна архитектонска анализа*; др Недељко Радосављевић (Историјски институт, Београд), *Промена епархијске структуре на подручју централне Србије 1683–1839*; др Урош Шешум (Филозофски факултет у Београду), *Пароси и парохије Рудничког протопрезвiteraјата 1836/37. године* и Ана Ранковић (Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац), *Сликаство Живка Павловића у цркви манастира Никоље у Горњој Шаторњи*.

УПОКОЈИЛА СЕ У ГОСПОДУ СХИ-МОНАХИЊА ИРИНА (НЕДИЋ)

Монахиња манастира Никоље рудничко хаџи Ирина (Недић) уснула у Господу у касним вечерњим часовима 23. августа 2025. године.

У понедељак, 25. августа 2025. године, са благословом Његовог Високопреосвештенства Архиепископа крагујевачког и Митрополита шумадијског Г. Јована у Манастиру Никоље Рудничко служена је заупокојења Литургија поводом уснућа схи-монахиње Ирине (Недић).

Светом Литургијом је началствовао архијерејски намесник опленачки протојереј ставрофор Миладин Михаиловић уз саслужење архијерејског намесника орашачког протојереја ставрофора Миће Ћирковића, протојереја ставрофора Слободана Богојевића, јеромонаха Мардарија (Јокића) и ђакон Александра Бабића и Стевана Илића.

У послеподневним часовима Митрополит Јован служио је монашко опело уз саслужење више свештеномонаха и свештеника из шумадијске и других епархија наше Свете Цркве.

Схи-монахиња Ирина рођена је 4. новембра 1952. године у селу Штавице, Козељ, општина Љиг од побожних и благочестивих родитеља Војимира и Душанке Недић. По завршетку основне школе са одличним успехом одлази у манастир Благовештење Рудничко са жарком жељом за монашким животом.

Тамо је и замонашена од стране његовог преосвештенства Епископа шумадијског Господина Валеријана 1971. године по чину расе и камилавке, добивши име Ирина. Ту проводи време у молитви, послушању и обнови манастира Благовештења.

Са благословом Епископа шумадијског Г. др Саве Вуковића 1990. Године, заједно са монахињом Евдокијом, прелази у разрушени манастир Никоље Рудничко, који Божијом милошћу, молитвама Светога Николаја Мириликијског чудотворца, Светог Архијаконa Стефана, надлежног Епископа и верног народа успешно обнављају.

Митрополит шумадијски Г. Јован монаши мати Ирину у чин мале схиме на празник Светог Теодора Сикеота 2007. године, а на дан Светог Апостола Матије 2025. године по чину велике схиме. Дан после примања анђеоског образа уснула је у Господу после краће болести онако како је и живела, молитвено, скромно и тихо.

Христос воскрес!

УПОКОЈИО СЕ У ГОСПОДУ ПРОТОНАМЕСНИК ДУШАН НАДРЉАНСКИ

Протонамесник Душан Надрљански рођен је 16. јуна 1967. године у Новом Кнежевцу, од оца Севера и мајке Зорице. У родном месту завршио је Основну школу „Јован Јовановић Змај“, након чега је, вођен љубављу према Цркви и жељом да свој живот посвети Богу и служби народу Божјем, ступио у Српску православну богословију у Београду. Ту је стекао темеље богословског образовања и припремио се за свештенички позив којем је остао веран до краја свог земног живота.

У чин ђакона рукоположен је 4. 11. 1990. године у Кикинди, а само неколико дана касније, 8. 11. 1990. године, у Банатској Јабланици примио је и свети чин презвитера.

Као свештеник, служио је Господу и Цркви у више парохија:

17. 11. 1990. године постављен је за пароха у Јаши Томићу, где је започео своју свештеничку службу и показао ревност и оданост Цркви.

1. 6. 1993. године постављен је за пароха у Тителу, где је наставио да предано служи својим парохијанима.

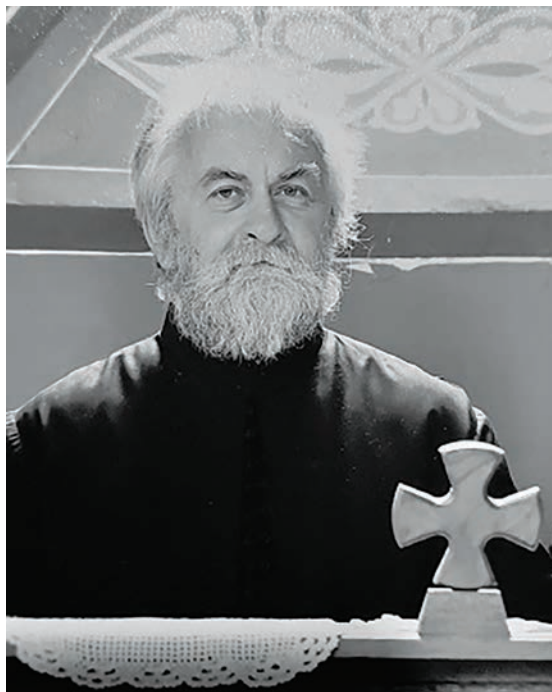
31. 12. 1994. године постављен је за пароха у Падеју.

1. 1. 1996. године постављен је за пароха у Подгорцу, у оквиру Тимочке епархије, где је такође оставио дубок траг.

5. 9. 1997. године постављен је за пароха у Горњој Трешњевици.

27. 8. 2004. године постављен је за пароха другог кусадског у Кусатку, где је служио наредних дванаест година.

12. 6. 2016. године постављен је за пароха голобочког у Голобоку, где је остао све до своје блажене кончине.

Укупно је као свештенослужитељ провео тридесет четири године. Своју службу је вршио са смирености, љубављу и дубоким осећајем одговорности. У свакој парохији у којој је служио оставио је неизбрисив траг, како кроз литургијско служење, тако и кроз свакодневни живот и бригу о повереној му пастви. Верни народ га је памтио као скромног и побожног пастира, човека који је увек имао реч утехе, охрабрења и подршке за свакога.

Био је пример преданог пастира који је свој живот положио у службу Господу и ближњима. Његовим одласком Црква губи верног слугу, а његова породица и духовна чеда свог пастира и молитвеника. Велики Божији благослов јесте и то што се протонамесник Душан упокојио

управо на празник Преображења Господњег, дана светлости и наде у преображење и вечни живот у Христу. Његово тело је положено у земни починак 20. августа 2025. године у Рабровцу, а опело је служено у храму у Голобоку, уз молитвено присуство свештенства јасеничког намесништва, родбине и верног народа који је дошао да се са љубављу и поштовањем опрости од свог пастира.

Нека му Господ подари Царство небеско и вечни покој у насељима праведника!

УСНУО У ГОСПОДУ ПРОТОЈЕРЕЈ РАДИВОЈЕ ПАУНОВИЋ

Протојереј Радивоје Пауновић, рођен у Секуричу 31. марта 1961. године од оца Петра и мајке Радунке Пауновић, шесто је дете по рођењу.

Након основне школе похађао је и завршио богословију Светих Кирила и Методија у Призрену у периоду од 1976. до 1981. године. Рукоположен је у чин ђакона 21. јуна 1985. Године, а у чин јереја на Видовдан, 28. јуна 1985. године и постављен је за пароха Великокрушевичког. Године 1990. Отац Радивоје бива постављен на парохију Јагњилску, Архијерејско намесништво младеновачко. После двадесет шест година свештеничке службе у Јагњилу, због озбиљних здравствених про-

блема одлази 2016. године у инвалидску пензију.

Отац Радивоје је живео у родном Секуричу са супругом Весном. Има два сина и троје унучади.

Протојереј Радивоје Пауновић је уснуо у Господу уочи Преображења Господњег 18. августа 2025. године. Света заупокојена Литургија служена је у храму у Секуричу са почетком у 8 часова, а затим опело на гробљу у Варварину у 14 часова.

Вечан ти спомен, достојни блаженства и трајне успомене, оче наш Радивоје!

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

*јереј Срђан Ђорђевић,
парох Белишићко-секурички*

БОЖИЈА РУКА СЕ ОСЕЋА

Разговор АLINE Сергејчук са мозаичарком Анастасијом Денеш у њеном атељеу у близини Донског манастира 13. новембар 2024. године. На зиду је мозаично платно са Христовим ликом, који је управо започет. Телефон периодично звони: уметница деца (а има их петоро) питају мајку о нечем важном. Она одговара, а затим наставља причу о томе како је у Храму Светог Саве Српског у Београду створила највећи лик Спаситеља на свету, шта одређује изглед мозаика, која је разлика између приступа мозаичара и сликара...

Питање: Анастасија, да ли је тачно да сте направили највећи мозаик са Христовим ликом на свету?

Одговор: Да, био је то мозаик Спаситеља за Саборни храм Светог Саве Српског у Београду. Налази се у источној конхи, односно на своду олтара изнад иконостаса. Величина лица је пет метара. Руководилац пројекта и аутор скица за све мозаике у овој величанственој цркви био је академик Руске академије уметности Николај Александрович Мухин, који ми је дао прилику да играм улогу прве виолине, да израдим лице. Јако ми се допада то лице, инспирисана сам њиме, било је лако то урадити од срца. Али било је важно не дозволити дав се појаве лажне ноте.

Питање: Шта је могло да изазове појаву лажи при стварању мозаичке иконе?

Одговор: Испричаћу вам једну за мене тешку епизоду овог пројекта. Као што се често дешава, посао је морао бити завршен у најкраћем могућем року, што је стварало одређену психолошку напетост. И тако, у једнаест сати увече, после целодневног рада, сиђем, одмакнем се, осмотрим икону и видим поглед који је страшно претећи. Тло ми је буквално исклизнуло испод ногу! Погрешила сам пола тона у зеленој боји која је

прошла између очних капака и обрва: узела сам превише тамну нијансу. Због тога су се очи одмах учиниле дубоким, утонулим, а лик је почео да одаје злокобан утисак. Никада нећу заборавити тај тренутак! Наравно, све ово камење сам избацила и сутрадан их заменила светлијим. Колико год да имате богато искуство као мозаичар, никада не можете унапред знати шта вас чека, јер камење је камење. Ово је живи материјал. Не можете узети боју која вам је позната и очекивати исти ефекат. Ово је нова димензија, нови лик...

Питање: Да ли смалта (мозаичарско стакло) и камен изгледају другачије у зависности од величине паноя?

Одговор: Тако је. Важна је и позадина, то јест боја и текстура зида на коме се налази мозаик, угао и удаљеност са које ће се посматрати. Има пуно нијанси! У сликарском раду све је другачије, са бојама је једноставније. А код смалте, на перцепцију камена утиче не само његова боја, већ и текстура. Ако узмете боју и смалту исте палете и од њих направите две слике, може се показати да су потпуно различитог тона. На пример, светла, светло плава смалта на зиду може изгледати тамна. То се дешава зато што је мозаик директно повезан са светлошћу.

Питање: Да ли се испоставља да ће за репродукцију постојеће осликане иконе или фреске у мозаику бити потребно озбиљно креативно истраживање?

Одговор: Свакако. Немогуће је безусловно копирати скицу или, на пример, буквално репродуковати слику у мозаику. Многи уметници праве ову грешку, и ја сам то радила. Још док сам студирала на Институту Суриков, морала сам да поставим слику Нерукотвореног Спасовог образа и да је монтирам изнад улаза у цркву на белом малтерисаном зиду. И уместо да ову белу таблу ставим у неку врсту оквира (тамног или обојеног), закључила сам да ће изгледати добро и без позадине. Узела сам бели кречњак, мислећи да ће он савршено „функционисати“ на природном светлу, рефлектујући сунчеве зраке... Али када сам поставила мозаик на зид, моја снежно бела табла је испала сива! Закони визуелне перцепције ступили су на снагу. Камен има свој волумен и како год да га погледате, одраз од њега неће бити исти као од равне беле површине. Зид изгледа лакши од најбелег камена! Памтићу ово искуство до краја живота. Требало је направити позадински оквир који би одвајао зид од иконе, а платно би одмах побелело. Ово је само један пример, али има много таквих финеса. Чак се и исти камен, грубо, средње и ситно сечен, доживљава другачије!

Питање: Да ли мозаичар сам сече фрагменте потребне величине од штапића обојеног уметничког стакла или камена?

Одговор: Ја сечем сама, када рокови дозвољавају. Али за најважније делове композиције то је неопходно. За лик Спаситеља у цркви Светог Саве Српског ја

зе између њих су као звук и паузе у музици. Визуелна перцепција слике зависи од тога да ли је наше ређање камена ретко или густо. Ротација камења утиче на израз лица, рефлексију светлости, чак и на приказ боја. Уметници понекад намерно постављају смалту под углом, тако да мозаик рефлектује светлост. Ова техника је коришћена посебно у композицији Преображења Господњег у манастиру Свете Катарине на Синају. А у цариградској Хори осећај зрака који избијају из мозаика у куполама ствара то што је мајстор ставио злато на благо удубљене латице и због тога у сваком делу латице оно сија другачије, као да је сунчева светлост. Ову технику је користио Александар Давидович Карнаухов, користим је и ја.

Питање: Од чега почиње израда иконе?

Одговор: Од скице. А ако говоримо о изради слике у мозаику, онда од погледа. Он формира све остало. Зато прво што почнем јесте да поставим очи. Чим погледате, схватите да заправо не видите зид. Морамо да искористимо овај тренутак. Ово се ради уз помоћ покрета зенице и одсјаја. Имате монохроматски цртеж, обрис ока. Ставите црне зенице, окрећете их... док поглед не почне да привлачи вашу пажњу. Ово се постиже углавном интуитивно. На изглед утичу линија обрва, сенке испод очију, њихова дебљина, нијанса... То и јесте наш посао: када стално посматраш, реагујеш на оно што видиш и мењаш оно што ти се не свиђа.

Питање: Једно од ваших највећих дела у Русији је украшавање храма Покрова Пресвете Богородице у Јасењеву. Ту сте направили и велики лик Спаситеља у конхи олтара.

Одговор: Да, Покровска црква у Јасењеву је сада пета по величини у свету по површини мозаичке декорације, а у време настанка за Москву је била прва мозаичка црква у принципу. Направила сам икону Спаситеља, фигуре апостола Петра и Павла у природној величини... Радили смо заједно са мојим колегом са студија Алексејем Малцевом. Велико монументално дело не можеш израдити сам. Имали смо тим од три мајстора: мене, Алексеја и човека који нам је помогао да сечемо

камење. Са великим обимом посла не можете без такве помоћи.

Питање: Колико знам, на мозаичкој декорацији Покрова у Јасењеву радили су многи мајстори, и то не само искусни професионалци, већ и почетници?

Одговор: Била је то веома занимљива прича. У то време, 2006. године, већ сам водила дечји студио за мозаик у старој вили на Малој Пољанки и тамо радила свој посао. И одједном ми дође петнаестак жена и каже: „Здраво! Наш баћушка нас је благословио да постанемо мозаичари!“ Наравно, насмејала сам се у себи. Можете замислити колико сам била скептична у вези са овим. Људи годинама студирају, завршавају факултете, а њихов „баћушка“ их је благословио. А једна од тих жена каже: „Баш сам била у Арсонију“... А Арсони је произвођач најскупље смалте. Одговарам: „Знате, не можете узети Страдиваријусову виолину и одмах свирати Баха. Али нисам знала зашто их је отац Мелхиседек (Артјухин) благословио и, наравно, није их благословио случајно. Као резултат тога, почели смо да комуницирамо, а ја сам почела да надгледам њихову обуку. Радиле су у приколици код Покровске цркве у изградњи у Јасењеву,

сам чак и сама грундирала платно, јер ми је била важна дебљина грунута, степен његове храпавости итд. Генерално, највећи део посла мозаичара састоји се од припреме материјала и одабира палете. Како је рекао мој учитељ Александар Давидович Карнаухов, са којим сам почела да радим, мозаична слика зависи 80% од тога да ли је материјал добро одабран. Сецањем смалте и камена стичете искуство комуникације са материјалом и почињете да га осећате. Неки каменчићи су гушћи, док су други растресити; савитљиви или издржљиви. На основу овога већ другачије приступате свом послу. На пример, треба вам трава на икони. Ако сте упознати са материјалом, нећете једноставно поставити овај део композиције искључиво зеленом бојом. Користићете камење различитих боја и врста.

Питање: Да ли постављање каменчића утиче на израз лица на мозаичким иконама?

Одговор: Сваки камен који учествује у композицији лица може утицати на његов израз. На пример, камен који одређује окрет ока, изглед, какав би требало да буде: савршено округао или са малим угловима? Ово је наш стваралачки поступак. Комбинација камења и пау-

затим у њеном подруму, у доњој цркви, док је горња још била у изградњи. Отишла сам тамо. И наравно, у том тренутку, тек што сам завршила факултет, волела сам мозаике и знала много о томе, и све сам то прелила у срца ових жена. И све је кренуло како треба. Од духовне деце оца Мелхиседека створен је посебан тим. Управо

су оне израдиле арханђеле, који се често постављају у публикацијама о храму – ред испод Христовог лица и у олтару, као и иконе у малим куполама. Училе су углавном радећи са материјалом, копирајући споменике. Моја улога у њиховом образовању није била велика. Али неуморна подршка коју су добијале од оца Мелхиседека била је веома важна. Неке од ових жена су се већ школовале за иконопис, друге су те године завршиле курсеве. Био је то чист експеримент, веома занимљив, и на крају су успели.

Питање: Радите на мозаичкој декорацији цркве Светог Гаврила Самтавријског у селу Фјодора Коњухова. Веома је импресивно: дубока тамноплава позадина, етимасија, слике херувима... Како је настала идеја?

Одговор: У овом храму користила сам врло мало боја, посебно само три нијансе плаве. Позадина је плава, херувим је црвен, звезде су златне и сребрне, а у етимасији нијансе плаве. Зашто? Чињеница је да је црква Светог Гаврила прилично мала и да на малом простору нема смисла бити блистав и сложен. Тамо желите једноставност и јасноћу боја. А пошто имамо злато, које игра на посебан начин на сваком делу закривљене површине, неће бити монотono и превише једноставно. Човек уђе у храм, подиже главу и види звезде, од којих свака трепери на свој начин, јер сунчева светлост пада на њих под различитим углом! Овде сам користила многе

мозаичке технике: на неким местима злато је тање, на другим је шире. Овај рад ми је веома занимљив!

Питање: Да ли осећате Божију помоћ у свом послу?

Одговор: Свакако! Сваки верник ће вам причати о временима када је Бог деловао у његовом животу. Дозволите ми да вам дам један врло скорашњи пример. Када су ми се обратили са молбом да мозаицима украсим цркву Светог Гаврила Самтавријског, чију изградњу надгледа Фондација Архангела Михаила, нисам имала своју радионицу. Имам петоро деце, код куће више није могуће пуно радити. Буквално две недеље касније зове ме другарица, дивна мати Теодосија, и каже да је ова радионица, поред њене, постала доступна! Штавише, испоставило се да је то само пет минута хода од моје куће, а то ми је веома важно, јер мој најмлађи син има само две године. Ту је настао мозаик за цркву Светог Гаврила. Штавише, сетила сам се да сам овде, иза зида, у радионици мати Теодосије, већ радила. Тамо смо направили мозаично крило Арханђела, узорак мозаика за Покровску цркву у Јасеневу, који смо показали Његовој Светости Патријарху, тражећи његов благослов за рад. Ово крило и даље стоји у канцеларији Фондације Архангела Михаила, која је надгледала рад као важан део наше заједничке историје. И када сам дошла да правим ово крило, видела сам ову кућу, ову зелену површину, дечија игралишта и помислила како би било добро живети и радити овде. И ето, пре две године, промислио м Божијим, наша породица се доселила у ове крајеве, моје дете се игра на игралишту које ми се некада толико допало, а ја радим у овој радионици! Ово је било једноставно немогуће унапред предвидети. Веома сам захвална Богу на томе! А таквих случајева је било много у мом животу. Када се све дешава на време, једно за другим, баш како треба. Рука Божија се осећа.

Роман Савчук

ЈЕВАНЂЕЉЕ, ПРАВОСЛАВЉЕ И... СВЕТ

Размишљања о дану сећања на православног ратника Теодора Ушакова

„Битка је била жестока и славна за нас утолико више што... контраадмирал Ушаков је напао непријатеља, душло јачег од себе... потпуно их је поразио и терао до мрака... Контраадмирал Ушаков је човек изузетних квалитета. Сигуран сам да ће постати велики поморски вођа“, овако је кнез Потемкин описао царици Екатерини Другој вештину и храброст Светог Праведног ратника Теодора Ушакова. Наравно, постоје и друге карактеристике врлинске личности овог светог ратника. Знамо да је „непрестано давао милостињу и помоћ сиромашнима и убогима“; за време Отаџбинског рата 1812. године дао је све што је имао „да помогне својим суседима који су патили од пустошења злог душмана...“ и, коначно, „адмирал је остатак својих дана провео крајње уздржано и завршио је свој живот онако како и доликује правом хришћанину и верном сину Свете Цркве“. А када је ковчег са телом покојног адмирала Теодора Ушакова на рукама изнет из града пред велико мноштво народа, хтели су да га ставе на кола, али је народ наставио да га носи све до Санакарског манастира, који је одређен за место његовог почивања.

Комбинација таквих, рекло би се, различитих појмова као што су „војна служба“ и „светост, праведност“ често збуњује чак и дубоко религиозне људе. Тим пре, разне критичке изјаве поборника „праве јеванђелске љубави“ по овом питању повећавају збуњеност. Питање је заиста озбиљно: како спојити војну службу са ликом светитеља каквог познајемо из Јеванђеља? Какав је став православне Цркве у овом случају?

Пре свега, морамо схватити да се Црква у својим судовима увек ослања на истиниту процену стварности и исправан однос између видљивог и стварног. Основа оваквог погледа на свет је Јеванђеље. Оно одлучно и веома јасно говори да стварност земаљског живота врло често изопачава и најбоље намере, окрећући их на пропаст човеку. Са ужасом слушамо Спаситељеве речи да „долази час када ће сваки који вас убије мислити да Богу службу приноси“ (Јн 16, 2). Речи благог Господа за нас су често изненађујуће: „Не мислите да сам дошао да донесем мир на земљу; нисам дошао да донесем мир, него мач. Јер сам дошао да раставим човека од оца његовог, и кћер од матере њезине, и снаху од свекрве њезине“ (Мт 10, 34-35). Коначно, збуњени смо када чујемо: „Неће сваки који ми говори: Господе, Господе, ући у Царство небеско, но који твори вољу Оца мојега који је на небесима. Многи ће ми рећи у онај дан: Господе, Господе, нисмо

ли у твоје име пророковали и твојим именом демоне изгнали? И тада ћу им јавно казати: никад вас нисам знао; идите од мене ви који чините безакоње“ (Мт 7, 21-23). Испоставља се да и оне који су чинили многа чуда у име Господње, па чак и изгнали демоне, Бог на крају

може препознати као „оне који чине безакоња“. Шта да кажем? Ето, испоставља се да је могуће искривити чак и најпоузданији критеријум по коме често оцењујемо истинитост наших односа са ближњима, а то је љубав, јер: „Који љуби оца или матер већма него мене, није мене достојан; и који љуби сина или кћер већма него мене, није мене достојан“ (Мт 10, 37)

Спој војничке храбрости и светости могућ је у контексту јеванђељског погледа на стварност нашег света. Црква допушта могућност такве комбинације, јер сведочи да је човеков земаљски живот далеко од небеских услова. Овде ни љубав и искреност намера не могу бити коначни гаранتي и критеријуми за истинитост нечијег

пута. У нашем животу све истинито је плод озбиљних напора, борбе, савладавања, током којих су неизбежни и падови, и заштита слабих, и одбрана хришћанских вредности. Ово је свет који се не може проценити само на основу сопственог искреног убеђења да се брани истина, јер сам Господ све упозорава: „Пази, дакле, да светлост која је у теби не буде тама“ (Лк 11, 35).

Јеванђеље не садржи паушалну оцену овоземаљских стварности. Господ Исус Христос нам јасно показује да разуме сложеност нашег живота: „Тешко свету од саблазни, јер потребно је да дођу саблазни“ (Мт 18, 7). И упозорава нас да не судимо другима и себе по критеријумима чију истинитост утврђујемо само на основу сопственог искуства или добрих намера.

Нажалост, у овом свету постоји много ствари које су неопходне и изнуђене, на које је човек дужан да реагује и одговори. И овај неопходни одговор, нужна употре-

ба силе, није у супротности са Јеванђељем. Спаситељ о томе јасно говори: „Подајте, дакле, ћесарево ћесару, а Божје Богу“ (Мт 22, 21). У нама самима није све тако једноставно и јасно да бисмо у потпуности могли да верујемо нечему што долази из нашег срца. Љубав нам је по много чему несхватљива и често недостижна. Она није тако танана и мирољубива као што мислимо, јер доноси мач и поделу у свет (види: Мт 10, 34-35). Да бисмо волели, морамо прећи дуг пут превазилажења себе и погрешног односа према свету, који врло лако може да замени истину. Дакле, Црква на наш живот гледа на основу јеванђелског реализма човекове борбе са његовом жељом да у свему афирмише своје „ја“. Њено искуство упозорава на непоправљиве грешке на овом путу: „Препурањена жеља да се у себи развије осећање љубави према Богу је самообмана. Пут ка Христу почиње и завршава се под вођством страха Божијег“ (Свети Игњатије (Брјанчанинов)).

И у том смислу, могућност спајања војне службе са светом жељом је потврда истинитости Православља, које је сачувало јеванђелски реализам. Црква признаје да критеријум истинитости пута у Царство Небеско нису спољашњи односи са светом, њихова формална страна, већ исправност смерница, светлост Христова, која може да победи све околности и сва ограничења, и да својим зраком продре кроз дубине свакодневне сујете и светских искушења, само ако постоји срце које је жељно да је прими.

ПОЖАРИ У ШУМАДИЈИ, ЕПАРХИЈА УЗ СВОЈ НАРОД

Почетак јула многим породицама и појединцима широм Републике Србије остаће дубоко урезан у сећању као време велике несреће и страдања. Уместо уобичајених летњих дана, гледали су како ватра гута њихове домове, штале, имања, воћњаке и све оно што су годинама са љубављу и трудом стварали. Са надљудским напорима настојали су да спасу оно што се још могло спасити.

Ни простор Шумадијског округа није био поштеђен. Само у једном дану изгорело је више кућа, а укупно је забележено чак сто четрдесет осам пожара, чије су последице оставиле дубоке ране у животима људи.

Верско добротворно старатељство Епархије шумадијске, са благословом и на позив Његовог високопреосвештенства Митрополита шумадијског Г. Јована, као и уз подршку архијерејског намесника крагујевачког протојереја ставрофора мр Рајка Стефановића, одмах је приступило пружању помоћи породицама чији су домови тог јулског дана нестали у пламену.

Тешко је рећи шта је било болније гледати, да ли немоћ пред пламеном стихијом која све претвара у прах и пепео, или очајничке покушаје људи да спасу оно најдрагоценије. Ипак, кроз дим и пепео пробијала се светлост храбрости: пожртвованост ватрогасаца, добровољаца, мештана и свих људи добре воље донела је утеху и наду.

Пострадале породице Славољуба Срећковића, Зорана Богдановића и Ненада Јовановића из села Церовац обишао је парохијски свештеник протојереј Дејан Петровић. У име Високопреосвећеног Митрополита шумадијског Господина Јована уручио је новчану помоћ Верског добротворног старатељства, преневши истовремено и очински благослов, молитвену подршку и саосећање Митрополита. Охрабрио их је да у невољи не клону духом, јер Црква остаје уз свој народ.

Епархија шумадијска, предвођена својим првојерархом, и даље остаје чврста подршка у свим тренуцима живота – у радости и у страдању, у изгубљеном и у нади.

Верско добротворно старатељство Епархије шумадијске овом приликом изражава дубоку благодарност свима који својом љубављу, пожртвованошћу и добротворношћу подржавају њену мисију и рад.

Кирилос Костопулос, архимандрит

ОНТОЛОШКА ЛЕПОТА И ОДЕЋА

Концепт лепоте постоји још од старогрчке књижевности и филозофије. Платон, говорећи о идеалном свету, веровао је да у њему постоји Бог, кога је називао „недокучивом лепотом“. И заиста, овај Платонов израз

бесконачном лепотом Бога. На тај начин, не само да ће чула моћи да схвате спољашњу, пролазну лепоту, већ ће и „унутрашњи“ човек, „биће“ човека, бити привучен и заједничарити се са објективном, вечном лепотом.

Нажалост, савремени човек се удаљио од свог Творца, Тројединог Бога, од суштинске вечне лепоте. То несумњиво има своје последице: Код неког човека се активирају само чула и он жели да ужива само у ономе што кроз њих опажа. Он не улази у дубину „бића“ личности других. Он остаје заробљен у спољашњој привременој лепоти, која се квари и нестаје са крајем овог привременог живота. Привлачи га, то јест, не „лепо“, „вечно“, већ лепо, привремено, чулно. С друге стране, човек губи осећај за онтолошки лепо. На тај начин је дошао до горке тачке свлачења свог тела и облачења на непристојан и провокативан начин. Ово је, међутим, у потпуној супротности са оним што је Бог Творац обезбедио и жели за своје створење, да би оно било лепо и чисто и живело хармонично и са онтолошком љубављу са својим ближњима.

У Старом завету видимо да се наш Бог Творац побринуо да обуче гола тела првих створених бића након њиховог пада: „И начини Господ Бог Адаму и жени његовој хаљине од коже, и обуче их“ (Пост. 3, 21). И Бог је то учинио „да не буду голи и да се украсе“, према речима Светог Јована Златоустог (PG 53, 149).

У Новом завету, одећа постоји као покривач за храм Божији, односно наше тело, али и као печат чистоте, сталне будности и духовног здравља. Апостол Павле истиче важност спољашњег изгледа, посебно за жене које желе да буду побожне. „Тако и жене у пристojном оделу, нека се украшавају стидом и честитошћу“ (1.Тим. 2, 9). Стога, ко „бестидно открива оно што је прикладније да се сакрије“ (Свети Василије), односно не покрива своје тело и открива га очима других, тај је непристојан и безбожан. Свети Атанасије је апсолутан по питању скромности: „Не ходи го; ноћу и дању нека хаљина твоја покрива тело твоје“ (PG 28, 264C).

Скромна одећа открива скромну, чисту душу и јединствену, целовиту личност. Спољашњи изглед не само да открива унутрашњи свет човека, већ значајно утиче и на његову душу и његов однос са ближњима.

Одећа, сходно томе, или узбуђује душу и води је ка колебању и ароганцији, са бунтовањем свлачења и непристојног облачења, или је доводи до побожне покорности и смирења, са скромним и одмереним облачењем које представља истинску пристojност. Свети Јован Златоусти позива жене – данас се то односи и на мушкарце – да избегавају непристојно облачење, карактеришући га као манију, пребацујући пажњу на унутрашњу лепоту душе. Он посебно каже: „Престани са својим лудилом, жено, пренеси ово учење на душу, на унутрашње ја; јер овај свет који је спољашњи не оставља унутрашње ја да постане добро“ (PG 62, 542).

Стога постаје јасно да ће човек само преношењем бриге са спољашње лепоте на унутрашњу духовну лепоту моћи поново да се повеже са „невидљивом лепотом“, својим Богом Творцем, како би могао безбедно да путује ка вечној лепоти, Рају.

садржи истину да је Бог апсолутна лепота, да је извор сваке доброте и лепоте. На сличан начин, у Светом писму се помиње да „виде Бог све што је створио, и гле, беше веома добро“ (Пост. 1, 31).

Зато што је човек творевина Тројединог Бога, који је „жељена лепота“, према речима Светог Василија, зато га лепота привлачи и тражи је, не само за себе, већ и за простор и свет око себе. Он долази у контакт са лепотом и ужива у њој чулно. Оно што му прија чулима вида, слуха, додиром итд. јесте лепота.

Међутим, постоји још једна лепота која превазилази чулни свет и не опажа се само чулима. А то је онтолошка лепота, која долази из егзистенцијалног унутрашњег, врлинског, мирног и јединственог стања човека.

Да би човек могао да опажа и воли не само чулну лепоту, већ и онтолошку лепоту, мора имати заједницу са

СЛУЖБЕНИ ДЕО – ПРОМЕНЕ У ЕПАРХИЈИ ШУМАДИЈСКОЈ

*Његово високопреосвештенство Митрополит шумадијски Господин Јован
благоизволео је у периоду од 1. августа 2025. године до 30. септембра 2025. године:*

Осветити:

Крстове за храм Свете Петке у манастиру Свете Петке у Сибници, 17. августа 2025. године;
Фрескопис за храм Светог Саве на Липару, Архијерејско намесништво колубарско-посавско, 31. августа 2025. године;
Капелу за прилагање свећа при храму Светог великомученика Георгија у Придворицама, Архијерејско намесништво јасеничко, 30. августа 2025. године;
Новоподигнути храм Појаса Пресвете Богородице у манастиру Венчацу, 13. септембра 2025. године;
Иконостас за новоподигнути храм Појаса Пресвете Богородице у манастиру Венчацу, 13. септембра 2025. године;
Фрескопис за храм Светог великомученика Георгија у Дрену, Архијерејско намесништво колубарско-посавско, 14. септембра 2025. године;
Темељ за манастирски храм Иконе Пресвете Богородице Несаториве Купине у манастиру Светог великомученика Георгија – Ћелијама, 16. септембра 2025. године;
Темељ за парохијски дом при храму Силаска Светог Духа на апостоле у Рибару, Архијерејско намесништво беличко, 20. септембра 2025. године;
Икону Свих жалосних радост – Богородица у трону у манастиру Благовести Пресвете Богородице – Благовештење Рудничко, 19. септембра 2025. године.

Рукопроизвести у чин чтеца:

Милоша Пушоњића из Крагујевца.

Рукоположити:

Ђакон Сашу Костадиновића у чин свештеника 22. септембра 2025. године у храму Светих Јоакима и Ане у Међулужју;
Младена Марића у чин ђакон 22. септембра 2025. године у храму Светих Јоакима и Ане у Међулужју;
Ђакон Владимира Степановића у чин свештеника 28. септембра 2025. године у храму Светих бесребреника Козме и Дамјана у Азањи.

Одликовати:

Чином протојереја:

Протонамесника Срђана Ковачевића, привременог пароха Друге паланачке парохије при храму Преображења Господњег у Смедеревској Паланци, Архијерејско намесништво јасеничко;

Орденом Светих новомученика крагујевачкох I степена:

Ивицу Дачића из Београда;

Орденом Светих новомученика крагујевачких II степена:

Монаха Јоаникија (Ђуришића), настојатеља манастира Венчаца;

Дејана Чоловића из Аранђеловца;

Орденом Војска Карађорђа:

Предрага Ковачевића из Зета;

Милована Марковића из Лознице;

Јордана Трајковића из Београда;

Дејана Кастратовића из Врбовна;

Предузеће Микро-Фарм из Рибара;

Зорана Момировића из Рибара;

Стојана Живановића из Дрена;

Даницу Левић из Аранђеловца;

Дејана Скерлића из Липовца;

Марка Лаловића из Буковика;

Протојереја ставрофора Златка Димитријевића из Лазаревца;

Ненада Живојиновића из Лазаревца;

Драгана Цветковића из Стубице;

Томислава Рикановића из Лазаревца;

Николау Станића из Београда;

Ненада Стојановића из Лазаревца;

Љиљану Тешић из Шопића;

Љубивоја Лазића из Лазаревца;

Светолика Филиповића из Лајковца;

Душана Анђелића из Ердеча;

Зорана Кочовића из Крагујевца;

Дејана Мирковића из Јовца;

Архијерејском граматом признања:

Веру Петровић из Крагујевца;

Дејана Радојевића из Рековца;

Милана Нешића из Рековца;

Протојереја Зорана Ивановића из Мирослаца;

Александра Пантелића из Лазаревца;

Вељка Конатара из Баћевца;

Зорана Перића из Рибара;

Горана Грујића из Дрена;

Милорада Вићентијевића из Бурова;

Милована Мишковића из Лазаревца;

Мирослава Лазаревића из Лазаревца;

Војислава Ђурђевића из Лазаревца;

Славољуба Радојковића из Београда;

Срђана Коларевића из Брезовца;

Бојана Дукића из Баће;

Марка Нићифоровића из Брезовца;

Милана Нићифоровића из Брезовца;

Горана Радисављевића из Липовца;

Николау Николића из Аранђеловца;

Николау Коларевића из Брезовца;

Милана Милановића из Брезовца;

Сашу Нешића из Брезовца;

Јована Милићевића из Брезовца;

Ивану Вујановић из Брезовца;

Јанка и Тању Ивовић из Тополе;

Горана Блажића из Јабучја;

Ивана Сандића из Ћелија;

Дејана Поповића из Лазаревца;

Александра Лукића из Степања;

Тина Берића из Београда;

Данку Петровић из Лазаревца;

Слободана Ђатовића из Лазаревца;

Тијану Маринковић из Лазаревца;

Александра Стевановића из Липља;

Протосинђела Евстатија (Драгојевића), настојатеља манастира Ћелија;

Архијерејском граматом захвалности:

Влада Шимшића из Степојевца;

Зорана Чолића из Степојевца;

Драгана Пајића из Степојевца;

Влада Кнежевића из Степојевца;

Месну заједницу Степојевац;

Драгишу Милојевића из Остриковца;

Живадину Тодоровића из Параћина;

Радосава Јанковића из Дворице;

Радисава Мицића из Јовца;

Дејана Јанићијевића из Јовца;

Архијерејском захвалницом:

Сава Милосављевића из Опарића;

Југослава Јовановића из Рибара.

Замонашити по чину велике схиме:

Монахињу Ирину (Недић), сестру Светониколајевске обитељи манастира Никоља Рудничког.

Поставити:

Јереја Дејана Обрадовића на дужност привременог пароха горњотрешњевичке парохије при храму Свете Петке у Горњој Трешњевици, Архијерејско намесништво орашачко; Јереја Миодрaга Марковића на дужност привременог пароха глоговачко-дубочке парохије при храму Рођења Пресвете Богородице у Глоговцу, Архијерејско намесништво беличко; Јереја Марка Јефтића, привременог пароха Четврте младе-новачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, на дужност старешине храма Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, Архијерејско намесништво младе-новачко;

Протојереја Ратка Аврамовића, привременог пароха Треће младе-новачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, на дужност старешине храма Светог апостола и јеванђелисте Луке у Младеновцу, Архијерејско намесништво младе-новачко;

Јереја Сашу Костадиновића на дужност привременог пароха Друге младе-новачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, Архијерејско намесништво младе-новачко;

Ђаконa Младена Марића на дужност парохијског ђаконa при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, Архијерејско намесништво младе-новачко;

Јереја Владимира Степановића на дужност привременог пароха голобочке парохије при храму Вознесења Господњег у Голобоку, Архијерејско намесништво јасеничко.

Преместити:

Јереја Петра Грујића, привременог пароха горњотрешњевичке парохије при храму Свете Петке у Горњој Трешњевици, на дужност привременог пароха бањске парохије при храму Светог пророка Илије у Бањи, Архијерејско намесништво орашачко;

Јереја Милоша Јелића, привременог пароха Друге рековачке парохије при храму Преподобног Романа у Рековцу, на дужност привременог пароха ратарске парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Ратару, Архијерејско намесништво јасеничко;

Јереја Марка Јаковљевића, привременог пароха Осме крагујевачке парохије при Саборном храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, на дужност привременог пароха Друге рековачке парохије при храму Преподобног Романа у Рековцу, Архијерејско намесништво левачко.

Поверити у опслуживање:

Братству Саборног храма Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу упражњену Осму крагујевачку парохију при Саборном храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Архијерејско намесништво крагујевачко;

Јереју Дејану Обрадовићу, привременом пароху горњотрешњевичке парохије при храму Свете Петке у Горњој Трешњевици, упражњену парохију брезовачку при храму Светог архангела Гаврила у манастиру Венчацу, Архијерејско намесништво орашачко;

Братству храма Свете Петке у Смедеревској Паланци упражњену голобочку парохију при храму Вознесења Господњег у Голобоку, Архијерејско намесништво јасеничко;

Протојереју Вукашину Симоновићу, привременом пароху Прве рековачке парохије при храму Преподобног Романа у Рековцу, упражњену парохију течићко-рабеновачку при храму Светог архангела Гаврила у Рабеновцу, Архијерејско намесништво левачко.

Разрешити:

Јереја Петра Грујића даље дужности привременог пароха горњотрешњевичке парохије при храму Свете Петке у Горњој Трешњевици, Архијерејско намесништво орашачко; Јереја Александра Радосављевића, привременог пароха Треће јагодинске парохије при храму Свете Петке у Јагодини, даље дужности опслуживања упражњене глоговачко-дубочке парохије при храму Рођења Пресвете Богородице у Глоговцу, Архијерејско намесништво беличко;

Јереја Милоша Јелића даље дужности привременог пароха Друге рековачке парохије при храму Преподобног Романа у Рековцу, Архијерејско намесништво левачко;

Јереја Милоша Никодијевића, привременог пароха Прве азањске парохије при храму Светих бесребреника Козме и Дамјана у Азањи, даље дужности опслуживања упражњене парохије ратарске при храму Успења Пресвете Богородице у Ратару, Архијерејско намесништво јасеничко;

Јереја Марка Јаковљевића даље дужности привременог пароха Осме крагујевачке парохије при Саборном храму Успења Пресвете Богородице у Крагујевцу, Архијерејско намесништво крагујевачко;

Јереја Петра Грујића, привременог пароха бањске парохије при храму Светог пророка Илије у Бањи, даље дужности опслуживања горњотрешњевичке парохије при храму Свете Петке у Горњој Трешњевици, Архијерејско намесништво орашачко;

Протонамесника Бобана Сеновића даље дужности привременог пароха течићко-рабеновачке парохије при храму Светог архангела Гаврила у Рабеновцу, Архијерејско намесништво левачко;

Протојереја ставрофора Слободана Кеџића, привременог пароха Друге младе-новачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, даље дужности старешине храма Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, Архијерејско намесништво младе-новачко;

Протојереја ставрофора Слободана Кеџића, привременог пароха Друге младе-новачке парохије при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, даље дужности старешине храма Светог апостола и јеванђелисте Луке у Младеновцу, Архијерејско намесништво младе-новачко;

Братство храма Свете Петке у Смедеревској Паланци даље дужности опслуживања упражњене голобочке парохије при храму Вознесења Господњег у Голобоку, Архијерејско намесништво јасеничко.

Казнити забраном свештенослужења:

Протонамесника Бобана Сеновића, привременог пароха течићко-рабеновачке парохије при храму Светог архангела Гаврила у Рабеновцу, Архијерејско намесништво левачко, од 4. септембра до 4. октобра 2025. године.

Скинути забрану свештенослужења:

Протонамеснику Бобану Сеновићу, привременом пароху течићко-рабеновачке парохије при храму Светог архангела Гаврила у Рабеновцу, Архијерејско намесништво левачко, са 3. септембром 2025. године;

Протонамеснику Бобану Сеновићу, привременом пароху течићко-рабеновачке парохије при храму Светог архангела Гаврила у Рабеновцу, Архијерејско намесништво левачко, са 19. септембром 2025. године.

Поделити канонски отпуст:

Протонамеснику Бобану Сеновићу за свезу клира Митрополије Црногорско-приморске.

Завршили богословију:

Јеромонах Лонгин (Крајишник), сабрат манастира Тресија.

Поделити благослов за упис на Православни богословски факултет Универзитета у Београду:

Кристини Јеремиић из Селевца;
Анђели Јовичић из Селевца.

Поделити благослов за упис на мастер студије на Православном богословском факултету Универзитета у Београду:

Сањи Тончев из Младеновца.

Пензионисати:

Протојереја ставрофора Слободана Кеџића, привременог пароха Друге младеновачке парохије при храму Успења Пре-

свете Богородице у Младеновцу, Архијерејско намесништво младеновачко.

Упокојили се у Господу:

Протојереј Радивоје Пауновић, пензионисани парох јагњилске парохије у Јагњилу, Архијерејско намесништво младеновачко;

Протонамесник Душан Надрљански, привремени парох глобочке парохије у Голобоку, Архијерејско намесништво јасеничко;

Монахиња Ирина (Недић), сестра Светониколајевске обитељи манастира Никоља Рудничког.

СЛУЖЕЊА, ПРИЈЕМИ И ПОСЕТЕ МИТРОПОЛИТА ШУМАДИЈСКОГ ГОСПОДИНА ЈОВАНА

Од 1. августа до 30. септембра 2025. године

АВГУСТ 2025. ГОДИНЕ:

1. август 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у манастиру Павловцу;
Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

2. август 2025 – Свети Илија:

Служио Литургију и пререзао славски колач у храму Светог пророка Илије у Гарашима код Аранђеловца; у току Литургије рукоположио ђакона Дејана Обрадовића из Венчана у чин презвитера;
Присуствовао манифестацији у манастиру Каленићу „Прођох Левач, прођох Шумадију“.

3. август 2025:

Служио Литургију у цркви Светог великомученика Георгија у Чибутковици;
У Јунковцу, у Цркви Свете Тројице утврдио распоред за живописање олтара.

4. август 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у манастиру Драчи;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

5. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Пантелејмона у крагујевачком насељу Станову;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

6. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Јоаникија Девичког у крагујевачком насељу Бресници;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

7. август 2025:

Служио Литургију у храму Свете Тројице – Стара црква у Крагујевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

8. август 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у манастиру Петковици;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

9. август 2025 – Свети Пантелејмон:

Служио Литургију и пререзао славски колач у цркви-брвнари Светог великомученика Пантелејмона у Венчанима; у току Литургије крстио Василија, сина свештеника Дејана Обрадовића;
Обишао радове на цркви манастира Кастељана;
Посетио, поводом крсне славе, протојереја ставрофора Љубишу Смиљковића.

10. август 2025:

Служио Литургију у цркви Светог архангела Гаврила у Шопићу;
Посетио породицу Николић у Брајиновцу поводом крсне славе.

11. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком насељу Аеродром;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

12. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Димитрија у крагујевачком насељу Сушици;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

13. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог кнеза Лазара у крагујевачком насељу Белошевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
Обишао радове на конаку у манастиру Дивостину.

14. август 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у параклису Часног Крста у Старој цркви у Крагујевцу.

15. август 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у манастиру Никољу у Шаторњи;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

16. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Георгија на Опленцу и парастос краљу Петру I Карађорђевићу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

17. август 2025:

Служио Литургију у храму Силаска Светог Духа у Баћевцу;
Посетио цркву Светог Саве у Барајеву;
У селу Сибници осветио два крста за манастирску цркву
Свете Петке у изградњи.

18. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком на-
сељу Аеродром;
Обишао шуме манастира Каленића које је захватио пожар;
Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу;

19. август 2025 – Преображење:

Служио Литургију и осветио грожђе у манастиру Благо-
вештење.

20. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Јоаникија Девичког у кра-
гујевачком насељу Бресници;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији – примио Епископа
хвостанског Алексеја;
Обишао радове на конаку у манастиру Дивостину;
Посетио манастир Тумене.

21. август 2025:

Саслуживао са браћом архијерејима на Литургији у манасти-
ру Тумане коју је служио Митрополит браничевски др Игна-
тије.

22. август 2025:

Служио Литургију у храму Свете Петке у крагујевачком на-
сељу Виногради;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
У манастиру Никољу монахињу Ирину, сестру овог манасти-
ра, замонашио у схиму.

23. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Николе у Миросаљцима.

24. август 2025:

Саслуживао на Литургију у храму Светих апостола Петра и
Павла манастира Јагњила коју је служио Митрополит тимоч-
ки Иларион.

25. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком на-
сељу Аеродром;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
Служио опело у манастиру Никољу схимонахињи Ирини.

26. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Панте-
лејмона у крагујевачком насељу Станову;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

27. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог кнеза Лазара у крагујевач-
ком насељу Белошевцу;
У цркви Светог Георгија у Великом Борку служио помен
учесницима у рату и присуствовао државној прослави пово-
дом двеста двадесет година од оснивања Правитељствујуш-
чег совјета српског;
Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

28. август 2025 – Велика Госпојина:

Служио Литургију и пререзао славски колач у Саборном хра-
му у Крагујевцу;
Пререзао славски колач у храму Успења Пресвете Богороди-

це у Влачки;

Присуствовао отварању Госпојинских свечаности у порти
Саборне цркве у Крагујевцу.

29. август 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у храму Препод-
бног Романа у Рековцу.

30. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Георгија
у Придворицама код Смедеревске Паланке и осветио капелу
за паљење свећа;
Присуствовао предавању професора Ненада Гугла у Сабор-
ној цркви у Крагујевцу.

31. август 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве на Липару у Круше-
вици и осветио живопис у цркви.

СЕПТЕМБАР 2025:

1. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком на-
сељу Аеродром и читао молитве призива Светог Духа за по-
четак нове школске године у Богословији;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

2. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Дими-
трија у крагујевачком насељу Сушици;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

3. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог Јоаникија Девичког у кра-
гујевачком насељу Бресници;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

4. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Свете Тројице – Стара црква у
Крагујевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

5. септембар 2025:

Служио Литургију у цркви Свете Петке у крагујевачком на-
сељу Виногради;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

6. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Георгија
у Поповићу на Космају и присуствовао смотри беседништва;
Обишао радове на изградњи цркве манастира Кастељана;
Присуствовао предавању проф. др Ранка Рајовића у Сабор-
ној цркви у Крагујевцу;

7. септембар 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у храму Сабора
Светих Срба у Степојевцу, саслуживао умировљени Епископ
канадски Георгије.

8. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком на-
сељу Аеродром;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
Примио свештеника Владимира Радовановића директора му-
зеја Патријаршије као и ректора др Зорана Крстића поводом
фототипског издања Типика манастира Вољавче;
Посетио у Младеновачкој бањи умировљеног Епископа ми-
лешевског Филарета.

9. септембар 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у манастиру Липару.

10. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог кнеза Лазара у крагујевачком насељу Белошевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

11. септембар 2025 – Усековање:

Служио Литургију у манастиру Каленићу.

12. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Свете Петке у крагујевачком насељу Виногради;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

13. септембар 2025:

Осветио нову цркву посвећену Полагању појаса Пресвете Богородице у порти манастира Брезовца и служио Литургију;
Присуствовао предавању др Немање Девића у Саборној цркви у Крагујевцу.

14. септембар – 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Георгија у Дрену код Лазаревца и осветио живопис.

15. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком насељу Аеродром;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

16. септембар 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у цркви-брвнари посвећеној Светом Јоаникију, првом Патријарху српском, на имању породице Карић у Орашцу;
Осветио вртић Краљица Марија у Аранђеловцу који је подигла породица Чоловић;
У манастиру Светог Георгија у Ћелијама осветио темеље за нову цркву посвећену Несагоривој купини;
У крпти цркве Светог Саве у Београду присуствовао прослави јубилеја педесет година монашког живота викарног Епископа хвостанског Алексеја.

17. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог Јоаникија Девичког у крагујевачком насељу Бресници;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
У Лапову присуствовао прослави јединице за Ванредне ситуације МУП-а.

18. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Свете Тројице – Стара црква у Крагујевцу.

19. септембар 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у капели манастира Благовештења и служио шестомесечни парастос игуманији Салафаили.

20. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Силаска Светог Духа у Рибарима и осветио темеље за нови парохиски дом;
У селу Бунару обишао радове на реновирању цркве;
На гробљу Бозман у Крагујевцу служио шестомесечни помен Душану Петровићу; Служио вечерње са петохлебницом и присуствовао завршној приредби Госпојинских свечаности у Саборној цркви у Крагујевцу.

21. септембар 2025 – Мала Госпојина:

Служио Литургију и пререзао славски колач у храму Рођења Пресвете Богородице у Малим Крчмарима.

22. септембар 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у храму Светих праведних Јоакима и Ане у Међулужју, саслуживао је умировљени Епископ канадски Георгије; у току Литургије рукоположио ђакон Сашу Костадиновића у чин презвитера и поставио га на другу парохiju при цркви Успења Пресвете Богородице у Младеновцу, а Младена Марића, дипломираног теолога из Даросаве рукоположио у чин ђаконa и поставио га за парохиског ђаконa при храму Успења Пресвете Богородице у Младеновцу;
На Машинском факултету у Београду присуствовао одбрани докторске дисертације Душана Сенића из Раче.

23. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог великомученика Пантелејмона у крагујевачком насељу Станово;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

24. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог кнеза Лазара у крагујевачком насељу Белошевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

25. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Свете Тројице – Стара црква у Крагујевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
У цркви Светих апостола Петра и Павла у Грошници венчао Филипа и Николину.

26. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Свете Петке у крагујевачком насељу Виногради;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији;
Служио бденије у Саборној цркви у Крагујевцу.

27. септембар 2025 – Крстовдан:

Служио Литургију у Саборном храму у Крагујевцу.

28. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светих бесребреника Козме и Дамјана у Азањи и ђаконa Владимира Степановића рукоположио у чин презвитера и поставио га на парохiju у Голубоку;
Крстио Игњата, сина свештеника Стефана Васиљевића у манастиру Липару.

29. септембар 2025:

Служио Литургију у храму Светог Саве у крагујевачком насељу Аеродром;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

30. септембар 2025:

Служио Литургију и пререзао славски колач у затворској капели у Крагујевцу;
Рад и приједи у Епархијској канцеларији.

ДЕЧИЈА СТРАНА

“КО НЕ ПРИМИ ЦАРСТВА БОЖИЈЕГА КАО ДЕТЕ НЕЋЕ УЋИ У ЊЕГА”

Свети Владика Николај Велимировић

СВЕТИ АРХИСТРАТИГ МИХАИЛ И ОСТАЛЕ СИЛЕ НЕБЕСНЕ БЕСТЕЛЕСНЕ

Анђели Божји били су празновани од људи још из дубоке старине. Но то празновање често се изметало у обожавање анђела (IV Цар. 23, 5). Јеретици су свашта баснословили о анђелима. Неки су од тих гледали у анђелима богове; други и ако их не сматраху боговима називаху створитељима васцелог видљивог света. Лаодикајски помесни сабор који беше на 4 или 5 година пре I Васељ. Сабора, својим 35. правилом одбаци поклоњење анђелима као боговима и установи правилно поштовање анђела. У време пак Силвестра папе римског и Александра патријарха александријског (из IV в.) би установљен овај празник Архистратига Михаила и прочих Сила небесних у месецу Новембру. Зашто баш у Новембру? зато што Новембар представља девети месец после месеца Марта. Умесецу Марту сматра се да је било створење света. А девети месец после Марта узет је због 9 чинова анђелских, који су најпре створени. Св. Дионисије Ареопагит, ученик апостола Павла, онога апостола, који се уздигоа до у треће небо, описао је ових 9 чинова у књизи „О небесној Јерархији”. Ти чинови су следећи: шестокрили Серафими, мнооочити Херувими и богоносни Престоли, Господства, Силе и Власти, Начала, Архангели и Анђели. Војвода целе војске анђелске јесте архистратиг Михаил. Када је сатана, Луцифер, отпао од Бога, и повукао собом у пропаст један део анђела, тада је Михаил устао и узвикнуо пред неотпалим анђелима: Вонмемь! станемь добрѣ, станемь со страхомь! И све небесне војске верних анђела громовито су запојале: Свјат, свјат, свјат Господ Саваотъ исполнь небо и земля славы твојеја!! (Види о архангелу Михаилу Књига Исуса Навина 5, 13–15; Светог апостола Јуде 9.) Међу анђелима влада савршено једномислије, једнодушност и љубав, а уз то још и потпуна послушност нижих чинова вишим чиновима, и свих укупно светој

вољи Божјој. Сваки народ има свога анђела хранитеља, а осим тога и сваки хришћанин има свога анђела хранитеља. Треба се увек сећати да ма шта ми чинили, јавно или тајно, чинимо у присуству свога анђела хранитеља. А на дан Страшног Суда сабраће се све огромно мно-

штво анђела небесних светих око престола Христова, и пред свима њима објавиће се дела, речи и помисли свакога човека. Нека би нас Бог помиловао и спасао молитвама Светог архистратига Михаила и прочих небесних сила бестелесних. Амин.

(Из Охридског пролога)

Наталија Вилоне

БАКА МАХОРА

Бака Марта је била тетка мог тате. Из неког разлога ми смо је звали бака Махора. Била је сама. Њен муж је погинуо на фронту, син јој је такође погинуо док је радио у полицији. Бака Махора је била црквењакиња, продавала је свеће и певала у хору. Сећам је се као ситне и мршаве старице у црном. Црна марама је скривала њену косу; њен велики нос је изгледао као да квари мало лице. Али само на први поглед. То лице никада није било тмурно, увек се смешила. У њој је било толико живости и светлости. Била је миротворац и, како да кажем, духовна неговатељица. Бринула се о свима нама. Када би прешла праг наше куће, сви би се одмах смирили. Тата, који је дан раније био бучан након што је примио плату, изгледао је као школарац. Она никога није градила, само нас је њено присуство испуњавало неком врстом страхопоштовања. Увек је са собом доносила поклоне из цркве, а лети шљиве из своје баште. Имала је малу кућу недалеко од нашег квартала.

Једног дана, моји мама и тата су се жестоко посвађали, и мама ме је повела и отишла да преноћимо код Махоре. Било је то за време богојављенских мразева. Тада сам први била у њеној кући. После стреса, осетили смо такав мир и спокој у загрејаној, удобној кући! Бака Махора нам је дала чај и ставила нас у кревет на перјане душеке. Утонули смо у њих, као у облаке, и заспали у блаженству.

Бака Махора је упалила кандило, дуго читала вечерњу молитву у свом углу са иконама и вероватно се молила за тату.

Одрасла сам, у школи сам покупила свакакве „паметне ствари“ о непостојању Бога и о физичким феноменима. „Доказаћу јој кад дође!“ Али она би долазила, смешкала се мојим аргументима и мењала тему. Када би јој говорили: „Ти си светица, сигурно ћеш у рај“, она би одмахивала рукама: „Шта причаш? Имам толико грехова!“ „Ако она има грехе, шта ће онда бити са нама?“, мислили смо.

Одрасла сам. Последњи пут сам је видела када је моја мајка брала шљиве и замолила ме да дођем и помогнем јој. Једва сам пронашла њену малу кућу међу новим зградама. Усред прашњавог, загушљивог града – висока трава, стаза и дрвена кућица окружена оградом и стаблима шљива. Као да је острво из другог света. Света детињства, где је све добро и живот тече споро. Залазак сунца,

зрика цврчака, мирис жутих шљива...

Тек када сам се у журби вратила у стан у згради на 4. спрату, одједном сам схватила: „Зашто сам толико журила да напустим то место? Али како је

добро што постоји. Сигурно ћу се вратити!“ помислила сам. Али нисам морала да се вратим. Старица је ускоро умрла. Мама је била на сахрани, а ја сам била заузета својим личним животом.

Прошле су године. Пре неколико година сам дошла у Русију и покушала да пронађем кућу. Сишла сам на станици, прошла поред типичних безличних зграда. Видела сам високу траву, чак и стазу. Срце ми је срећно лупало у нади... Али на месту куће били су бетонски блокови за нову вишеспратницу. Наследници су највероватније продали ово острво грађевинској фирми.

Тако остају само успомене на баку Махору. Моји родитељи су живи. Можда захваљујући њеним молитвама, мој тата, већ седокос, ходајући по кући у меким папучама, променио се, поставши, према речима моје мајке, помало мудрац.

ДЕЧИЈА СТРАНА

НЕ ДОВОДИТЕ У ПИТАЊЕ ДЕЛА БОЖИЈА

Сунце је већ залазило на западу када се старац Пајсије враћао из града у манастир. Одједном на путу сrete човека у скромној одећи. „Оче“, незнанац се обрати старцу, „видим да си уморан. Учини ми радост, уђи у моју кућу, једи и одмори се.“ „Радо, сине мој“, одговори монах и пође за странцем.

је да му се анђеоло јавио и рекао: „Господ ће испунити твоју молбу, али мораш дати своју душу као гаранцију да ће Евлогије правилно искористити своје богатство.“ „Јемчим за њега својом душом“, одговори старац. „Бог зна боље од тебе шта је човеку потребно“, одговори анђеоло, „али нека буде по твојој вољи“.

Убрзо су дошли до колибе. Улазећи у њу, старац је видео неколико просјака за трпезом. Човек је посадио старца за сто и изашао из куће. „Ко је овај добри човек?“, упита монах свог комшију. „То је Евлогије, каменорезац“, одговори просјак, „он ради цео дан, а увече окупља сиромашне и храни их од свог труда“.

Старац се дивео тако великој љубави према ближњем. Одморивши се и поткрепивши ослабљену снагу, Пајсије напусти колибу. Угледавши Евлогија, који је водио к себи болесну старицу, Пајсије га благослови, захвали му на гостопримству и настави пут. „Господе, ако Евлогије, као сиромашан, чини толико добра, колико ће их усрећити ако буде био богат!“, помисли старац и поче молити Бога да пошаље Евлогију богатство. Исте ноћи уснио

Неколико дана касније, Пајсије је поново посетио град и питао је једног просјака за Евлогија. „Нешто чудно му се догодило“, одговори просјак. „Отишао је у страну земљу. Кажу да је пронашао злато у стени док је радио.“

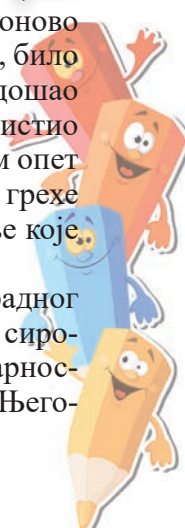
Пајсије се обрадовао када је чуо да се испуњава оно што је тражио. „Ускоро ће се вратити, зар не?“, упитао је. „Не“, тужно је одговорио просјак, „каква несрећа за нас, изгубили смо хранитеља!“

После неког времена Пајсије је чуо да се Евлогије бави трговином, да је постао среброљубив и да је заборавио на просјаке. Сваки пут су гласине о Евлогији биле све тужније. Рекли су да се Евлогије не зауставља ни пред чим и да је спреман на нечасна дела. Пајсија је обузело очајање. „Господе“, молио се, проливајући сузе, „Опрости ми моје лудо обећање, ослободи ми душу од страшног завета! Ти знаш да сам од срца молио за Евлогија, али како сам погрешао!“

Пајсије поново угледа анђела у сну. „Видиш“, рече му небески гласник, „како си лудо покушао да исправиш оно што је Господ устројио. Милостиви Спаситељ ти опрашта незнање, иди и не доводи у питање дела Божија.“

Убрзо је Пајсије чуо да је Евлогије банкротирао. Прошло је неколико недеља. Пајсије је једног дана, враћајући се у манастир, поново срео Евлогија у клесарској одећи. Старац га радосно загрли и упита како је опет завршио овде. „Вратио сам се са грешним циљем“, искрено му рече Евлогије, „надајући се да ћу поново наћи злато у стени. Али колико год се трудио, било је узалудно. Господ се смиловао на мене и дошао сам к себи. Схватио сам како сам грешно користио добро које ми је послато за ближње. Сада сам опет стари Евлогије и покушаћу да искупим своје грехе и да наградим своју болесну браћу за невоље које су искусили у мом одсуству!“

И опет, сваке вечери после напорног радног дана, Евлогије је излазио на пут и дозивао сиромаше. А Пајсије са сузама покајања и благодарности паде на под своје келије, славећи Бога за Његову бескрајну великодушност.

Н. Смоленски

АПОСТОЛ ЉУБАВИ

Јеванђелист Јован се управо вратио у Ефес са дугог путовања. Путовао је по многим селима и градовима проповедајући Реч Божију, обраћајући Христу оне који су лутали у тами незнабоштва.

Вече се спуштало на земљу када је апостол стигао у Ефес. Одмах је кренуо у цркву, где је трајала вечерња служба. Служби је присуствовао и сам епископ Ефески.

Велика је била радост хришћана када су видели светог апостола. Они су после црквене службе опколили апостола у великом мноштву. Искали су његов благослов и молитве, савете и упутства, надмећући се једни са другима ко ће му више рећи о животу хришћанске заједнице. Искрпљен дугим и тешким путовањем, свети апостол Јован пажљиво слушао свакога, дајући свакоме оно што му је било потребно.

„А где је младић кога сам ти поверио?“ апостол се изненада окрену епископу.

Владика је погнуо главу и дубоко удахнуо. Одлазећи из Ефеса, апостол је поверио епископу младића, још непросвећеног крштењем, за шта га је сам апостол припремао. Владика је поучио младића, и он се убрзо удостојио да прими хришћанство. Епископ је младића крстио и, мислећи да се већ сасвим учврстио у учењу и животу Цркве, престао је да пажљиво бди над њим. Наде епископа биле су узалудне. Ватрени младић је пао под утицај злих људи, постао зависник од пијанства, разуданости и коцкања; заплео се у дугове, почео да краде, побегао из града, постао разбојник, а убрзо чак и вођа разбојничке групе.

Све је то епископ са горчином испричао апостолу Јовану. Ожалошћено стадо је саосећало са овом несрећом. У цркви је завладала тешка тишина.

„Доведите ми коња, идем да тражим несрећника“, прекинуо је најзад болну тишину апостол Јован.

Сат времена касније, апостол је јашући већ излазио из градских врата.

Сунце је изашло. Његови животворни зраци весело су обасјали земљу. Свуда је врвело од живота. Далека глува клисура, сакривена међу високим стеновитим планинама, пробудила се. На седамдесет верста од Ефеса, у великој пећини, било је обитавалиште разбојника, чије су пљачке ужасавале околно становништво.

Уском стазом, хитро се успињући уз литицу,

разбојници су се један за другим враћали на починак после ноћних „радова“. Харамбаша их је примао и прегледао заробљенике и плен.

Одједном се младо мирно лице разбојничког харамбаше изобличи од патње. Као убоде, уздрхтао је угледавши једног заробљеника. Уздрхтао је, вриснуо и појурио да бежи. Стари заробљеник је потрчао за њим.

Тај заробљеник је био апостол Јован. Скоро недељу дана, даноноћно је лутао по планинама и шумама, не обазирјући се на кишу, хладноћу и умор, и тражио несрећног вођу разбојника. Најзад је пао у руке разбојницима и затражио да га одведу код њиховог харамбаше. Разбојници су испунили чудну молбу старца.

„Стани“, викну апостол. „Зашто бежиш, дете моје?“

„Зашто ме тераш да бежим, старче?“

„Стани, не бој се, нада у спас још није изгубљена. Ја одговарам Богу за тебе“.

Младић је застао, зајецао и бацио се пред ноге апостола љубави.

фото репортажа

600 година манастира Николѣа Рудничког

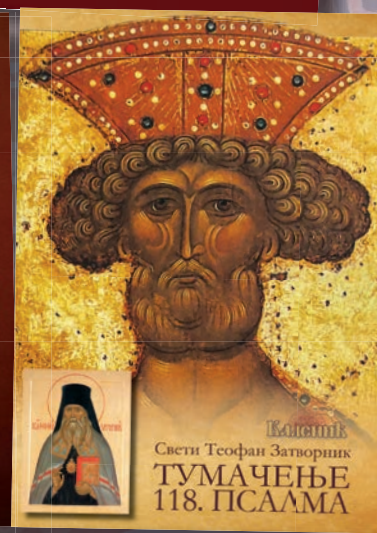
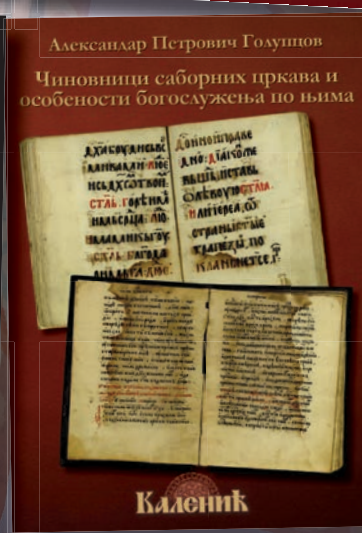
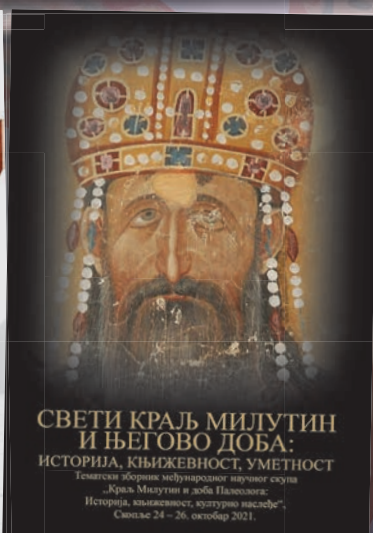
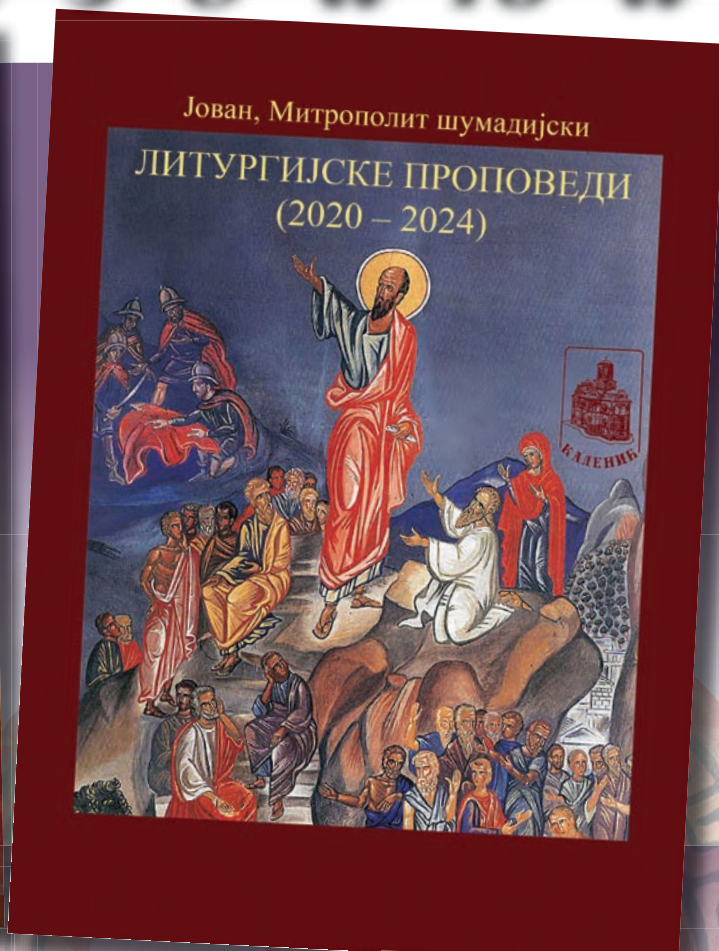

www.kalenic.rs

ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ

Каленик

Н О В А И З Д А Њ А

www.eparhija.com